Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia quadripertia. In univ. theologicam schol. prolegomena, III 2-4 - Cod. Ettenheim-Münster 144

Mugg, Bernh.

[S.l.], 1664

urn:nbn:de:bsz:31-118058

Visual Library

E.M.144

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

EM
144

Mon. D. Stanis.

1

In Vniuersam Theologiam Scholasticam.

PROËMIVM

Circa notationem nominis Theologiae.

Nota Veteres Graeci, ipseque Artes Theologos vocarunt eos qui in sublimib. ac diuinis rebus explicandis uersabantur, pluresque distinxerunt Theologias, de quibus M. Varro in suis libris de Antiq. et S. August. l. 6 Ciuit. Dei c. 5. At ubi Christus Dnus illuxit mundo Graeci P.P. eam praecipue nominauere Theologiam, quae l. sermone, l. scriptis ad doctrinam de Christi Diuinitate pertineret. Vnde licet alij Euangelistae Euangelium scripserint, vnus tamen Euangelista Joannes Theologus dictus est, qui aeternam uerbi generationem, in ipso statim Euangelij aditu personarit; Et Gregorius Nazianzenus Praesul, qui caeteris Graeciae Patribus sublimius tractauerit materiam eandem Theologi fuit nomen adeptus. Itaque Theologia si vocem ipsam graecam, rationem illius et rem cum attendas sermonem scientiamque designat, quae sacrarum litterarum l. diuinarum reuelationum nixa fundamentis, et Deum ipsum Verbum subiectumque propositum, ac quasi versandam materiam undique complexa ex fidei principijs colligit conclusiones in ipsis principijs implicatas. Fran. de Lugo in Theol. Scolast. Prologo.

Q. Quaenam sit nostra Antiquitas Theologiae?

R. Vis sapientia a Dno Deo est, nempe quae de Deo, nec passus est Dnus Ecclesiam suam ab exordio nascentis mundi ea diuinitatis notitia carere, quam sacram Theologiam appellamus. Sicut enim fides diuina cum primis parentibus orta est, sic non debemus putare defuisse aliquem in populo fidelium, qui fidei doctrinam aut solis traditionib. an litteras sacras acceptare, aut in scripturis praesertim exa-

G.B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

ratam exponerent, suaderent, discurrendo propagarent, et quantum esset opus defenderent, communirent.

Theologia Scholastica

Pars prima principalis.

De

De Deo Im se, et Sm q Creator est spectato

TRACTATVS PRIMVS

De

Prolegomenis Theologicis sive

De

Ipsa Theologia.

Quaest. prima

Vtrum Theologia sit necessaria ad salutem aeternam?

Praenotatum Quaestioni huic ansam dedisse D. Thomam p. ij. q. j. a. j. ubi concludit necessariam esse aliquam doctrinam ad salutem sm revelationem divinam praeter Philosophicas disciplinas, quae rationem humanam investigantur, qui tametsi ibidem affirmative concludant, tamen inter Doctores relinquitur dubium quod S. Doctor velit per nomen Doctrinae; adeoque omissis aliorum DD. opinionibus placet praecaeteris opinio Scholiae h. a. j. D. 2. quae fere sequitur Vasq. in Commentario docens S. Thomam nomine S. Doctrinae significasse Theologiam sumptam non solum pro habitu conclusionum, quae deducuntur ex principiis immediate revelatis, sed scil: et pro habitu principiorum, i. notitia et habitu fidei; ad quam n. doctrinam pertinet deducere conclusiones,

ad eandem spectat simul proponere prius et explicare sua principia, ut patet in Dialectica, Philia. quia prius n. in illis proponuntur Definitiones et suppositiones aliquas, ex quibus postmodum colliguntur Conclusiones. Confirmatur hoc ipsum ex Arle c. j. l. j. de Coelo docente Physicam circa principia naturalia versari. Quare notitia principiorum et conclusionum quae ex illis deducuntur, non censentur ad diversas disciplinas, sed ad unam et eandem pertinere. Praeterea sicut Deus, eo ipso quod Scrib. indidit lumen Naturale, dicitur illis manifestasse scientias naturales, in quarum tamen cognitionem eodem lumine et industria devenerunt ut colligitur ex Paulo Rom. j. et 2. Dicente Deum manifestasse Philis suam notitiam, et per ea, quae facta sunt invisibilia ipsius, opusque legis scripsisse in cordibus eorum; ita eo ipso quod ultra lumen naturale addidit illis lumen fidei, censetur non solum revelasse illis immediate ea, quae ad fidem pertinent, sed et mediate, ea quae ex fidei principiis sua industria ac lumine Naturali deducunt. In Theologia, sacrave Doctrina non solum quoad principia, sed et quoad Conclusiones merito dici debet revelata. Franciscus Lugo l. j. de Deo Uno D. j. c. j.

Circa 3am Conclusionem

Nota: eam mixte quoad secundam partem sic confirmari primo: Deus multo minus, imo nunquam deficit in necessariis, sicut Natura non deficit, sed non solum necessaria est traditio scripturarum, verum et illius earum; ergo Deus non relinquit Sponsam suam sine Magistris et DD.; hinc Ephes. 4. Alios quoque dedit Pastores et Doctores ad consummationem Sanctorum, ut iam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamur omni vento Doctrinae, in nequitia hominum, in astutia, ad circumventionem erroris. Item s. Scriptura obscura est, et ambigua in multis locis, quae oportet habeat DD. certamque regulam, a quibus verum illum sugamus, sicut

47

Antiochenis in re admodum difficili non ad alios ij ad Apostolos et seniores confu-
gerunt, qui erant Hierosolymis. Zumel in 1 part. S. Thomas q. 1. a. 1.
Confir. 2° ex 4 muneribus ipsius Theologiae, quorum primum est, in sacris litteris,
Concilijs, alijsque Diffinitionibus sua principia indagare, quaerendo verum sensum, et in-
terpretationem sacrarum litterarum, modo ex proprietate sermonis, modo ex ipso con-
textu, modo ex collatione dictorum locorum, quae invicem consentire, quaeve quasi
repugnare videntur, modo ex SS. PP. interpretatione. Quod si aliqua propositione re-
velata assumat, in sensu quem non constat certo, sed probabiliter esse litteralem,
aut intentum a revelante, assumet principium solum probabile, quod non nisi opi-
nione poit gignere; 2um est: sua principia suadere quo facilius et promptius
homines ad credendum inducantur, idque interdum per communia principia fidei, interdum
vero per rationes singulis peculiares ostendendo, quam consentiant singula cum
lumine naturae. Item adversus eos, qui quidam principia negant, et alia ad-
mittunt, eo admisso negata comprobare, quo pacto contra Judaeos et Haere-
ticos argui solet; 3um est Argumenta enodare, quae vel adducuntur, vel adduci possunt
ad dogmata fidei oppugnanda, eaque docent Caietanus h. a. 8. et Vasq. D. 11.
c. 3. solvi posse evidenter negative, quae evidenter possit ostendere Theologus, Argumenta
Adversariorum non convincere, de quo late Gillius Tract. 4. c. 10 et 11 docens non
semper evidenter, sed certo et verisimiliter ostendi insufficientiam Argumentorum contra Fidem.
4um est ut reliquarum Scientiarum ita huius Disciplinae proprium ex suis principijs
conclusiones proprias deducere, nonnunquam omnino certas, si utrumque principium
infallibile sit, nonnunquam probabiles, sit alterutrum principium saltem sit pro-
babile, nec non alienum est a Theologia opinionibus uti, quibus caeterae vero Dis-
ciplinae naturaliter abundant, nec item pertractare quidem, quae licet ad alias Scientias
pertineant, coniuncta tamen, et quasi antecedentia sunt ijs, de quibus disputat
ex professo; et ex munere proprio, nempe cum saepe principio revelato

debeat alterum adyuere naale, y subiide Rationalis alicuiy disciplinæ sit proprium.
Quia ꝺia completi videtꝰ Augustinus ij. de Trinit. c. j. dns: Huic scie (quæ
sapiã appellat illud tribui, quo fides saluberrima gignit, nutrit, defendit, roborat,
qua scia ꝺ pollet fideles plurimi, quauis polleant ipsa fide plurimũ; alius ꝺ
n. saire transeãs ꝺ hꝰ videre habeat ꝙ adipiscenda vitã beatã, alius a. saire
quemadm hoc ipsũ et pijs opitulet, et contra impijs defendat. Hæc Augꝰ ci. c. 2.
Contra hꝰ duba fie —

Hoc jõ: Matth. 10: Cũ persecutiõis aũ leges aut Prophetæ nobis cogitare, quomodo
aut quid loquamini jõ Item Luc. 21. Dabo vobis os et sapiã cui ꝺ poterunt resistere
Item: Joan. 2. Non necesse habetis ut aliquis vos doceat, Unctio enim eius docebit
vos ꝙ non est necesse opã dare Theologis Dd. et Theologia.
Hoc jõ Hoc ꝺia ꝺ excludere Magisteriũ hominũ existimã, ꝙ y elucidet et
eloquentiã fides, nã fides ex auditu. Rom. jõ quomodo autẽ audiat sñ
Prædicante. Vñ ille locus: Non necesse habetis ꝙ habeat hunc sensũ; Non ex
habetis Rabone, sile Doctrina enim celestis docebit vos de omnibꝫ
Hoc 2ꝺ quod hoc testimonio s. Scripture loquatꝰ de Apostolis, y cũ ꝺ possent hoc
nõnulli tempus spatio omne adhibere veritatem in Gymnasijs quomodo erant
prædicaturi? et docti sunt indigere a Deo Zumel Cõ. y. 2.
Joan 3. Deut. 32. Dei perfecta sunt opa ꝙ nihil est defectus, nisi ei qui
deest d Sab. decreti ꝺ finem consequendum ꝙ omni ex conditione neali
ord ce ꝺia ea gratia, ꝙ sunt ei decreta ad suũ finẽ obtinendum, ꝙ nulla est
ei decreta Doctrina supernalis d'uinitꝫ inspirata
ꝙ quod homini gentili fuit decretũ, et consequenter ꝺ sufficiẽtiã ad consequendũ

6

suum finem naturalem in sua conditione, caeterum ad suum finem supernaturalem ad quem ex dono gratiae ordinamur, non habemus ex dono naturali, sed conditione naturali media necessaria ad eius consecutionem, sed ex dono gratiae illuminantis. Cit.

Obj. 2do Cognitio SS. Scripturarum sufficit ad salutem Aiae, quae non est opus alia Doctrina. Aut. probat. Nam D. Chrysostomus Hom. 1. sup. Epist. ad Titum ait, continet omnia praesentia, futura, et omnia quae ad pietatem sunt necessaria. Item S. Augustinus Tract. 59 super Joannem sic scribit: Non omnia quae fecit Dominus noster Jesus scripta sunt, selecta tamen sunt, quae scriberentur omnia, quae generi humano necessaria sunt ad salutem.

Rx quod in S. Scriptura omnia continentur necessaria in communi et universali, caeterum quando se offert specialis controversia Fidei, tunc Discipulos mittit ad Ecclesiam quae est columna et firmamentum pietatis.

Q. 1o Quid sit Theologia?

Rx Theologia apud Catholicos usurpatur pro sacra Doctrina habita per revelationem; definitur 1o Theologia est rerum divinarum ex iis quae sunt a Deo revelata doctrina. Ubi per (Doctrinam) quasi rationem genericam convenit cum aliis disciplinis; per particulas (rerum divinarum) sumptas ab obiecto naturali differt ab aliis habitibus quae divina non attingunt. Demum per illa verba (ex iis quae sunt a Deo revelata) dignoscitur a Theologia naturali, sive Metaphysica quae vim divinam ex naturae principiis investigat. Alii Theologiae per omnia genera causarum sic explicant: Theologia est habitus scientificus de rebus divinis et principiis revelatis mentis humanae Fide et Scientiis naturalibus illustratae ratiocinatione acquisitus. Mens est causa naturalis; Habitus formalis; principia et ratiocinatio, Effectus: perfecta Dei cognitio finalis.

Q. 2o Quotuplex sit Theologia?

Rx 1o Dividi Theologiam in Theologiam Beatorum, quae manifesta revelatione nititur; et in Theologiam Viatorum, quae procedit ex obscura revelatione. Haec non

ex vbo aut lumine, sed ex modo tradendi et tractandi divina mysteria, vel ex differentia vocum quibus utitur in explicanda fide. Dividitur 2o in Mysticam et Symbolicam et in Demonstrantem sive Philosophicam, ut ex Dionys. Areopag. in epistola ad Titum, aliisque Patrib. explicat Joan. Cyparis. dec. 1. Symbolica est, quae constat ex symbolis, quae mysteriis sub similitudine diversarum rerum continentibus arcanos et reconditos sensus spirituales Theologia Demonstrans, divina mysteria explanat verbis proprie usurpatis. 3o Alterutra istarum bifariam dividitur; Nam symbolica, quae Dionys. de Mystica Theolog. c. 3. significativam appellat duas in partes secatur. scil: in illam quae utitur symbolis corporeis et visibilibus ut cum Deo uterus, manus, caput, et similia, hanc Cyparissiota sup. c. 2. constituit in ipsis figuris corporeis ~~et visibilibus~~ ut in rubo ardente, in visione sedentis Dei in throno. Altera pars est quae utitur symbolis invisibilibus sive verbis translatis, ut cum Deus poenitere dicitur, tangi dolore, dormire, vigilare. Theologia vero Demonstrans in Affirmantem et Negantem dividitur; illa Deo tribuit praedicata positiva, ut cum dicimus illum esse bonum, sapientem et potentem. Haec negativa praedicata, ut cum dicimus esse incorporeum, infinitum. 6

Est alia Theologia mystica, quae Theoricae praxin adiungit, et sic ab Henrico pia demonstratione definitur: Theologia est quaedam experimentalis de Deo cognitio, habita per coniunctionem affectus spiritualis cum eodem, dum eidem adhaeret, ut unus cum Deo spiritus fiat. Hunc spectasse videtur Gerson. l. 4. de Consid. prose. 4. quod de Theologo sic ait: Theologus est vir bonus rerum divinarum peritus. Bonitatem ergo, et rerum divinarum notitiam in bono Theologo hic bonus sane Theologus requirit. Ultimo dividitur Theologia Demonstrans ex differentia methodi quam utitur in Theologiam positivam et in Theologiam scholasticam. Sunt tamen huic Theologiae ~~definitionibus~~ divisioni moralis et concionatrix superadditi. Utraque

principia et conclusiones ad mores attinentia persequitur: illa instruendo illum, ut discernat inter virtutes et vitia singulorum, naturas, proprietatesque considerans. Hec alliciendo voluntatem rationibusque movendo ad sectandam honestatem, et contraria fugienda

Q. 3.o Quomodo Theologia nostra Scholastica differat ab antiqua Antiquorum Theologorum?

R. Theologia Schol. ab antiqua differt solum ordine, brevitate, comprehensione, ut quod totum doctrinae revelatae corpus complexa, ita singulas eius partes scrutatur, ut nil intactum relinquatur, nec solum contenta est ad ipsos veritatis nervos pervenire, sed minimasque fibras rimatur, varias difficilesque quaestiones ab antiquis vel omissas vel perstrictas vel cursim expeditas serio et exacte ad Fidei normam ad trutinam rationis expendit, et brevi dialectices usa compendio, ea quae olim in varios dispersa tractatus nullo inter se ordine connexos confuse, et prolixe agitabantur congesta, digesta, illuminata comprehendit. Fran. Lugo dit. c. 12.

Quaestio Secunda.

Qualis Habitus sit Theologia?

Pro Conclus. h. q. prima, ~~Notum~~ ea quae supra praecedenti q. dixi pro Confir. 2a Conclusionis 3ae, ubi illam Conclus. confirmavi ex 4 muneribus Theologiae, quibus patet ut et verbis S. August. ibidem circa finem confirmationis annotatis, praesentem Conclus. saltem quoad 4 habitus sic confirmo cum Gillio, qui 4 habitus recenset in Declarativum, quo Fides gignitur, et primum munus praestatur, explicatione namque et propositione ex obi. revelati dispositive gignitur Fides ex auditu, Rom. 10. capit. Probativum quo Fides roboratur, et 2um munus exercetur, nam motiva, rationes, similitudines et exempla quae ad Fidei confirmationem adducuntur fovere ac roborare solent infirmam Fidem parvulorum in Christo. Defensivum,

quo Fides defenditur, et tertium munus impletur, evertendo rationes et inanes falla-
cias eorum qui non obediunt Evangelio. Declaratium, quo Fides nutritur et 4tum munus
exequitur, nam Discursus Theologicus inclinando illum ad assensum eorum qui non sunt revelata
immediate sed ex revelatis colligitur Fidem auget, et nutrit ut recte notavit
Capreolus q. 1. Prolog. Art. 2. ad 4. contra 5 conclus. Franc. Lugo cit. c. 2.
Circa 2am Conclusionem huius q. pro Obiectionibus solvendis —
Nota 1o. ~~Adhoc~~ Ad hoc ut principia gignant scientiam requiri ut non tantum principia
remota sint evidentia, sed etiam proxima.
Item 2o. Aliquos velle nostram Theologiam habere evidentiam suam, etsi non in Viatore
Theologo, saltem in Beato. Sed ad hoc dicitur, hoc nequaquam sufficere, sed insuper requiri,
ut evidentiam habeat in ipso Viatore, quia a. nunquam habebit, cum semper procedat ex Ar-
ticulis Fidei, ac consequenter nunquam erit stricte scientia, ita colligitur ex Fran. Lugo
cit. D. 3. c. 3. et Franc. Amico Cursus Theol. Tom. 1. D. 1. Sect. 1.
Conclus. ista 2a sic confirmari potest 1o. Auctoritate S. Thomae. qui in 3 Dist. 33.
q. 1. Art. 2. q. 4. et de Veritate q. 14. art. 9. docet non esse proprie scientificam
cognitionem illam quae reduci non potest ad principia evidenter nota. et 1. Art. 2.
dum asserit Theologiam esse scientiam quae procedat ex principiis demonstratis in scientia superiori
solaque Fide et Authoritate acceptis ex Usurpat sanctus (ut ait Caiet.) scientiam non simpliciter
sed secundum quid, ac subinde Theolog. excludit a ratione propria et rigorosa scientiae.
Confirmatur 2o. Ratione, quia caret praedicto essentiali alicuius rei non participat veram
et propriam rationem, sed nam talis rei, at Evidentia est praedictum essentiale scientiae
non consequitur ad essentiale, at nullum essentiale supponitur in scientia an Evidentia,
quia si quid supponeretur esset certitudo, at haec non supponitur sed sequitur Evidentia
ideo non est actus certus quia Evidens non igitur Certitudo sed evidentia est

primum (locus h. Obiectioni) constitutivum Scientiae: quia primum constitutivum rei est quod primo rem distinguit ab omni alio, atque evidentia, non certitudo Scientiae distinguit ab (primo) omni alio actu qui Scientia non est. Confirmatur: Assensus ex testimonio Dei clare cognito essentialiter differt ab assensu ex eodem testimonio obscure credito, non alio ex capite, nisi quia unus est evidens, alter inevidens, cum in caeteris conveniant; quia evidentia est praedicatum essentiale in actu scientifico, quia actus qui caret, caret essentiali praedicato Scientiae, atque adeo non participat integram naturam Scientiae, et consequenter non meretur naturae veram et propriae Scientiae. Confirmatur: Si Theologia esset vera et propria Scientia, vel esset integra essentia Scientiae salvatur in sola actu certitudine sine evidentia, vel in continuatione cum evidentia alterius Scientiae, vel in evidentia consequentiarum? non in sola certitudine actus, tum ob rationem assignatam, quia certitudo consequitur evidentiam in actu scientifico, tum quia magis essentialis actui est ea perfectio quam potentia perficit sine naturali exigentia talis potentiae, atque illectivae potentiae naturalis exigentia est suum assensum praebere ex proprio et non alieno testimonio cum natura ipsius sit rem in seipsa intueri, unde nunquam quiescit donec illam in seipsa evideat et intueatur. Nec salvari potest in continuatione cum evidentia alterius Scientiae, quia si Scientia subalternata non habet evidentiam in se non poterit illam accipere per continuationem ad subalternantem existentem in alio subiecto, ubi existit Theologia Beatorum, cum nostra Theologia non proprie sed valde improprie subalternari dicitur, nam cum haec sit extrinseca tantum coniunctio non potest nostra Theologia dare intrinsecam evidentiam, quae est supra probatum necessaria est ad veram et propriam Scientiam. Haec est eadem ratio de ~~perfectiva~~ perspectiva, nam haec quae est in dicto subiecto nititur evidentia sensus ad quam suas conclus. resolvit. Nec salvari dicitur potest in evidentia consequentiarum, quia nostra Theologia non tantum attendit ad bonitatem consequentiae, quae est proprium Logicae, quam ad veritatem consequentis quod est proprium

Theologiae. Igitur si non est evidentiam consequentis, etsi habeat evidentiam consequiae non erit vera et propria Scientia Theologica. Ut enim sit vera Scientia Theol. dat hanc evidentiam quae postulat Scientia ipsa ~~Theologica~~ Metaph. Antecedens probatur: Theologia praecipue attendit ad veritatem articulorum et eorum quae in Articulis virtute continentur, quae non tam attendit ad bonitatem consequiae, quam ad veritatem consequentis, quae vi consequiae deducitur ex Articulis Fidei, ut in hoc Syllo: Christus est Homo, omnis homo constat illum et volente, ergo Christus constat illum et volente, quod Theologus attendit est veritas consequentis quae implicite et virtute continetur in Maiore revelata, nec est eadem ratio de Mathematica quae non attendit nisi ad veritatem quae consequuntur ex tali vel tali principio posito, si illud possibile sit, sed non; finis enim est scire connexionem praedicati cum subiecto, unde licet interdum Theologia viatoris utatur hoc argumentandi modo, id solum facit ad melius indagandam veritatem propositionis absolutae. ita Franc. Amicus cit.

Dices: Etsi Demonstrationes Theologicae non habeant praemissas notiores et evidentes secundum nos, habent tamen tales secundum se, quae sufficit.

R. Id non sufficere iuxta probabilem; debent enim praemissae esse notae non secundum se, sed secundum nos, nam Demonstratio est instrumentum sciendi in gratiam nostri. Cur a. ad Scientiam requiritur evidentia, rationem dat Aristoteles; nam oportet eum, inquit, qui scit, cognoscere rem aliter se habere non posse, quod sine evidentia non fit. D. Hn. cit. h.

Q. an saltem notitia illa, quae de rebus fuerit habuere Prophetae, et Apostoli, per evidentiam motivi formalis, et ipsius attestationis divinae fuerit vera et propria Scientia?

R. Neg. ratio est: Ad Scientiam proprie dictam requiritur evidentia rei, nec sufficit evidentia extrinseca attestationis, adhuc enim ea posita illius dicitur assentiri per extrinsecum et non per proprium testimonium, quod in ipsa rei evidentia consistit, qua evidentia caruerunt Prophetae, solamque habuerunt evidentiam extrinsecam attestationis divinae

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

R. Neg. nam aliud est verum, aliud est proprium, nec veritas et proprietas omnino
se convertuntur, siquidem veritas aliqua sumitur analogice per solam similitu-
dinem et allegoriam, ut cum Christus dicit Joan. 15 Ego sum vitis vera: at vero
proprietas excludit talem analogiam et similitudinem, nec illigitur de aliquo
nisi formaliter per se tali, quare etsi Christus se vitem veram appellat, nemo tamen Christum
esse vitem propriè sumptam.

Instas.

Ineptum foret si dicerem aliquem verè esse hominem, et tamen non propriè hominem,
ergo similiter ineptum est si Theologia dicatur vera, sed non propria scientia.

R. Neg. Parit. quia homo est unum Ens per se, Scientia vero per aggregationem ex multis partia-
libus habitibus. Deinde homo ponitur in Categoria substantiae, quae non recipit magis et minus, Scientia
vero in genere qualitatis, quae recipit magis et minus.

Nota in Exemplis quomodo Theologus ex Art. Fidei deducat Conclusiones: Nam ex isto
v.g. principio: In divinis 3 sunt personae in una essentia, colligit Theologus, ergo haec sunt con-
stituenda relationes realiter ductae quibus personae constituantur et dignoscuntur; nam si non distin-
guantur re absoluta, necessario dignoscuntur per relationem. Item cum S. Paulus ad Tit. 3. ait:
omnis anima potestatibus superioribus subdita sit, colligit Theologus; ergo principes habent potestatem conden-
di leges, quibus obligent in foro Conscientiae. Item ex hoc principio: Christus est una persona
in duabus naturis subsistens, colligit Theologus, ergo humanitas Christi non habet propriam
personalitatem. Item ex hoc: Christus est homo, colligit Theologus; ergo habet huma-
num illum et voluntatem.

Et qualis sit iste Discursus, naturalis ne, an vero Theologicus: Nostrae cogita-
tiones non possunt naturaliter cognosci ab Angelis nisi per species infusas, at non habent tales con-
naturales ab instanti creationis, ergo nequeunt naturaliter cognoscere nostras cogitationes &c.
Ratio dubitandi est, quia neutra praemissarum est de Fide, sed revelata.

Conclusio 4ta est cons, nihilominus sic confir. 1o: Ad propriè dictam subalternationem mihi hoc conditio requiritur, ut saltem aliqua ratione accidentali Obiectum subalternatae differat ab Obiecto subalternantis. Ideo a. ratio illa, seu differentia, per quam Scientia subalternata contrahit Obiectum subalternantis, accidentaria esse debet; nam si vel essentialis sit, vel est proprietas ex natura Obiecti fluens, non erit de Obiecto sic contracto et determinato Scientia distincta, cum eiusdem Scientiae sit agere de Obiecto, speciebus et proprietatibus Obiecti; quae tamen deest h. nam Theologia Beatorum prorsus est de iisdem principiis et Articulis Fidei, ac quibus est Theologia nostra, scil: de Deo Uno, Trino, Christo Domino. Imo et de Obiectis aliis veritatibus quas ex articulis Theologus Viator deducit, et quod Christus habeat unam substantiam, humanam ~~voluntatem~~ Voluntatem, nec refert quod cum Caietano obiicias: Obiectum Theologiae addere aliquam rationem accidentariam Obiecto Dei et B.B. videl: Esse revelatum, nam hoc non est ratio aliqua Obiecti cognita (ut loquitur Hakerus.) Cuiusmodi dicitur esse ratio accidentaria quam postulat Obiectum Scientiae subalternatae, sed tamen concurrit ex parte principii activi ad assentiendum art. Fidei: Nam ideo assentimur, quae credimus a Deo esse revelatos. Est igitur similis Scientiae nostra et Beatorum, et de iisdem rebus, et tamen est sciendi modus; nos n. scimus credentes principiis, Beati vero sciunt evidenter principia ut loquitur Zumel. Confir. 2o Scientia subalternans ~~Conf~~ et subalternata sunt esse in eodem subiecto, non autem Theologia nostra et Beatorum. Adde ex Vasq. quod subalternata semper ulterius tendat quam subalternans in cognitione Obiecti; at nostra Theologia non ulterius quam Beatorum tendit, imo et intensive et extensive minor est. Caeterum: Adverte primo ex Zum. nostra Theologia saltem secundum quid subalternari Theologiae B.B. hoc tamen non obstat nostrae Conclusioni, quae de perfecta Subalternatione loquitur.

Circa 2iam Rx. ad Quæsitum in fine h. q. positum observa id q ibi dr, q theolo-
gia quoad substantiam sit supernaalis & sic confir. jo: Assensus theologicus est
certior quolibet scifico naali; ex S. Thoma part. 1. q. 1. et cæteris
theologis. Hanc certitudinem non potest aliunde habere quam ex principio aliquo
supernaali; cum oporteat omnem perfectionem quæ reperitur in effectu, pro-
ficisci à causa; nequit autem effectus recipere à principio supernaali perfectionem
ullam supernaalem realem, quin simul cum ea recipiat entitatem supernaalem,
cum perfectio ~~Dei~~ sit ipsa entitas realis, quæ non est naalis, si perfectio superna-
turalis est, patet; quod si assensus theologicus recipit certitudinem ~~ea-~~
~~turalem~~ supernaalem, excedentem certitudinem sciarum naalium, opor-
tet ut ~~ea~~ cum ea simul recipiat entitatem supernaalem. Confirmatur 2o:
Quotiescunque ad assensum concurrit motivum aliquod supernaale, ille est quoad
essentiam suam supernaalis; assensus n. specificatur à suo motivo; atque ad assen-
sum theologicum concurrit motivum supernaale. Adæquatum enim motivum
illius non est sola dispositio terminorum, sicut naalis connexio unius
extremitatis cum medio, sed est supernaalis connexio alterius extremitatis
cum eodem medio: scil: assentior, quod Chrus est risibilis, non solum quia
risibilitas, quæ est alterum conclusionis extremum naaliter connectitur cum homine
qui est medium, cum quo extrema connectuntur in præmissis; sed etiam quia Chrus,
quæ est alterum extremum conclusionis fide divina connectitur cum homine in præmissis.
Concurrente a. partiali motivo supernaali totus assensus fit supernaalis; sicut con-
currente partiali causa supernaali totus effectus est supernaalis, ut constat de lumine
gloriæ et illum creato partialiter concurrentib. ad visionem beatam. Ratio est
Quando duæ causæ ambæ in effectum concurrunt, semper superior, utpote for-
tior, assimilat sibi effectum, saltem quoad aliquid. Confir. supernaalitati

Theologici assensus non obstat naturalis discursus, quo utimur ad conclusiones ex re-
velatis deducendas: quia hic non impedit supernaturalitatem multorum actuum, quos per
scientiam infusam eliciebat Christus, nec coniunctio alterius motivi naturalis
impedit, quia ad dandam speciem actui supernaturalem, sufficit alterutrum tantum mo-
tivum supernaturale. Ex his deducitur assensus Theologicus, qui media con-
sequentia naturali, et infertur ex una praemissa supernaturali, ex altera naturali,
et in essentia supernaturalem: quia ad utrumque concurrit aliquod motivum supernaturale,
nempe altera saltem praemissa supernaturalis.

Nota ulterius 1o: Commune axioma Philosophorum: Conclusio sequitur debiliorem
partem, non esse contra hanc dicta, nam praemissa naturalis ex coniunctione cum
praemissa supernaturali elevatur ad participandum gradum certitudinis supernaturalis:
quia cum praemissa naturalis explicat supernaturalem revelatam, sic explicat, seipsam
implicite et virtute contineri in supernaturali revelata, adeoque participare
certitudinem revelationis supernaturalis, non quidem formalis et expressae, sed virtualis
et implicitae: et consequenter conclusio deducta ex una praemissa supernaturali, et
naturali altera, etsi sequatur partem debiliorem, erit certior quam conclusio naturalis; quia
non nititur certitudine praemissae ut naturalis, sed ut participantis certitudinem praemissae
supernaturalis per coniunctionem ad illam: ut patet in 2o Syllo: Christus est Homo, Homo
est risibilis, ergo Christus est risibilis, quia minor naturalis dum explicat maiorem revelatam
et creditam fide divina, simul explicat seipsam virtute contineri in maiore
revelata: quia cum propositione revelata censentur revelari ea via, quae cum
ea sunt naturaliter connexa, atque adeo ex tali explicatione et coniunctione
redundat in minorem naturalem gradus certitudinis revelationis implicitae
et virtualis, qui gradus certitudinis communicatur et conclusioni.

Obr. Praemissa naturalis cognita per discursum, ut contenta in praemissa revelata, creditur fide
divina; ergo ut sic non differt a praemissa revelata.

18.

Ad 2. dico: Credit fide divina virtuali et implicita con. Fr̃ali et explicita, neg.
Dupl. n. talis credi Præmissa p̃t ex testimonio divino, uno modo explicite
et fr̃alr, si nim: discursus nãlis solũ se habeat ut Conditio qua posita illi
solo testimonio divino gerat ad eã credendam. Alio modo implicite
et virtualr, si videl: eodem discursu applicetur, illã contineri in Præmissa
revelata, et simul eodẽ testimonio divino implicite et virtualr credatur
ea esse in Præmissa supernãali revelata; quã quidã certitudinis gradus infe-
rior fide divina fr̃ali et expressa, superior scia nãali.

Ntm 2o. quod Præmissa evidens, gradũ evidentiæ inevidenti Præmissæ
sz creditæ fide divina nequeat communicare; quia Inevidens excludit
à suo motivo fr̃ali omnem rationem fr̃alem nãalem.

Ntm 3io. Certior est Conclusio Theologica deducta ex utraq; de fide, quã
ex una de fide, et altera nãali, quia qnto Conclusio ẽ propinquior principio,
ex quo deducitur tanto ẽ et certior; quia tanto magis participat certitudinem principij
ppter quã asseritur: sz Conclusio deducta ex utraq; Præmissa de fide, ẽ propin-
quior principijs revelatis, ex quibus deducitur, quã deducta ex una de fide, et altera
nãali quia hæc continetur in altera de fide, infertq; Conclusio media præmissa
nãali &c.

Tertia.

Utrum Theologia sit una scia?

Circa Conclusionẽ jã, eiusq; probationem 2am velim
Notes eã sic confirmari: Motus specificatur à suo termino ad quem, scia
ẽ motus, ergo probatur min. Scia ẽ cognitio quædã, cognitio autẽ ẽ motus, cuius
terminus ad quem ẽ obiectum attributionis.

Contra utrũ Conclus. sic
Obr primo. Assensus scifici specificantur à Conclusionib. quæ et Theologici. Confir:

Theologus dr̃sos frat̃ conceptus d̃ Deo trino et uno, ac d̃ Choru Institutione &c.
R. Neg. Ant. Assensus enim scifici specificans ad medijs, q̃ sunt pnpia assensuum, non à conclusionib. Vn̄ qn̄ dr̃sæ conclusiones dr̃sis cognoscunt medijs, dr̃sos pariunt assensus, n̄ ppt̃ dr̃sitatem conclusionum, sz mediorum quibus illæ cognoscunt: eodem enim medio plures pnt̃ conclusiones dr̃sæ cognosci et probari. Cum igitur conclusiones Theologicæ nitantur unico medio revelationis virtualis, n̄ specificabunt dr̃sos assensus. Ad Confir. conceditur de conceptibus apprehensivis q̃ pcedunt ps̃ sensum illativum, ut conditiones pr̃ requisitæ, scil: ipsos ee dr̃sæ rationis; negatur tn̄ d̃ assensu illativo: Explico: ut illus poit elicere hunc assensum: Chrus e risibilis; Patr̃ dnqr̃ à Filio &c. prius frare dr̃ simplices conceptus terminorum, nempe d̃ Chro risibili, et d̃ Patris à Filio Dnctione; qui quoniam sunt d̃ terminis dr̃sis: ipsi et erunt spe dr̃si: verum n̄ in ijs consistit fralis assensus Theologicus, quem tales conceptus apprehensivi tm̄ pcedunt ut conditiones pr̃ requisitæ, sz qbus assensus ipse elici n̄ poet; sz in actu illativo, quo conclusio infertur ex pnpio relato, ut in eo virtualr̃ contenta. Quia ex S. Thom. p. 2. q. 8. ar. 3. Scoto in Prologo q. 2. laterali &c. Necesse est ut eodem actu simul cognoscatur pnpium et inferatur conclusio: id tn̄ à quo actus specificatur e motivum frale. Amicus, sect. 1.

Ar. 2°. Habitus erroneus e multiplex sm̄ spe, e n̄ unus, sz et habitus veridicus; Ant. probr: nam ons hæreses n̄ sunt unus habitus, sz sunt dr̃sæ specie hæreses, alia e n̄ hæresis huius, ~~alter~~ alia illius, sz sabellij &c. sequel. patet nam contrariorum eadem e ratio; sz quot modis unum oppositorum multiplicatur, multiplicatur et alterum.

R. Neg. sequel. ob disparit. nam habitus veridicus assentitur omnibus conclusionibus ppt̃ idem motivum, et ppt̃ eandem rationem fralem, scil: revelationem divinam: habitus

~~tota~~ desinit esse Samaritana, nam Arrius errat, opts. prauus a. erroneus est intellectu; Cardinalis autem quia negat esse Pontificem. Adde quod uni eidem virtuti duo sunt contraria vitia opponantur vz Liberalitati oppo- nitur Auaritia, et Prodigalitas, ita Suar. in p. 1. S. Thom. q. 1. a. 3.

Nota denique: Alii dicunt Theologiam esse unam scientiam solummodo in ordine ad unam simpli- cem qualitatem, sed plures habitus dictos numero, quorum unusquisque includit ad distinctam numero conclusionem, sub eadem et eadem Fidei sub qua omnes conueniunt.

Dub. 4.ta

Utrum Theologia sit simul practica et speculatiua

Notandum ad scientiam practicam non requiri, ut immediate possit operari circa finem ipsum, sed sufficit, si operari possit circa media, quibus finem consequimur; alias nulla virtus esset practica circa Deum, nam ipsa potest esse practica; cum nulla virtus immediate ope- rari possit circa Deum. Amicus. 16.

Conclusio 1. huius q. Conclusio 1a. Practicum subordinatum speculatiuo: prac- ticum non est quod directiuum praxis, sed hoc non repugnat cum speculatiuo. Et supponit illud, et ulterius addit extensionem ad praxim. Unde potest dari res ita dicit, ut talis extensione fieri practicum, scil: cognitio speculatiua rei, ulterius extenditur ad modum conficiendi rem ipsam in ordine ad existen- tiam practica. Deinde non repugnat quia eadem notitia sit practica et spec- ulatiua simul.

Nota 2o. Scientia Dei esse speculatiuam et practicam, probatur: Cognitio qua Deus scit de creaturis, qua eas exprimit per proprias notas et praedicata est spe- culatiua; qua uero ostendit modum eas fabrefaciendi, directiuaque est praxeos est practica. Amicus et.

Obiectio: Cognitio speculatiua includit negationem cognitionis practicae, nam sistit in sola contemplatione veritatis; ergo excludit cognitionem practicam.

Confir. nam si notitia practica supponeret speculativam, nunquam practica cognitio
esse posset sine speculativa, cuius tamen oppositum experimur in opificibus, qui
habent notitiam practicam, et fundo opere, absque speculativa de natura eiusdem.
R. Dnego Ant. includit permissive, Con: includit incompossibiliter, negr.
sicut Maia permissive includit negationem Fratrem ignis, quia potest esse sine illa,
non incompossibiliter, quia non repugnat esse cum illa. Ad prob. dnego Ant.
sistit in sola contemplatione veritatis, qua speculativa est Con. qua et pra-
ctica esse potest negr. Ad Confir. Negr. Sequela, Non enim dicimus
notitiam practicam necessario necessario supponere speculativam, sed non repugnare
cum illa; nam notitia speculativa est cognitio de essentia, et proprietatibus
rei, quae non necessario supponitur ad practicam, quae tamen dictat de modo operandi,
non tamen repugnat esse cum illa; probatur et facto dari talem habitum: De
facto datur aliqua cognitio quae exprimit naturam rei, et simul dirigit ad praxim,
qualis est notitia bonitatis increatae, nec non virtutis, quae simul explicat
naturam Obi, et dirigit ad amorem erga illud. Quod a. talis habitus sit fratr
et non eminenter speculativus et practicus, probatur: ei fratr convenit ratio speculativi et
practici, qua fratr est notitia veritatis, et simul directio praxis; quae Amicus citat. Confir:
2o Obiectum fratre Theologiae nim: divina revelatio mediata, et obiectum fratrissimum,
nimirum huiusmodi revelabilitas non pugnat cum scibili practice et speculative;
nam ex divina revelatione cognosci potest, ac de facto considerantur in Theolo-
gia, et speculabilia in seipsis, scil: Deus, Trinitas, Angeli, Incarnatio, et simi-
lia, et agibilia propter salutem aeternam, nempe merita, virtutes, susceptio et ad-
ministratio Sacramentorum, aliaque id genus, quae sub adaequata ratione Theologiae
nostrae simul comprehenduntur et pura cognitio Obi speculabilis, et notitia

directiua obi opabilis, recteq' docet S. Thomas supra Theologiam esse magis speculatiuam q̃ practicam, qa principium illius subum est Deus sub ratione Deitatis; ut speculabilis in se, et praecipuus finis maior diuinae perfectionis notitia. Fran. Lugo. c. 4.

Responsio 2a ad obiectionem primam contra jam Conclus. confir. primo: De ratione notitiae speculatiuae solum est ut tendat in verum propter seipsum, ita ut ex tali modo tendendi praecise nil aliud requirat praeter cognitionem veritatis. hoc tamen non tollit, quin sum aliam rationem virtualiter inclusam eadem notitia et scientia, q̃ est speculatiua possit hoc ordine ad praxim, atq' ideo esse practica simul sine ulla contradictione. Lugo cit. Confir. 2. q̃ in inferioribus spargunt in supperiori colligunt; sicut V. q Rationale et irrationale in homine et Bruto dispersa sunt et essentiales; in Animali a. colligunt et tamen sunt accidentales differentiae, non tamen, ita et practicum et speculatiuum, etsi in inferioribus sint essentiales differentiae, non tamen in superiori et supernaturali, quia scientia supernaturalis est Vtilior q̃ naturalis, eo ipso q eodem supernaturali lumine tam speculatiua q̃ practica cognosci queant. ex D. Ansel. h.

5ta

Vtrum Theologia sit dignior alijs Scijs?

Contra jam Conclus. huius q. Obiectio primo Illud principium: Quodlibet est vel non est: supat principia Theologica, tum quia involuit omnem imaginabilem certitudinem ac veritatem; tum quia si veritas ac certitudo illius periret, actum esset de omnibus alijs veritatibus. qa si illa propositio non est vera, certe nullae erit.

Ad Rum Zumel sic in 1 P. S. Thom. q. 1. a. 5. q. un. qn dicimus sacram Do-

prima ee certiore sibi scijs et sib. principijs loquimur de principijs q̃ includunt in quolibet verite, divina, humana, quale e dictum principium, quia n. Deus aliquid revelat, et includit hoc principium et revelatum. Ergo cum Deus revelat, l. ee idem, revelat et q. e homo, l. n. e Homo etc.

Prob. Haec Propositio: Deus e certior q̃ illa Deus e trinus et unus, quoniam si n. e Deus, n. e trinus, et tn. n. e principium Theologicum, ergo aliqua propositio e certior principijs Theologiae.

R. q. illa propositio sit principium Theologicum, i. praeambulum primorum principiorum Theol. Contra. 3am Conclus.

Obr. Lumen naturale et lumen supernaturale sunt aequalis certitudinis; cum utrumque sit a Deo, cum Deus n. minus sit Author naturae, q̃ fidei aut gratiae, q. principia scientiarum naturalium sunt aeque certa q̃ principia et conclusiones Theologicae; confirmatur primo: Nam lumen naturale aeque inclinat ad verum q̃ lumen fidei, unde sequentes illud unusquisque erramus. Confir. 2o. Nam veritas omnis per se e una simplex et immutabilis.

R. Neg. seq. cum Aut. Ad Primam Confir. R. utrumque quidem inclinare ad verum ex sua Natura, verum lumen Naturale respectu usus et applicationis valde e deceptorium, tum quia nititur Regula sensuum, q. experientia teste, fallaces sunt. tum quia ut loquitur Gam. h. j. p. S. Thom. q. j. c. q. n. participatur a nobis nisi imperfecte et cum multis ignorantiae tenebris, scil: dependenter a sensib. qui frequenter hallucinantur; tum quia ut advertit Zumel h. j. p. S. Thom. q. j. a. 5. q. un. Lumen naturale e proprietas quaedam naturae nostrae q. deficere potest; at lumen fidei e proprietas ordinis divini, q. innititur primae veritati dicenti, et ideo repugnat istud lumen ee deceptorium, et primam veritatem n. decipere q. e Regula diu aliarum veritatum.

Ad illud q. dr: sequentes lumen naturale n. errare R. ad verum esse in ordine ad culpam aliquam scientiae contrahendam, falsum u. in ordine ad appre-

hendendam veritatem, ut experientia constat. R. Id falsissimum est; quia solo
hoc adiuti lumine naturali, ipsa extrema de quibus agitur et eorum essentias saepe nec
satis penetrare, neque investigare et cognoscere possumus; tum quia ut dictum,
lumen cum sit proprietas naturae (potissimum autem lumine naturali, prout in nobis est
loquor, quis et Angelicum illius gneat, cum nec illud infinitae perfectionis sit)
satis imperfectae, defectibile esse potest: tum quia lumen naturale in usu suo ac exer-
citio innititur, ut dictum, regulae infinitis erroribus et deceptionibus obnoxiae;
et hinc est illud sap. 9. Cogitationes mortalium timidae et incertae providen-
tiae nostrae; et Psal. 115. Omnis homo mendax. D. An.

Instas

Qui sic errant non ipsum lumen naturale, sed errorem sequuntur; quia non ipsum lumen naturale
deceptorium est, sed ipse error.
R. Ad Neg. Ant. nam tales et ipsum errorem et ipsum lumen naturale sequuntur; erro-
rem sequuntur ut patet per se; ipsum lumen naturale sequuntur; quia illud non potest non
sequi, sicut est in illo neutrum extremorum (scilicet erroris approbandi et cogno-
scendi) potest.
Ad 2. Con. Ant. Neg. Cons. Nam ut lumen aliquid dicatur deceptorium, sufficit quod esse
possit occasio erroris, seu imbecillitate sua sive ex applicatione erronea.
Ad 2. Conclusio sequitur parte debiliorem; quia tunc saltem non erit theologicus
assensus certior, aliis scientiarum naturalium assensibus ac evidentius, quam una pro-
missarum naturaliter evidens.
R. Neg. seq. ratio est: quia ratio obiectiva illius est certior atque infallibilior utpote
lumen revelationis divinae. Ad Ant. dr. Ergo non est quod cum praemissa debiliore,
conclusio debeat esse in eodem gradu debilitatis; aliquando quia una praemissarum esset contin-
gens, vel falsa, et conclusio talis esset, cuius tamen contrarium docetur in Dialectica,
ubi docetur in syllogismo bene disposito posse dari praemissam falsam et conclusionem veram,
et quia omnis homo est substantia; arbor est homo, ergo arbor est substantia, ut ratio est; quia
conclusio non ab una tantum praemissa, sed ab utraque pendet, adeoque vim et robur suum

ab una tm, sed ab utraq; trahit; sensus igitur est, quod quidquid debilitatis in Conclusione est, ex praemissa debiliore redundet. ita Hallerus h. Ubi ulterius.

Nota, Tametsi concederetur, quod tamen paulo infra examinandum est, syllogismum theologicum ex una praemissa naturali evidenti esse debiliorem syllogismo ex utraq; praemissa, tamen adhuc fore certiorem discursu aliarum scientiarum naturalium sive veritatum evidentium; nam ratio assentiendi saltem inadaequata adhuc esset supernaturalis, quod proinde una cum naturali perfectiore assentiendi rationem constituet adaequatam, quae si solum et adaequate naturalis esset: Causa n. totalis ex pluribus partialibus constata, eo perfectior est, quo naturae partiales sunt perfectiores; ita ut si vel ex vibrantibus una duntaxat sit perfectior, caeteris paribus et perfectior causa totalis inde constituatur. Tan. cit. Sed Zummel h. sentit alteram praemissarum naturalium non esse certiorem aliis veritatibus evidentibus movetur hoc suo Argumento, quod ita contra nos, et iam dicta —

Obiectio Christus est risibilis, ergo aliquis homo est risibilis, Ant. habet certitudinem supernaturalem, ergo et consequens: ergo ista propositio Aliquis homo est risibilis, est certior ista, quae tamen habet certitudinem naturalem: Omne totum est maius sua parte, quod videtur absurdum.

Non est absurdum si illa propositio: aliquis homo est risibilis, consideretur ut explicata, et prout substat revelationi divinae revelatio; secus si consideretur ut deducta.

Ex An Conclusio theologica ex altera praemissa naturali ac evidenti sit debilior, sed incertior, quam alia Conclusio theol. ex 2 revelatis.

Resp. Negative. Ratio est, quia utriusque Conclusionis eadem est ratio formalis sub qua, et motivum a quo haec certitudo desumenda est, scil. ja Veritas Dns revelans, praemissa n. illa s. principium evidens in est ratio formalis obiectiva in discursu tali theologico, ut pulchre probat Tann. D. 1. s. theol. q. 3. d. 2. n. 6. probatur ex Authorit. S. Thom. et aliorum, qui ursim pronunciant rationem formalem sub qua esse revelationem divinam. 2o Alias habitus theologicus et eiusdem Conclus. deductae ex 2 praemissis revelatis, esset specialiter ab eo quod eandem Conclusionem deducit ex una praemissa revelata, et

altera naturali evidente, quia absurdum iuxta communem DD. ant. probatur, quia illi habitus procederent ex distinctis planè rationibus formalibus obiectivis, unus ex [illegible] vere supernaturali altera ex ratione partim naturali, partim supernaturali, quia 2 rationes plus quam genere differunt. Ergo impossibile est, ut unus et idem assensus habitus specificetur per differentias toto genere et ordine distinctas; quia est impossibile eiusdem assensus theologici esse 2 rationes formales obiectivas, quamvis partiales toto genere distinctas; probatur seq. quia differentia essentialis habituum sumitur à ratione formali obiectiva, iuxta communem Doctorum, eam quam rationem formalem obiectivam imitantur differentiae intrinsecè specificantes habitum; quia ubi 2 sunt tam distinctae rationes obiectivae, erunt et ipsae differentiae constitutivae sic distinctae. Confir. quia non est ratio, cur una ratio obiectiva potius specificet, quam altera, aut si est, illa potius dicenda erit ratio formalis obiectiva non hoc; nec dici potest quod coalescant in unam, nam hoc impossibile videtur, ut tam distinctae rationes coalescant in unam. 4° Conclusio theologica explicata per discursum ex una praemissa revelata, et altera naturali evidente potest per fidem credi, quia nititur solo principio revelato et supernaturali, ratio Ant. est, quia est revelata, eo ipso quod est necessario et evidenter, adeoque infallibiliter connexa cum praemissa revelata, esse a. ita connexam innotescit nobis ex ipsa praemissa naturali, per quam nobis certò et infallibiliter constat Conclusionem contineri in praemissa illa revelata. Nec potest sequi fore, ut est in casu, quo altera praemissa est evidens, altera verò inevidens possit quis assentiri evidenter conclusioni; quia ad hoc opus foret, ut evidenter constaret per alteram praemissam inevidentem, Conclusionem contineri in praemissa evidente, idcirco primum non quidem evidenter sed certò assentiri Conclusioni virtualiter contentae in principio revelato id verò est impossibile; quia est ratio est, ut quoad evidentiam vel inevidentiam Conclusio semper sequatur partem debiliorem non autem quoad rationem supernaturalitatis, nec adeo est unquaque quoad rationem certitudinis ut recte annotant Au-

reales q. j. Ruiz. a. n. et Molina h. 29. a. d. j. Quidē et acty virtutes supernaturales sunt supernaales, cū tñ generent et à potēs vitalibus, q̄ sūt ipsi aut res supernaturales. Valet igit̄ ſe Premiſſa naalis illa, aut ſapiēs naturaliter, ſi ſolū tūt conclūs afficians aliqd ſapiē. Tan. d.

Oppon. 1. h. q. Corint. 2. varijs ſtā loci, nā ſ. Dion. 7. Hoc d nrā ſapia est populis; et 1. Cal. 2. Occulta ſapiā tua manifestasti mihi. 1. Cor. 2. ſapiā loq̄mur inter perfectos. Sap. 23. Ecce ego mittā ad vos Prophetas et ſapientes. 1. Cor. 1. ubi ſapiēs, ubi ſcriba.

Ad primo Quod ſapia d quālā ſcia Theologia ut habitualiter d vera ſcia q̄ ſapia; probr. 2. nā Ignia Religiosis contra ſcia et illam, ut ex Arle patet 6 Ethic. c. 8. 7. Ad 2. Quod ſapia d quālā ſcia; q̄s ſit ḡdus cū vāe; ubi n. ſapiēs ad demonstran dum conclusiones, q̄ d ſapiēs ſcia; ſ. talis talis j. ſcia, q̄s tradit d pbis et ſapientibus, ſ. et Conclusionibus, quod d potissimū ſapia.

Ad 2. Quod ſapia d habitus distinctus à ſcia, q̄ docuit Arles, Caietan. ſimul cū toc. Soto, et Vega contendit omnē cuidētiam ſcia; nā ſ. ſit dispoſa in inferio ribus, ſicut dia Naturalis continet in ſe vigilantiā et ſapientiam. Sic q̄ ſic Vega dā ſolā ſcia, ſ. ſapiā, q̄ ſpectat ad ipſa prima ſapia, videl. ad confirmat, ut loquit Gaet. h. c. 9. Nunc à priore, nunc à poſteriore, à pbili, à naturali ad mig, et è Contra, nunc poſtrēa mediā ſcia Dion. h. a. 6.

Ad 2. Nulla Doctrina q̄ ſupponit ſua ſapiā aliā dicta ab nomine ſapiā, q̄ ſapientis d ordinare, et d illūinari q. Metaph. Sed hæc doctrina ſupponit ſua ſapiā aliā. ex fide &c.

Ad 3. Sacra Doctrina ut ſupponit ſua ſapiā ab aliqua ſcia humana, ſcia dicta à qua ſicut à ſumma ſapia ois alia. Cajetan. ad 1. Thom. h. a. 6. Ad 2. Ita ſapiēs d tenet probare ſapia aliarū ſciarum 6 Ethic. ſc hæc doctrina d probat ſimpliciter ſapiā &c.

versetur circa cognoscibilia oba tñ fidei ꝯ scia. cum. ct.
Corbea Corbeiensis
obr. ꝯ ad Danne. Aplus ꝯ Corinth. 12. (Hoc nisi pro confr. sua conclus. 3.)
3 absolute loquit, ꝙ tñ hypothesi, ut ps posset, naturam sad Corinthi
ad. ꝯ hypothesi ꝯ naturis scia: confr. ad Aplus et dicit: sive linguae
cessabunt et tñ Deus tñ auferet linguas cognitionis, qñ hoc vita habere.
Ro Aplus ꝙ ps explicare locutionem suam, sed ꝙ nunquam absoluta ꝙ hypothesi,
scia, ad quam ps ct absolute pbiungit: Evacuabit ꝙ ex parte ad
confr. Ro Sua ct linguas mentionis cessaturas, qua ꝙ interpretatio ꝙ ipsa
cognitio linguarum; ct scia a. tñ dicit Aplus tñ ꝙ cessabit, ps ꝙ desinendo
et evacuabitur ex ꝙ plus ꝙdam ꝙ cessare videbat ct.
Obr 2ª. S. Hieron. in Prolog. Bibliorum ait: Disputem in terris, quorum
scia nobiscum ꝙ generat in Celis, ꝙ Sanctus liber postit Theologiam in
Patria ꝙ mansura; et confr. ad proem. Dubio ps morbo Sobrinos bo-
norum Theologorum.
Ro ꝙ ps Hieronimus loquat de rebus fidei, ꝙ de habitu scia, et scripsit
ad, ut discamus in terris ea, quae dñs beatificare in Celis.
Ro 2ª. Scia rerum divinarum, quae in via cognoscimus, manet in Celis, ꝙ dem
eadem numero, ꝙ nullo alio et ex alio habitu omni caligine et obscuritate
sepositâ; qua fit ut ꝙ fides diversa credenda proponat, ꝙ gratiꝙ
ore Theologia succedat clia patens et clarissima, qua Deus videbimus
facie ad faciem. Sua. ct.
Obr 3ª. Sabell. Theologia nra in patria manebit, nunqꝙ tñ
ibidem clarescet obs amplius; Ro ꝙ ga nulla tñ incipiat nisi in finibus
ecclie, ꝙ ga gravis est, postea Theologia gratia ꝙ caussa obscurit. Habitus
habitus magis gratia, ꝙ ga evacuatos et obscuri asserunt obscura ma-
teria tolle gratiam, ꝙ ad fidem pertinere ad eundem habitum. Ps —

Obr. 3io Donum sapiae q in hac vita est inevidens, in Patria fit evidens, ut docet S. Thomas. 1.2. q. 6. D. a. 6. Cum quid prohibet, quin habitus Theologiae inevidens, fiat in vita Beata evidens.

R. Neg. Parit. Nam Donum sapiae est veluti quaedam prudentia particularis, quae iudicat de Agendis; huic autem iudicio per ans est, q fiat per lumen clarum vel obscurum. Caeterum de ratione nostrae Theologiae est, q procedat ex creditis et ex divina revelatione obscura. Praeterea donum sapiae infunditur a Deo, et non acquirit nostris actib. inevidentib. et a saeculo non est auditum q actus inevidens producat habitum evidentem, vel e contra, ita Zum. ect.

Q. 6ta.

Utrum Deus sit obiectum Theologiae?

Pars prima Conclusionis jae h. q. sic Confir. Theologia disputat et de Creaturis, de actibus humanis, de gratia, et Virtutib. de Sacramentis per ordinem ad Deum. Attributionis ratio: Creaturae varias nobis a posteriori et Deo perfectiones exprimunt; ut Creatio omnipotentiam, Justificatio bonitatem; Incarnatio munificentiam et liberalitatem; Punitio peccatorum, Justitiam; Retributio bonorum, fidelitatem et misericordiam. Cum enim in quavis Scientia maxime attendatur perfecta notitia sibi primarij, quae haberi non potest nisi cognitis ipsis variis effectib. ideo de his agit Theologia ad plenius et perfectius cognoscendum Deum subiectum primarium.

Amicus D. 1. q. 3. contra hanc Conclusionem

Obr. primo nullum obiectum infinitum sub ratione infinita potest esse obiectum Scientiae finitae at Deus sub ratione Deitatis est obiectum infinitum sub ratione infinita, siquidem et Deus et Deitas infinita sunt, q. p. Confir. nam omnia quae sunt claritas quae continentur sub ratione sui obiecti, at nostra Theologia non potest ostendere investigare veritates divinas, quae Deus non est obiectum Theologiae.

℟. Neg. Maiorem et Conseq. nam licet Deus sua scientia finita de obiecto absolute infinito,
neg. nam conseq. scientiam fore infinitam, l. infinita cognoscere debere; quia primo
quia sicut scientia non specificatur ab obiecto, sed a ratione formali sub qua, ita nec
commensuratur obiecto, sed rationi formali sub qua, licet igitur sit obiectum theo-
logiae sit in se infinitum, quia tamen ratio formalis sub qua l. lumen supernaturale
scil. revelatio, non est infinita et plenaria, sed limitata et diminuta, ideo nec
theologia est scientia infinita, quia substantive et ratione formali sub qua commensuratur.
Neg. conseq. 2dam: Nam scientia aliqua plura cognoscere debet, quam illi non
strenue lumen et eadem formalis sub qua; cum igitur lumen revelationis infinitum
in obiecto suo non demonstret et revelet, plura cognoscere non oportet: et sic dicimus
Beati qui vident divinam essentiam, non videant illam quantum visibilis est, sed pro
mensura luminis gloriae, et per hoc patet responsio ad confir. argum. h. ct.

Instas!

Revelatio est infinita, quia revelat infinita, scilicet Deum, qui est infinitus.
℟. Revelatum est infinitum extensive, non vero intensive, igitur obstat, quia
specificatio sumitur non ab extensione, sed intensione.
Arg. 3o si obiectum fidei est Deus sub ratione primae veritatis, sequitur quod theo-
logia sit praestantior quam fides; quia ratio Deitatis est prima omnium, sub qua Deus
est obiectum theologiae.
℟. Neg. seq. Nam fides superat theologiam, et quidem primo quia fides est habi-
tus a Deo infusus; theologia autem est habitus humano studio comparatus; 2o quia
fides est causa non theologiae, eo quod theologia ex articulis fidei colligit
suas conclus. et colligit illas. Kum. ct. ap. D. Th. 5.
Animadvers. 2a sumitur hic confir. inductive: vis assensus vel actus determinatio
propria illius, aut alterius testificatione; haec autem testificatio extrinseca
vel est ratio ab authore fallibili scil. creatura, l. ab infallibili scil. Deo.

Assensus a. proprie Theologicus non nititur testimonio proprij Illius, cuius lumen non est per se sufficiens veritatib. suff. supernaturalibus perdiscendis, nec potest naturaliter, nisi de naturalib. evidentia et certitudinem comparare. Nec item nititur testimonio fallibili, aut opinativo, quod non potest esse ratio assensus omnino certi et infallibilis; qualis est Theologicus; quia nititur revelatione divina. §3

Obj. 1o Eiusdem scientiae non sunt multae rationes formales; Theologia vero habet pro ratione formali Deitatem, ut vidimus conclusione praecedenti. Ergo non revelatione divina.

R. aliam esse rationem formalem, Illam terminativam, et subiectivam, quae potius pertinet ad subiectum, et obiectum Materiale, solumque appellatur formalis, a nonnullis, quae est forma constituens subiectum scientiae in eo esse, quod a scientia consideratur per se, et attingitur immediate per scientiam. Aliam vero esse rationem formalem, Illam, vel potius quam motivam, quae proprie est formalis et ad obiectum formale spectat, de qua loquimur in praesenti. Itaque Deitas est ratio formalis terminativa Theologiae, sed potius obiectum Materiale per se ipsum. At vero ratio formalis motiva, et obiectum proprissime formale, est divina revelatio mediata modo explicato; ut docet S. Thomas h. a. 3.

Obj. 2o Multa sunt revelata, de quibus Theologia non tractat, nimirum ea quae particularib. personis revelantur, neque continentur in S. Litteris. Confirm. quia si divina revelatio esset ratio motiva Theologiae, quis est conclusio Mathematica, cum possit revelari, posset similiter ad Theol. pertinere.

R. ex Capreolo q. 4. Prologi a. 2. ex S. Thom. Theologia non nititur particularib. revelationib. sed ijs solum, quae sacris litteris continentur, et ab Ecclesia communiter recipiuntur. Adde in opinione probabili, quod 2.2. q. 1. docet eiusmodi revelationes particulares pertinere ad Fidem. Dicendum est esse, illum, qui ex revelatione sibi facta particularitur conclusione alia per discursum eliceret, posse circa illum assensum Theologicum. Ad Confirmationem R. Absurdum

n. ed. res creatas ons et creabiles poe ad fidem et Theologiam pertinere, modo revelentur immediate vel mediate, et comprehensive percipit sl. oe scibile. At fides et Theologia habitualis et mo finito duntaxat respiceret res illas, nec pa. Dum increatum ullo modo. Fran. Eugo. cit. D. 21. c. 4.

Ima.

Utrum Theologia sit Argumentativa? Circa qd. et ex qbus principiis?

Circa dictabile primum huius q.

Quae sint loci Theologici? pro quo —

Nota h. locos vocari Theologicos n. mysteria ipsa, nec Materias de qbus Theologi disserunt, sed potius sedes, fontes, promptuaria, ex qbus scil. Arga. ad ons usus Theologicos depromi pnt. Huiusmodi a. loci varij a varijs authorib. assignantur, n. tn. tam rerum ipsarum, q. verborum discrimine. Hinc qdam unum locum tm. assignant, scil. s. Scripturam, uti Scoty. q. 3. prol. ad q. 3. Henricus Gandavensis in summa a. 8 q. 6. quorum sententia eatenus sustinere pt. qns. via et ons. alij loci in s. Script. explicite et immediate, vel implicite et mediate continentur, uti vere continentur; Nulla n. est fidei regula q. n. sit vel ipsa sacra scriptura vel commendetur in illa; uti patet de Ecclia, de urbibus Consilijs, de traditionib. q. v. g. de Ecclia j. Tmoth. 3. Ecclia est columna et fundamentum veritatis Matth. 16. Super Jan Petram. Matth. 18. si Ecclia n. audierit sit tibi sicut Ethnicus et Publicanus. de s. Pont. Matth. 16. Et tibi dabo claves Regni Coelorum, et Genuq. Ite Joannis 21. Pasce agnos meos. De Conc. Concilijs. Matth. 18. si Ecclia n. audierit, de SS. PP. et DD. Eph. 4. Alios autem dedit Pastores et Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerij in aedificatione corporis Cri. et paulo infra: ut iam n. simus pueri fluctuantes, et circumferamur oi verbo doctrinae, in nequitia

velut ad Fidem ptinens; 4 Authoritas explorata Conciliorum approba-
torum, quidpiam circa Fidem definientium. 5tus Authoritas legitima et
explorata Definitionis Romani Pontificis in dubia Fidei quaestione.
6tus Consentiens et explorata authoritas SS. PP. in dogmate aliquo
Fidei tradendo; 7 similis consensus et Authoritas Ecclesiasticorum DD.
Ratio est: quia loci ex propriis Theologiae propriè dicta sunt et tales
dnt ee, q n solum ex suo gnre ad solam Theologiam ptinent, maamq
adeo Theologicam continent, sed et certitudinem ac infallibilitatem
Theologicam obi formalis quo Theologiae annexam haat, s. quorum et
maa Theologica est (utpote ex suo gnre Religionem concernens.)
et ipsa quasi fra et sive Authoritas et certitudo supnaalis et infal-
libilis e; locus enim propriè Theologicus n e nisi sit sedes Argumenta-
tionis propriè Theologicae, scil: q procedat ex utraq vel alterutra
Praemissa revelata, adeoq nisi haat authoritatem infallibilem, ac
~~pro~~ pconsequens nisi contineat propositiones Fidei revelatas, sia p eum ipsum
locum primum fiat revelatio, uti fit p scripturam, s revelatio iam an facta
p ipsum cognoscat, ut in Maa de Fide docetur. Nec obstat quod et
ex neriis eiusmodi locis solum probabilia ducantur Arga; v. g. Deus in pnpio
creavit Coelum et terram; q simul et in eodem pnpio creavit caetera
elementa, et corpa simplicia intermedia, id n. n fit ob defectum consequentiae,
q ad logos ipsos sn sem ptinet; vel et ob defectum alterius Pmissae ad-
iunctae vel non adiunctae. Et hi q loci proprij dnr, s ex propriis.
Loci vero Theologiae minus propria, sive Theologici minus propriè sunt
viginti scil: iam enumerati 7 ac praeterea alij 13. de quibus vide scripta
D. Ansel.

Quaeritur primo An et discursus Theologicus possit esse locus Theologicae seu Theologicae Argumentationis?

Resp. Quamvis haec quaest. apud A. A. non extet expresse, eius tamen Responsio satis expressa videtur apud Tan. mox citandum et alios ibidem; si enim locus Theologicus dicitur is qui continet principia Theologicae Argumentationis; et iterum si Conclusio esset pars principii Argumentationis Theologicae (quod mox investigabimus) Neque discursus Theologicus esset sedes et locus Theologicus, utpote in quo Conclusio, quae tale principium est, continetur.

Quaeritur 2o An Conclusio Theologica evidenter deducta possit esse principium Theologicae Argumentationis? seu an possit esse ipsa immediate per Fidem credi?

Resp. Ad 1o Assensus Conclusionis Theologicae, qua talis, nimirum: ut formaliter deductae ex principiis revelatis, non est assensus Fidei, sed solum Theologiae; adeoque nec Conclusio Theologica, qua talis, est propositio Fidei, aut principium proprium et ultimatum Theologicae Argumentationis; ratio est: quia habitus Fidei et Theologiae sunt distincti, ut ex communi, et supra dictum; quia et actus seu assensus; cum igitur actus Theologiae sit ille quo assentimur conclusionibus eiusmodi, ut deducti ex principiis Theologiae, non possint esse Fidei; Confir. quia Habitus Fidei non est discursivus. Et licet quocumque propositionum ad Fidei motiva spectantium assensum praevium requirat, non tamen eum requirit ut rationem assentiendi, alioquin non posset esse certior eiusmodi praeviis assensibus, sed requirit tantum velut conditionem applicantem rationem formalem assentiendi; quae est immediate ipsa revelatio veritatis creditae, cum tamen ipsa ratio assensus Theologici sint praemissae seu principia revelata. Tan. D. 1. q. 2. d. 3. n. 3.

Ex quo etiam adverte quod sit discrimen inter Conclusionem Theologicam ut deductam et ut explicatam. Quia deducta ut sic formaliter innititur discursui naturali, sive ipsis principiis discursus, tamquam rationi formali assentiendi; At vero Conclusio ut explicata non

innititur

innititur discursui naturali ut rationi formali, sed tamen illum praerequirit ut conditionem applicantem illam conclusionem. cit. num. 4.

R. 2do Supposito discursu et assensu Theologico veluti conditione applicante formalem rationem Fidei, omnis Conclusio Theologica, et immediate et sine se per fidem credi, adeoque proprium et verum principium Theologicae Argumentationis esse potest; ratio est: quia omnis propositio divinitus revelata et ut talis sufficienter proposita, potest per fidem credi; ut hic ex mente Dei fide supponitur; at omnis eiusmodi Conclusio est talis; quod minor quoad primam partem probatur: quia quisque revelat aliquid, revelat etiam quantum in se id quod cum eo necessario ac evidenter est connexum v.g. quod revelat aliquem esse Gorem, revelat etiam esse risibilem, quia risibilitas est necessario coniuncta cum humanitate; ac proinde omnis veritas necessario ac evidenter coniuncta cum veritate revelata est et revelata; sed Conclusio Theologica est necessario ac evidenter connexa cum propositione revelata, eo ipso quod ex hac adiuncto alio principio evidenti, per evidentem consequentiam inde deducitur, quod propositio Theologica est et revelata.

Altera pars min: probatur quia per ipsum discursum Theologicum certo innotescit conclusionem Theologicam contineri in propositione revelata, et cum ea necessario ac evidenter esse connexam, quod eo ipso sufficienter proponitur ut revelata. Toner. cit. num. 5.

Q. 3tio An Conclus. Theologica ita deducta, ac per discursum Theologicum satis proposita, possit quis assentiri per ipsam Fidem, sive per assensum Fidei, omisso assensu Theologico?

R. Rem satis esse dubiam. Vasq. h. d. 5. c. 3 et D. q. n. 7. plane significat ipsum quoque assensum Theologicum praesupponi ad assensum Fidei, certe quidem id ordinarium esse et homini magis connaturale negari non potest: Nihilominus

æquè probabile videtur, quod Gregorius Valentia Tom. 3. q. 7. 52 indicat; posse absolutè loq. discursui Theologico quod est in præmissis, omisso assensu Theologico immediatè statim succedere assensum Fidei; quod eo probabilius est si supponamus supposito quolibet discursu manere libertatem assentiendi Conclusioni quoad exercitium, quod probabilius videtur: Nam cum possit omnino intermitti assensus Theologicus, et supposito discursu Theologico; quod poterit pro arbitratu statim elici assensus Fidei, cum ratio formalis Fidei explicata illigatur conclusioni, non proprie ex assensu Theologicae Conclusionis, sed ex præmissis. Cit. Tan. n. 6.

Conclus. 1a. sic confir. pt: 1o ex Sacra Scriptura: ubi sæpe apertos videmus syllogismos nam Matth. 20. 12. Christus ostendit se non eijcere Dæmonia in Beelzebub, quia alias sequeretur Regnum Diaboli esse divisum; atque non est divisum, Cy. c. et sæpius c. Probatur 2o ratione. Quia per hoc maximè differt Theologia à Fide, tum quia postulat 3 plex Theologiæ Finis; quorum jus est: Sacras litteras declarare; 2o Defendere res Fidei contra Adversarios, tum probando illas, tum obiectiones solvendo; 3o ostendere quid ex principijs revelatis consequens sit, quod omnia mixtæ Argumentationem requirunt. Ergo Theologia non est disputatrix, quia ut ait D. Ambrosius 1 de Fide c. 5. Removenda sunt Arga ubi quæsitis fides; et credimus Piscatoribus non dialecticis c. Item Ps. 4. Deus dat scrutatores quasi non sint c.

R. 1o S. Ambrosium, ut videtur, voluisse ad ad Argumenta dialectica non esse recurrendum ubi agitur de sola Fide, eo ipso quia distinctus habitus est, ~~infusus~~, ab ipsa Theologia: Nam utrum admittenda sit

Fides Catholica non modi dialectici nos docebunt, sed Chri Disci-
puli, qui illam in dñsis Regionibus populis prædicantes, pisces
rationis compotes in mare hoc magno et spatioso cœperunt per Do-
ctrinam S. Spiritus. unde eos fore Piscatores hominum à Chro præ-
dictum; hi cum non Argumentis dialecticis fidem docuerunt esse possibilem
cum Fidei Mysteria evidenter probari nequeant, ulla ratione naturali sed locuti sunt, sicut
Spus sanctus dabat eloqui illis. Dein hoc dictum S. Ambrosij
videtur illigi ~~posse~~ atque in hoc sensu accipi posse, quod Fidelis ut bene
credat non habeat indigere argumentationem dialecticorum, quippe
quod sine illis salvari potest.

R. R. 2o. Ubicunque quæritur Fides removenda esse Arga. 1. si quæra
elicere actum Fidei non debere me ratione per consequentiam dialecticam
deducta ad hoc moveri (nam si assentiar propositioni ut de-
ductæ non elicio actum Fidei, ut ex cursu patet.) sed eidem propositionis sola
revelationem assentiri, ex quo clarè patet actum Fidei excludere argu-
mentationem dialecticam.

R. 3io. Vitanda esse Arga hoc sensu, ne Fides nra illis potissimum innitatur,
et plus ratione, quam divinæ Authoritati tribuamus; minimè vero damnan-
da ubi recta intentione adhibentur ad conservationem Fidelium, ad solatium
et confirmationem Catholicorum. ~~[illegible]~~ Isa. a. 4. damnato scrutatio curiosa
et studiosa. Zam. cit.

Circa Conclusionem 2am. Nota: Articulorum Fidei, s. principiorum Theolo-
gicorum possibilitatem evidenter demonstrari non posse neque et impossibilitate

ulla ratione naturali: prior pars probatur, tum quia omnes demonstrationes naturales quae fiunt a lumine naturali colligunt ex principiis naturae, sed mysteria Fidei transcendunt totam naturae facultatem, quia ex tum quia conclusio quae per demonstrationem continetur in principiis, sicut in causa et radice, sed principia nostra superant totam naturam et possibilitatem eius, quae repugnat ea contineri in principiis naturae; tum quia ex opposito sequeretur quod ratio naturalis evidenter posset demonstrare possibilitatem resurrectionis, cuius contrarium exprimitur; nam ex principiis naturae colligit quod resurrectio sit impossibilis; docet namque lumen naturale quod a privatione ad habitum non est regressus. 2a pars probatur: nam id quod est falsum non potest demonstrari, quoniam non est, non sicut, sed falsissimum est quod mysteria nostrae religionis sint impossibilia, quia ratio naturalis non potest demonstrare impossibilitatem mysteriorum; maior per se patet, minor constat ex Fide et Confir. quia verum vero consonat, sed omnia quae dicit lumen naturae sunt vera, quae non potest repugnare cum his quae dicit lumen supernaturale.

Dices 1o quod est credibile est et possibile, at evidens ratio demonstrat Fidei Articulos esse credibiles, quia demonstrat esse possibiles.

Ex Reg. Cons. Iuris Sylli ob quartum terminum.

Dices 2o bene sequitur hoc est evidenter impossibile, quia est evidenter incredibile; quia ex opposito consequentis ad oppositum antecedentis bene sequitur est evidenter credibile, quia evidenter possibile.

Ex primum Etiam nemo verum esse. nam cum dico hoc est evidenter impossibile, numero et recensio sufficientem causam incredibilitatis, nam cum habeam evidentem notitiam de rei impossibilitate, non potest adduci, ut mihi fiat credibilis. Falsum tamen est 2um; nam in ista Cons. hoc est evidenter credibile, quia possibile, non recensentur omnes causae, quare aliquid sit possibile, multa namque falsa, quae sunt probabiliora veris; evidens autem possibilitas est

sufficiens causa, quare aliquid sit incredibile. Tum. p. 1. S. Thom. q. 1. a. 8. q. 2.
Dices 3.o Ipsius nr. vel indicat articulos fidei esse possibiles vel impossibiles, nec n. datur medium, sed non indicat esse impossibiles, ergo indicat esse possibiles.
R. Quod quis possibile et impossibile contradicant et non habeant medium, istae tamen propositiones non contradicunt: Indicat possibile, indicat impossibile. quoniam utraque est affirmativa, et propterea falsificari possunt ratio n. naturalis non indicat possibile, neque impossibile, imo nec dictat aliquid de hoc, quoniam est supra totam naturam cit.
Dices 4.o Omnia argumenta quae fiunt contra fidem, aut procedunt ex falso illum ex creaturis accepto, et tunc Angelus vel homo poterit hanc falsitatem comprehendere; aut oriuntur ex vero illum, et hoc est impossibile, quia verum non contrariatur vero.
R. quod procedunt ex falso illum, nec tamen sequitur quod homo falsum illum possit comprehendere; quia nec Angelus nec homo possunt comprehendere per rationem naturalem omnia quae sunt in creaturis, praecipue quando dicunt ordinem ad aliquid supernaturale. Vel in illum humano est ordo transcendentalis ad Deum clare visum, quia continetur intra latitudinem sui obiecti; hunc tamen ordinem neque Angelus neque homo naturali ratione comprehendere possunt, Tum. cit.
R. an lumen Naturae contradicat, sed contrarium sit lumini supernaturali? ratio dub. est, quia lumen naturale inclinat in hanc propositionem: Mortui non resurgunt quia a privatione ad habitum non est regressus. Lumen autem fidei inclinat ad oppositum: docet n. quod mortui resurgant, ergo videntur haec 2 lumina sibi contrariari.
R. Neg. ad rationem dub. R. cum Caietano 1. 2. q. 100. a. 8. quod illa propositiones Mortui resurgunt. Mortui non resurgunt, ut sunt a lumine fidei, et a lumine naturali, non habent oppositionem inter se; nam opposita sunt de eodem, et secundum eandem rationem. Haec n. propositio: Mortui non resurgunt prout est a lumine naturali, sufficit tamen, quod resurrectio non sit possibilis per vires Naturae; nam

Lumen naturae solum indicat ad illud, quod est sine naturam, nec potest indicare de supra-
naturalib. ut dictum. Illa vero Propositio: Mortui resurgunt, prout est a lumine
Fidei, facit hunc sensum: quod possibilis sit resurrectio per potentiam supernaturalem
(absolutam Dei. Idem dicendum est de similib. propositionib. Dum. cit.
Ex dictis quot sint Argumenta credibilitatis nostrae fidei?
Resp. Dum. cit. primum est Constantia et mors SS. Martyrum, qui ex omni aetate
atque sexu intrepide sine timore, magna cum fiducia mortem oppetebant, quod sane
non potuit sine magno aliquo testimonio interius illos excitante. 2um est
summa sanctitas et veritas nostrae Religionis, in qua nil praecipitur fidem aut
fugiendum, quod non sit honestissimum. 3um est Propagatio nostrae fidei per pau-
cos viles, et pauperrimos homines, qui tamen nil poterant efficere, nisi essent
instructi et armati armis ipsius veritatis. 4um est Praedictio sive pro-
missio nostri Evangelii et Mysteriorum eius; impossibile enim est esse falsum,
quod tot saeculis, aut tot Prophetarum oraculis praedictum fuit.
5um est subversio Synagogae Populi Judaici, qui tamen quondam captivus
fuisset nunquam tamen ita fuit punitus, sicut ab eo tempore, quo Christianam
Doctrinam et Evangelium contempsit, quoniam eam per mille et ultra
sexcentos annos vagatur per omnes Nationes contemptus et despectus.
6tum est: Eversio et destructio Idolorum in toto orbe, et hoc prophe-
tavit Isaias c. 2. dicens Exaltabitur Dominus solus in die illa, et Idola penitus
conterentur. Item Joan. Nunc Judicium est mundi, nunc princeps huius
Mundi eiicietur foras. 7um sunt miracula in Confirmatione Fidei; nam non
est credibile quod divina providentia tot mirabilia fuerit operata in
testimonium falsitatis tot saeculis et temporib. quae talia sunt ut nullis

naturalib. virib. neq. Dæmonis arte fieri potuerint, vel illuminare cæcos natos, suscitare mortuos. Quum est: tot tantorumq. peritissimorum Regum ac Regnorum, summorum Philosophorum ac Rhetorum Conversio cum tantum ministri huius Doctrinæ non voluptates, sed pœnitentiam, non doctrinam facile illegibilem sed omne humanum ingenium et vires excedentem prædicarent. quod est, summa perfectio Doctrinæ Christianæ, cuius explex est excellentia; prima est rerum divinarum cognitio; secunda est morum ~~[illegible]~~ rectam ratione directio; tertia est quod tribuat virtutem ad operandum, quæ sunt necessaria ad vitam æternam; tribuit enim et continet sacramenta, quæ sanant animam per gratiam, et conferunt virtutem ad operandum. IIIm est Concordia summa sacrarum scriptorum, in qua omnes S. Doctores conveniunt. IIIm est Stabilitas, et mirabilis per tot sæcula Pontificum successio, cum intrinsecus illustrissima Regnorum sceptra finita fuerint. ita Cit. pluribus hæc diducens. Sunt igitur principia Theologiæ summe necessaria credibilia; unde Psal. 92. testimonia tua credibilia facta sunt nimis; et probatur ratione: Nam illud est summe et evidenter credibile, quod confirmatur fide dignissimo testimonio et probatissimo; quod res fidei nostræ sunt summe ac evidenter credibiles; maior est definitio ipsius credibilis. min: probatur ex Argumentis his, quibus res fidei fiunt credibiles; Cum certæ sint rationes, scilicet Argumenta ita fortia sunt, ut per impossibile mysteria nostræ Religionis essent impossibilia Christiani probabilissima ignorantia excuserentur, et ~~[illegible]~~ possent dicere Deo, ut dicit Richardus de S. Victore lib. de Doct. Christiana c. 2. Si erravi tu me decepisti.

Ex dictis hactenus, et potissimum ex paulo ante allatis patet quod sit discrimen inter evidentem propositionem et evidentem solutionem Argumenti; nam evidens propositio debet procedere ex evidenti principio, ac ad evidentem

solutionem satis est, quod procedat ex his quae non apparent impossibilia Fun. cit.
Adverte autem omnia Argumenta contra Fidem sic esse solubilia; Eadem in-
sinuat et dicit hanc S. Thom. h. a. 8. cum enim Fides infallibili veritati
innitatur, impossibile autem sit de vero demonstrari contrarium, mani-
festum est probationes quae contra Fidem inducuntur, non esse demonstrationes sed solu-
bilia Argumenta S. Thom. cit.

Qua.

Utrum S. Scriptura sub una littera habeat plures sensus: Et quis sensus aptum probeat Theologo Argum.

Quaeritur primo sacra Scriptura quid sit?

R. Doctrina de rebus divinis, Spiritu sancto non humano more inspiratis, eiusque afflatu in communem Ecclesiae utilitatem conscripta. Dr (Doctrina de rebus divinis.) ut distinguatur a doctrina humana. dr (conscripta.) ut secernatur a traditionibus. dr (dr a Spiritu S. inspiratis.) quia S. Scriptores non scribebant nisi Spiritu S. revelante veritatem: dr (non humano more.) q. nulla adhibita diligentia sine inquisitione humana, ut distinguatur a Decretis Conciliorum et Pontificum, in quibus aliquis assistente Divino Spiritu Fide decidit, sed praevia disquisitione Doctorum: dr (eiusque afflatu.) qua Spiritus divinus sacris scriptoribus non modo res suggerebat, cum erant occultae, sed etiam verba vel saltem calamum dirigebat scribentis,

ita ut in verborum delectu et contextu errare non possent. In ultimis verbis causa finalis describitur. scil: cuius utilitas Ecclesiae. Fran. Lugo cit. D. 4 c. j.

Dices: si Spiritus S. Et dictaret singula verba, non ita variaretur stylus S. Scripturae, ut revera variatur. Nam Isaias eloquentissimus est, Amos ac Pastor et Rusticus pastorali loquitur more.

Ex. Neg. seq. Maioris. ad prob. dr: Deus qui omnia suaviter disponit accommodat se ingenio cuiusque Prophetae, atque ita ea verba suppeditabat cuique, quae illi conspecta atque usitata erant; hinc recte dixit Paulus Heb. j. Multifariae multisque modis olim Deus loquens Patribus in Prophetis etc. ibi Osee 12. In manib. Prophetarum assimilatus est sic dum loquitur eorum more quodammodo fit illis similis. Neque refert, quod interdum eadem res apud diversos scriptores diversis verbis efferantur; quia istud fit vel brevitatis causa, vel quia nihil refert quod eadem res sic vel non aliter dicatur; vel denique ne consonantia verborum moveret mendacii suspicionem, posset a quis existimare quod scriptores isti conspiraverint in unum, ut eandem rem scriberent eodem modo, eisdemque verbis. Tum.

Ex. 2o. quid sit sensus S. Scripturae.

R. Sensus S. Scripturae est res concepta, per scripturae sacrae voces significata.

Circa sacrae sensus hos ex Cyrano conspice versiculos.

Littera gesta docet; quid credas Allegoria.
Moralis quid agas; quid speres Anagogia.

Oleum contra Concl. 3am. Papia cuiuslibet disciplinae non debent esse aequivoca, at si loci S. Scripturae continerent plures sensus, principia Theologiae essent aequivoca.

R. 1o. Aliud quando sub una littera continetur sensus litteralis et spiritualis, tunc

nulla est aequivocatio quia tunc littera illa non significat nisi unam rem; res vero significata significat aliquid aliud; ergo nulla est aequivocatio. S. Th. q. 1. a. 10. ad 1. p. 1.

Resp. 2o. Quod si littera contineat plures sensus litterales et ita loquitur sit aequivocus, nihilominus tamen non impeditur argumentativis; nam ut loquitur Tan. D. 1. de Theolo. q. 5. d. 2. n. 9. et aequivoca ipsa vim argumentationis non impediunt, si modo determinate constet quo sensu determinate verba aequivoca usurpentur, ita ut quis tamen se aequivoca sint, aequivoce tamen non usurpentur.

De sensu litterali.

Nota: sensum litteralem semper esse verissimum; tamen est: quia quidquid S. semper est infallibilis. Excipe primo: nisi quid referatur pronunciatum solum ab aliis v. g. ut est illud dictum Judaeorum contra Christum: Rex est mortis; item: nonne bene dicimus quia Samaritanus es tu, et daemonium habes? et similia, quis intelligimus verissimum sit, haec ita gesta vel dicta fuisse quae S. Scriptor asserit. Excipe 2o. Nisi aliqua ironice dicantur, ut est illud Gen. 3. v. 21. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est sciens bonum et malum: item illud dictum Eliae 3. Reg. 18. v. 27. Clamate voce maiore, Deus non est, et forsan loquitur, aut in diversorio est, aut in itinere, aut certe dormit, ut excitetur. Excipe 3o. Nisi aliqua hyperbolice efferantur, aut aliis figuratis locutionibus. velut illud Genesis 22. v. 17. Benedicam tibi et multiplicabo semen sicut stellas coeli, et velut

arenam q. est in littore maris.

Dices: littera, ut ait D. Paulus 2. Corinth. 3. occidit, spus a. vivificat. Et exinde sequetur, theologum ex sensu litterali argumenti non posse.

Resp. 1° quod littera occidat ut locutio est figurata et usurpata pro propria;

Resp. D. Paulus eo loco non est sensu litterali, sed de littera legis, ac veteris testamenti, et de spu gratiae ac fidei loq: de littera q. legis si destruatur spu gratiae et fidei vere inquit occidere, ut passim admonet in Epla ad Rom. sic n. lex offendiculum potius est et occasio peccati, si desit adiutorium gratiae; de spu u. fidei recte asserit vivificare, praestat n. vires ad observanda legis praecepta. Ita Vasquez q. 1. a. 10.

De sensu Mystico.

Primum 3° est sensus Mystici spes S. Scripturam iuxta tres sensus spuales exponendam, ut in Cursu; et est de fide. ita Zum: et nostro: ex Coi consensu Ecclesiae, et Explicatione Sanctorum; imo et S. Paulus hinc inde S. Scripturam per 3 spes sensus spiritualis sc: Allegoricum, Anagogicum, et Tropologicum explicat, quod utique Apostolus non erroneè fecerit. attamen

Obijcis Tropologicum est qui pertinet ad morum institutionem, sed S. Scriptura mores instruit per litteralem sensum plurib. in locis, q. sensus tropologicus non est spes suba spuali.

Resp. sensum moralem tropologicum hinc dici quemcunque illum qui mores instruit quomodocunque, si illum q. mores instruit ex similitudine aliquarum rerum gestarum; et hoc pacto moralis sensus pars specifica sensus spualis. Cit.

Ad 2um Comparando sensum litteralem et spiritualem eiusdem litterae neutrum altero dici praestantiorem posse vel ita loquendo, sed modo, istum, illum modo praestantiorem esse; praestior sensus est, qui rem superioris conditionis exprimit, ut est plerumque spiritualis in V. T. Ille vero sensus est minus praestans, qui rem exprimit inferioris ordinis. ut est plerumque litteralis in V. T. Ratione materiae unus altero praestior erit. Comparando 2o sensum litteralem cum spirituali non eiusdem litterae sed totius S. Scripturae sensus litteralis absolute loquendo est praestantior; Ratio est: nam Dicit aeque sit infallibilis, et ex intentione Spiritus S. atque spiritualis, tamen adhuc est ulterior, repitur n. in orb. S. Scripturae locis. Adde quod et ipse litteralis sensus exprimat ea via quae spiritualis, non enim solum per sensum allegoricum et anagogicum exprimuntur ea quae ad Ecclesiam triumphantem et militantem spectant, sed multo magis et clarius et per sensum litteralem, adeo ut nec ratione materiae litteralis a spiritualis excedatur. Adde praeterea quod coitus sensus litteralis dicatur fundum sensus spiritualis. D. A. h.

Obr: Videtur quasi falsitatem in sensu litterali ~~[illegible]~~ invenire aliquem posse, cum Deum dicit et significat localiter moveri, et similia. Resp. Nullam in his locutionibus committi falsitatem sicut sensus eorum litteralis non est ille quem voces proprie sufferunt, sed metaphorice [ea quae usurpans S. Scripturae verba illis accommodat.]

Ad 3um 3io dicendum dari adhuc sensum alium, quod accommodatitius dicitur et est 2plicis, alterum est per extensionem, quod deducitur per legitimam quaelibet illationem ex sensu litterali quovis argumentandi genere. Alterum per allusionem, cum scil: verba S. Scripturae nostro sensu accommodamus. A sensu accommod. firmum argumentum non sumitur pro dogmatibus fidei confirmandis quia nec iario nec 2dario in mente S. Spiritus continetur. p. si solum verba et sententiae accommodantur, nam historiarum accommodationes plurimum valent probare, et persuadere amore virtutis et odio vitii.

Finis Prolegomenum.

50

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Theologiæ Scholasticæ
Tertiæ Partis principalis Tomus 2dus
De
Sacramentis in genere et in specie.

Sacramentum à sacro deductum variè accipitur à Veterib. 1o pro Juramento, ideo quia in Juramento continentur res sacra, quia ipse Deus in testimonium adducitur.

Obj. Nullum sacrum est prohibitum, ergo cum Juramentum prohibeatur Juramentum non erit sacrum.

Rx. Dnego seq. Ergo Juramentum est prohibitum, falsum, et quod suos comites habet, Conced. Juramentum verum ex Neg. Ergo Juramentum non est sacrum: dnego Conseq. eodem mo.

2o sacrum apud V. V. dicebatur pecunia, quæ à litigantib. in vero sacro deponebatur, ideo quæ h. res aliqua sacra continentur, nim: ipse locus sacer. In S. à Scripturis et SS. PP. sacrum id Sacramentum idem est quod μυστηριον. Mysterium a. tribus modis accipitur. primo pro re Arcana ac occultanda, mihi si sacra sit. Sap. 2. Nescierunt Sacramentum Dei. Math. 13 Vobis datum est nosse mysteria Regni Dei. 2o pro signo Dei talentis præsertim sacra. Dan. 2. 19. Danieli mysterium per visionem nocte revelatum est, et Vers. 20. mihi Sacramentum hoc revelatum est. Videl: quod statua illa significarit: et Apocal. 17. 7. Ego dicam tibi Sacramentum mulieris et

bestiae q̄ portat eā, scil: q̄d sufficit. Ideo ad propositū, ē Ambrosius
s. eius acceptio pro Ceremonia hominem sacrificante, adeoq̄ pro signo
rei sacrae et occultae n̄ cuiuscunq̄ sed q̄ hō sacratur et initiatur
Deo. Quo sensu S. Ambrosius librū scripsit et ijs q̄ mysterijs initiantur.

Haec loco praeambuli.

Dubium primum

Quid sit Ambrosius Trabe, s. prout abstrahit, sive ut consistit in quadam significatione.

Ex dictis in casu

Collige jo Ambrosius nra discriminari à V. n̄ solū qa haec perfecta, illa imperfecta sctitem conferebant, sed et qa illa sctitem q̄ praepatr significabant n̄ conferebant ut nra. 2o Differunt nra ab antiquis, rōne signi nā antiqua erant signa prognostica tm̄ et promissiva futurae sanctitatis perfectae, demonstrativa tm̄ praesentis sctitatis imperfectae, q̄ ex divina institutione infallibiliter conferebant. Nostra vero sunt signa demonstrativa praesentis gratiae q̄ conferunt, et prognostica gloriae q̄ promittunt, et simul re memorativa Passionis Chri, à qua ut à causa meritoria pnpali originantur. Ideo Papalior in nostris ē relatio causae quā signi nā haec ordinatur ad instruendū, illa a. ad sctificandum hominem. In antiquis autē papalior fuit relatio signi, quā causae, nā relatio causae in illis fuit imperfecta saltem ratione termini, signi u. perfecta.

Collyr 2o. Causativum esse prius in Sacramentis significativo, causativum
~~[illegible]~~ namque se tenet ex parte materiae, materia autem est prior, cum supponatur ad syfaciendum
Actum significationem perfectae sanctitatis in Sacramentis N. L. esse practicam, quia suppo-
nit in termino significato practicam causalitatem ipsius termini significati, quia
ut patet, quia supponit virtutem causandi in Sacramento. Confir. Relatio signi in
Sacramentis N. L. resultat ad esse causae et effectus, s. causa et effectus sumuntur in esse
potentiali s. actuali; sicut enim prius causa causat suum effectum quam illum practice
significet, ut a se causabilem, vel causandum, cum in ipso termino significato suppo-
nat suam causalitatem; quia s. Sacramenta N. L. sumuntur in actu primo ut causativa
gratiae, s. in actu 2o ut causantia gratiam, semper relatio signi eiusdem gratiae
ut causabilis vel causata ab ipsis Sanctis sequitur ratione causantis, vel causativi eorundem
Sacramentorum.

Collyr 3io. Sacramenta L. N. causare, vel practice syfacere gratiam, explicare
Naturam Sancti tamen ab effectu proprio, quod est causare ac practice significare gratiam,
non ab essentia, quia est esse causativum ac practice significativum gratiae, cum possit inte-
gra essentia Sacramenti consistere adhuc non producta, ac practice significata
gratia, ut actu posita, ut de singulis sacramentis, uno excepto poenitentiae Sancto
ostendi potest. Unde cum Concilia Sancta definierunt per ipsum causare et syfacere gratiam,
non definierunt per essentiam a priori, sed a posteriori effectu.

Pro 1o ratio signi est Ens rationis, quia non potest essentialiter constituere Sanctum quod Ens est reale.

Resp. Neg. Ant. est enim relatio signi in Sacramento extrinseca denominatio desumpta a voluntate
Institutoris ordinantis talem rem ad talem significationem. Quae denominatio licet ex-
trinseca sit rei denominatae, realis tamen est cum sit ipsa realis ~~[illegible]~~ voluntas Institutoris
denominans moraliter Sanctum per ordinem ad terminum ad quem syfacendum assumitur.

Do Reg. dat. et que infra ad prob. dr: licet totales Regule et ultima diu. in con
uenio uniuersè se probe in termino cassato ꝺ conueniant uniuersè, nouæ et Vetꝰ
Hosta conueniant tñ uniuersè in casu ipso Canonj.

Gbr 4o. Ja Rato effectiu ꝺ Rao Cõ. ꝑ fingj, & Rao fratis Hosti potꝰ constituenda
ꝺ in casu cãe ꝑ fingj.

Do Reg. Cons. tñ quia Rao fratis constituenda ꝺ in ultima perfectiua rej limita
tiua et terminatiua ceterarũ perfectionũ, cuj' hoc in Hosti sit Relatꝰ fingj
(professorie n. relatꝰ causa est mea:) fratis Rao Hosti constituꝰ ꝺ in Rela
tiua fingj potius ꝑ Cauã; tñ quia in ea casu constituj debuit Rao fratis
Hosti, & equalis ꝺ in ortu Hosti, nõ hoc ut eundem terminũ, & ꝺ effecta
tionis in utrisq; illa ꝺ fuit Barbosa casu terminj Cabilis absolutj Hosti.

Gratas

Sicut Medianatꝰ dr à medicando; ita Amenatꝰ à sacrando, ꝙ Medicina
imporbat plã habitudinẽ Dei, ergo et Amenatꝰ.

Do Reg. Cons. Medicina n. ꝙ Natura pia instituta fuꝰ ꝺ ad Curandas fœmidas,
Amenatꝰ a. ꝺ fuꝰ ad Curandũ, ꝙ et ad Defendũ, quia ꝺ fuꝰ institutꝰ ꝺ ad sacrandos
Dei Deos, cuiusq; cultui assignandos, ꝙ et ad eorum inimicos de occultis fugã
drandi.

Obr 2o. Signũ potius conuenit effectui quã Causæ, Cam n. significatꝰ ꝺ significat,
ut constat et suum regũ fingit, sec Hosta N. L. sed ea grad ꝺ potius
significant ꝺ gratia, q̃ illud significat.

R. Maiora ee uera ꝙ effectꝰ ꝺ notior Cã, falsũ ꝙ effectꝰ Cã notior ꝺ; Cum fingit
Hosta Nobis sit notiora, et pote sensibilia, quia sint eorũ effectꝰ q̃ sit ignoti et
insensibiles.

Obiect 4to Ejectus à casu Hosti Matrimoniũ inter Adã et Euã, qa

licet illud Matrimonium significarit Christum et eius Unionem cum Ecclesia in ista illud Pauli Eph. 3. Sanctum hoc magnum est, ego autem dico in Christo et Ecclesia. Coeterum illud coniugium tunc non conferebat aliquam sanctitatem ex opere operato, sed erat merum coniugium naturale, nunc autem est Sanctum quia suscipientibus coniugibus affert sanctitatem.

Obiectio Est Martyrium videtur esse Sanctum, nam significat et confert ex promissione Dei infallibiliter gratiam sanctificantem ex opere operato.

Respondeo Quidquid, non tamen est Ceremonia sacra instituta ad significandum per illam; nam si esset talis deberet poni a ministro ex eiusmodi intentione, quia ad valorem Sancti requiritur intentio Ministri fandi Sanctum, et significandi id quod ad quod institutum est Sanctum; nam eiusmodi signa non significant nisi ex intentione operantis. Ministri autem Martyrii licet non habeat intentionem, imo contrariam habeat, adhuc tamen martyrium operabitur effectum gratiae in Martyre, quia non operatur per modum Sancti.

Nec dicas Martyrem ipsum cooperari. Hoc enim non obstat, quia licet Martyr non haberet intentionem operandi sacramentaliter, imo haberet contrariam, et invitus occideretur, solumque vellet negare fidem, de Religione modis vitiis fugeret, adhuc martyrium suum operaretur effectum. Circa rationem signi-

Nam jo Signum sacramentale dicitur esse pro aliquo saltem tempore firmum, ac stabile. Ratio: Quia ut notavit Scotus q. 3. Sancta non solum sunt imposita ad significandum, sed et ad consignandum populum Deo, eumque in exteriori cultu et ritu ab aliis sectis discriminandum, haec enim via connotat Sanctum, quia debent saltem pro tempore quo durat idem Religionis status eodem signo Religionis protestativa durare.

Obiectio: Magis vel minus durare non variat rem, quia signum quod in Sancto assumitur, diu sive brevi duret non variatur in ratione Sancti.

R. Magis vel minus durare non variat physice con. non variat moraliter quoad Sanctum, quod est Ens morale, sufficit. Neg. Sicut magis aut minus durare in beatitudine non variat operationem physice, variat tamen moraliter, et in ratione beatitudinis, cuius est sufficienter et perfecte applere rationem appetitum.

Nam 2o signum sacramentale non est naturale, sed ex instituto et beneplacito Dei, signum n. naturale habet necessariam connexionem cum termino significato, nulla autem res sensibilis habet necessariam connexionem cum gratia. Maior constat ex definitione signi: Est n. quod praeter speciem sui quam ingerit sensibus aliquid aliud ex se facit in cognitionem venire. Obiicies primo Sancta novae legis sunt causa sanctitatis quae sunt naturale signum ipsius.

R. Neg. Cons. quia non sunt causa naturalis, sed obedientialis, quae ad naturale signum non sufficit, hoc n. debet per speciem sui naturaliter excitare potentiam cognoscitivam ad notitiam termini significati quae naturalem connexionem importat causae ad effectum, cum debeat per eandem speciem causae excitare potentiam cognoscitivam ad notitiam effectus eiusdem causae. Cum igitur causa obedientialis nullam naturalem connexionem habeat cum effectu supernaturali, non poterit per cognitionem sui excitare potentiam cognoscitivam ad notitiam effectus supernaturalis.

Obiicies 2o ex S. Aug. ad Bonif. si sacramenta quandam similitudinem earum rerum, quarum sancta sunt, non haberent omnino sancta non essent, quod Sanctum est nullum nisi eius quod sufficit imaginem gerat, et consequenter ut sit signum naturale.

R. Ipso De essentia signi sanctitatis non esse ut habeat aliquam proportionem cum rebus significatis; unde v.g. potuisset Deus instituere in Sancto Baptismatis pro ablutione corporis, eius maculationem ut tamen idem significaret. Tale in signo ad placitum non requiritur nisi sola voluntas instituentis.

Rx 2o Esto talem proportionem nra intr Sntia intercedere, insufficiens tn
est ut Sntia dicantur signa naturalia gratiae; signum n. naturale est, quod ex se facit in
cognitionem venire eius, cuius est signum; ab nulla sensibilis proportio, seclusa
institutione divina potest ex se fre in cognitionem gratiae venire, cum talis propor-
tio non sit univoca sed analoga. S. Augustinus Colligendus est et similitudine
morali quae Sntia ex divina institutione sortiuntur.

Obr 3io Verba Absolutionis Sntialis: Ego te absolvo significant ad placi-
tum hominum, a quibus imposita sunt, ad sufficiendam absolutionem a culpis &c.

Rx Cum dist: Verba Absolutionis significant ex institutione hominum, Maior
concedo. Sntialiter nego. nam licet et facto significent gratiam ex institu-
tione hominum non tamen sed ab hominibus, quae vere et infallibiliter significant gratiam.
Potuerunt homines fre quod illa verba faciant homines venire in gratiae cognitionem,
non tamen potuerunt fre quod gratia esset praesens, sicut per verba significatur,
et quod significatio esset vera.

Colligitur 1o Sntia nova non differre essentialiter ab antiquis ratione fre,
sed ratione materiae, nam fra logica Sntii est sufficiens, quae specificatur a termino,
cum igitur unus idemque sit in utrisque Sntis terminus, nempe perfecta sanctitas, una
erit in utrisque significatio. Quod a. illa scientiam significabant futuram, haec
praesentem, non variat essentialiter significatum in ratione formali significati. Differunt
a. essentialiter penes materiam, quia haec constat ex materia causativa perfectae scientiae,
illa imperfecta et legalis tantum.

Obl. 2o. Neque contritionem a peccatore elicitam, nec ullum actum auxilio supernaturali
a iusto productum esse signum Sntiale, nam ut recte Durand. in 4 Dist. 1. q. 1.
n. 9 Sntum cum sit quoddam medicamentum naturae infirmae, et ideo aliquid extrinsece

oppositum, qui confortativum sit naturae, et expulsivum morbi, contrarium. Quis alia interna motio est propriae actus naturae operantis cum interno auxilio gratiae, ut non sit hic rationem sanitatis; sicut non habet rationem medicamenti crisis qua natura ipsa per internam vim morbum expellit. Fran. Am. D. 1. s. 2.

Dubium secundum

Quid sit Sanctum naturaliter consideratum sine natura et forma qua constat.

Conclusio prima confirmatur a triplici ratione congruentiae quae reddit S. B. ja discernitur ex parte Christi quae sunt Sanctis utilis ad eorum sanctificationem; nam sicut Verbum Patris in Christo coniungitur carni sensibili, sic in Sanctis Verbum rei sensibili adhibetur, et per hoc magis assimilantur Christo. 2a Congruentia desumitur ex parte Sanctorum, cui Sancta applicantur, quia sicut componitur ex corpore et anima, sic Sancta habent rem sensibilem quae corpus tangit, et Verbum quod ad animam transit et ab ea creditur. 3ia Sanctorum sumitur ex fine in quem instituuntur Sancta, scil: ad significandum ut dixit Aug. l. 2. de Doct. Chrys. c. 3. Verba obtinent praeparatum iam via signa partis magis aptitudinem quae habent ad significandum, magis distincte et in particulari conceptus nostros; idcirco oportuit, ut sufficiens rerum, quae de se erat magis confusa, et indeterminata, determinaretur per significationem Verborum quae est magis clara et expressa. Quaecumque tamen fundamentum partim desumitur ex S. Script. in qua constat requiri res et verba in multis Sanctis, et in Bapt. Eucharist. et caeteris; partim ex traditione Ecclesiae perpetua, quae in omnib. Sanctis hanc necessitatem cognovit. Lugo cit. D. 2. s. 1.

Contra Conclus. 3.

Obr. Si ad Matrimonij fra sufficiunt nutus, tunc sufficiunt et ad Poenitentiae fram, qa sicut Matrimonium est contractus quidam, sic et Poenitentia est contractus absolutorius saltem.

R. Discrimen esse, quia licet utrumque sit quidam contractus, prior tamen pagitur per modum tradentis et acceptantis civilitus, et ideo confici potest nutib. et litteris; posterior per modum sententiae absolutorio in foro conscientiae, cui repugnat pagi litteris, quia sua natura sunt publicae; aut nutibus, quam hi ex se aptiores sunt sententiam declarare: nam quis possit poenitens litteris nutibusque suas culpas declarare, neque tamen sacerdos nutibus aut litteris absolutionem impendere, cum maior declaratio requiratur ex parte absolventis quam confitentis, quia absolutio claudit et signat sententiam, confessio tamen inchoat. Nequit n. Poenitentia perfici solis verbis, qa praeter verba absolventis, necessarij sunt actus poenitentis contritio, confessio, satisfactio quas materiam, vel quasi materiam appellat Flor. et Trid. sess. 14. c. 3.

Conclus. 4ta probatur ratione desumpta ex Analogia ad compositionem naturalem, in qua illae partes debent concurrere, ut materia et forma, quae sunt essentiales et intrinsecae composito una per modum determinabilis, altera per modum determinantis; atque tamen res quae verba Sententiarum N. L. in usu consistentium habent se ut essentiales et intrinsecae partes signi sententialis, res ut quod determinabile, verba ut quod determinativum; utraque n. necessaria sunt, et neutra sufficit ad fundandam significationem sacramentalem; denim nec ablutio sine verbis, nec verba sine ablutione in Bapt. sufficerent ad intrinsecam Aiae ablutionem significandam, siquidem ablutio sine verbo Baptizo indifferens est humectationem, instigationem et ablutionem significandam; verbum Baptizo sine ablutione est falsum. Confir. Res sunt indifferentes ad plura

significanda: verba ex humana institutione sunt determinata ad unum, quod illa
se habet ut Materia, hoc ut forma.

Obiicies primo Florentinus non solum docent Sacramenta rebus et perfici verbis, sed etiam persona
Ministri, quae etiam hoc concurrit ad constitutionem Sacramenti.

R. Concurrere effective, non constitutive. Unde non dicit Sacramentum constare ex persona Mini-
stri ut ex Materia, quemadmodum dicit de rebus et verbis; sed n. persona Ministri causa
extrinseca non intrinseca Sacramentis.

Obiicies 2. Sacramentum intrinsece constat opera humana, nisi n. Actio, ex qua Sacramentum
componitur procedat a voluntate Ministri intendentis facere illa, non est sufficiens ad
validitatem Sacramenti, quod patet, nam eadem Actio facta ab Angelo non est sufficiens ad
Sacramentum, sed opera humana, formaliter includit voluntatem ministri: dicitur n. humana a voluntate
hominis: ergo Sacramentum intrinsece constat ex intentione ministri.

R. Conced. operationem humanam requiri ad constitutionem Sacramenti. Verum sicut esse humanum
in actione Sacramentali est tantum denominatio extrinseca a voluntate ministri, non ipsa voluntas sive
intentio Ministri, sed extrinseca ita non voluntas sive intentio Ministri, sed extrinseca
denominatio ab ipsa voluntate sive intentione ministri derivata in actionem Sacramentalem con-
stituit essentiam Sacramenti.

Ex primo, tunc sic compositio inter materiam et formam Sacramenti, Physicane an moralis?

R. Non esse physicam sed moralem. Ratio est: Compositio physica aut est per realem unionem
aut continuationem, aut contiguationem partium in ordine ad certam figuram compo-
nendam. Nulla a. ex his compositionibus habent res et verba Sacramentalia &c.

Haec sufficit ad physicam compositionem quae partes sint physicae, sed requiritur ut compositio ipsa sit
physica, aliquo ex assignatis modis. Quod sic moralis constat: non aliqua compositio
inter res et verba Sacramentalia intercedere debet ut colligitur ex S. Augustino: Accedit verbum
ad Elementum et fit Sacramentum, accedit a. per coniunctionem aliquam, alioquin poterit ex illis fieri unum;

nā omne vnū, q̄ vnū ē p̄ entitatem, dicit ēē vnū p̄ compositionē physicā aut mo-
ralem, cū n̄ detur media.

Ad 1m h. jo. Tota hæc compositio ex rebus et verbis, ut ex Mā et fra compa-
ratur, ~~tamq~~ ad sentalem compositionē ut mā quia comparatur ad illam ut quid
determinabile ad ultimū determinativū; nā tā res q̄ verba sunt ex se inde-
terminata ad significandū practicē ad sentitem, cuius significatio ē ultima
fra sacramentalis constituens sentm in rōne sentti fratr, ~~cuius significatio ē~~
~~ultima fra sentalis~~ sicut figura ē ultima fra artificialis, constituens opus
in esse operis artificiosi fratr.

Ad 2m. In quolibet sentto ēē 2plicē significationem; altera mentalem compo-
sita ex mentali significatione rerū, et artificiali verborū, quā ex institu-
tione humana hnt; altera sentalē simplicē, fundata in utraq̄ signifi-
catione rerū et verborū simul, quia nec sola res, nec sola verba, sed utraq̄
simul indivisibiliter fundant hanc significationē; q̄ habent ex institutione
divina. vid Caiet. 3. p. q. 63. a. 6. ad 2m.

Ad 3m. Non rectē sotum in 4 dist. 3. q. 1. pro subō relationis sentalis assigna-
re solas res, n̄ a. verba, q̄ et probabile censuit Scoty q. 1. p. eo q̄ res ar-
tificiata n̄ supponat directē pro toto aggregato ex Mā et fra artis
sed pro Mā directē, obliquē pro fra; statua n. directē supponit
pro ære connotante figurā, sentta a comparantur rebus artificiatis, q̄ p.
Sed contra ē, tū ya forte et artificiata æquē primo supponunt pro utroq̄
tū quia verba in sentis n̄ se hnt ut fra artificialis, sed ut mā et sub-
stratū; tā n. res q̄ verba comparantur ad significationē sentalē, q̄ sola respon-
det fra artis, ut Mā et substratū, q̄ sicut res artificiatas directē sup-
ponunt pro adæquata Mā fra artis, mām et fra physicā quia utra-

q̄ ē adequata mā fr̄ā totis, ita Sntm̄ supponere dt̄ pro adequato substrato
fr̄ā sacramentalis, q̄ n̄ ē tm̄ res, s̄ res et verba simul. Nec obstat q̄ relatio
Sntalis sit una, proin unū hns subm̄, tm̄ quia hoc relatio n̄ ē realis, tum quia
ht̄ unū subm̄ p̄ compositionem.

Q. 2o Utrū Sntm̄ importet in recto tā mā q̄ fr̄ā? an vero mām in recto,
fr̄ā u. in obliquo ad modū concretorū adiectivorū?

R. Res et verba in Sntis A. c. n̄ mō importari ut partes intrinsecas essentialiter compo-
nentes physicā mā Sntis, s̄ et utraq̄ tm̄ res q̄ verba importari in recto. Rāo ē, qa
tm̄ res q̄ verba important substive, et p̄ modū p̄ se stantis, quod ē in recto importari;
neutrū a. adiective, et p̄ modū alteri inhaerentis quod ē importari in obliquo.
Baptismus n. dr̄ ablutio verbis expressa, q̄ ē mā importari in recto, et substive
verba in obliquo et adiective, s̄ dr̄ ablutio et verba ablutionē significantia,
q̄ ē utrumq̄ importari in recto et substive, idem dr̄ de reliquis Sntis ē ytus
substive, et in recto res et verba praedicantur. Confir: nā et aia rationalis
ē fr̄ā hois et tm̄ n̄ importat aia de connotato, et mā sola in recto p̄ hanc voces,
humanitas, s̄ utraq̄ aeque in recto. Requirit q̄ adhoc ut importetur de conno-
tato q̄ significat p̄ modū alteri adiacentis; et quia in compositis substialib. utraq̄
p̄s supponit substialiter, hinc ē ut utramq̄ tm̄ mā q̄ fr̄ā importari in
recto: humanitas n. n̄ ē mā hns aia s̄ mā et aia rationalis; albū n. n̄ ē
subm̄ et albedo, s̄ subm̄ hns albedinē. Ecce aia rationalis licet sit fr̄ā, n̄ importat
in connotato, quia n̄ significat ut habita ab alia parte; albedo n. quia significat ut
habita à subo, ideo importatur n̄ in recto, s̄ de connotato: sic q̄ Sntm̄ licet importet
forte in connotato significationē, quia Sntm̄ ē tale subm̄ hns significationem, n̄ tm̄
importat de connotato verba, quia verba n̄ significant p̄ modū alteri adiacentis;

62.

Baptismus n. v. g. ut dictum supra, non est absolutio habens talia verba: nec ipsa verba significantur per modum alteri adiacentis, ut ideo licet verba sint forma, quia determinant per clariorem significationem ipsas res, non tamen importantur de connotato sed in recto.

Amicus l. 2. Eug. l. 3.

Circa responsionem ad obiectionem contra Quinq. Concilii 4tum allatam Adverte eam sic confirmari. Opposita sententia est nimis rigida et scrupulosa, nec est verisimile Christum cum tanto rigore instrumenta nostrae salutis instituisse: nec videtur probabile, Apostolos cum tot millia baptizabant se servasse hanc rigorosam simultatem. Demum negant hoc verificari in poenitentia ubi post absolutam totam confessionem quae est materia Quinq. Sancti incipit absolutio quae est forma; nec est necesse ut dum sacerdos profert formam, poenitens perseveret in actu contritionis; ratio est: ea simultas in materia et forma Sanctorum sufficit quae requiritur et sufficit in actibus humanis, quorum alii ex natura sua maiorem, minorem alii simultatem postulant, non potest una certa regula in omnibus assignari sed perpendenda est natura singularum operationum quibus Sancta constant.

Obiicies et probatur quod ad Sanctalia verba et res requiritur simultas physica; Nulla ratio verificatur nisi eius significatum ponatur in tempore consignificato, quia verba significant in tempore, sed tempus consignificatur per orationem, quae est forma Sancti non extendit extra tempus praesens prolationis verborum, nam dissimilia tempus verborum non se tenet ex parte prolationis, quia tam mensuratur tempore praesenti baptizavi, baptizabo, quam baptizo, neque ex parte proferentis tam potest intendere tempus praesens unius anni, quam unius Dei; sed ex parte rei significatae, quia res ipsa significata debebat coexistere tempori per verbum consignificato, alioquin falsum dicaret: Ego te baptizo si de praesenti non poneret actum baptizandi. Confir. ...

In Eucharistia ꝺo Est, ꝺ ipsal tempus extra prolatam verborꝫ ꝙ nec in ceteris sacris. Confer. 23. Nisi tempus presens consignificatiuꝫ terminaretꝫ illꝫ prolate verborꝫ, nulla esset certitudo, quin hoc tempus presens duraret adhuc, ut post quis veniet: Ego vos baptizo ꝙ tales ꝙꝫ dicꝫ possunde aque supra singulos baptizandos.

Negando tempus presens consignificatiuꝫ ꝙ ratione cuius possent extra tempus prolatis verborꝫ. Ita n nulla sint imponenda ad ipsa verba ꝓ ea ꝓferenda, ut tempus presens solꝫ illiꝰ illuꝫ, in quo inchoate cœpisset res consignificata, ꝙ ad latitudinem, ut presens solꝫ illiꝰ illuꝫ, ꝙ existit nunc ꝙ ꝙ potest ꝓferri, ut cꝫ dicꝫ: Fideo: verꝫ dico: esse terminus impositꝰ ꝓbatis extra tempus presens consignificatiuꝫ, ꝙ in tempore sequenti. Ex quo patet ꝛ prod-nia. Ad primū Confir. Ex ꝺo Reg verbum Est in Eucharistia ꝓnere suꝫ ꝙ ad extra tempus ipsius prolatis; transubstantiatio enim ꝙ ipsa ipsius ꝙ fit in tempore quo pronūtiatur ipsū verbum vltimum Est, ꝙ in fine prolatis totꝰ tra.

Ad 2. cum fulta Cuel. Ponendo nos cooperandum (secundum ꝙ) de transsubstantiatione in Corpus et sanguinem Xri, necnō in fine prolatis ꝛa sunt posita ꝛia requisita ad totum, ꝙ primū ꝛ necessitate fit; Secundū vero ꝛa, quia ꝛ verbum circa nostra conficienda ꝙ necnō ponendo illa requisita, primo, ꝛ nec necnō in fine prolatis ꝛa ponuntur ꝛia ad totum requisita, scilicet ꝛa et ꝛa; aly in aliꝫ sacris ꝛts Cuel. et Conit. aly et ꝛa cꝫ sit indicialis fidei ponendo ipsum consecrationis rei; non necnō ad prolatam ꝛa ponendo naꝫ cꝫ solū prin proferri ꝛa, et deū opponi naꝫ. Ad aliꝫ Conf.

Ad Conrad. Nulla habet, nec certitudo physicalis, quin durabunt sit tempus post prolatos verborꝫ, nec ꝺo habeꝫ moralem, ꝙ ꝛa conservationē, interruptionis aliarum circumstantiarum indicanda ꝙ, et ideo ad maiorem certitudinē semper, ꝙ dollendos optimū consilium ꝙ in propi seruandū ꝺo simultatē physicā. Et ꝓ.

Q. An Mat. et Fra Antorum sint determinata ex Dei institutione? Mat. dubij est ja. Trid. Cap. 1. session. 24. de Reform. irritavit clandestinum consensum, qui antea eodem Concilio teste erat sufficiens mat. matrimonij, eiusque loco pro necessaria mat. substituit publicum contractum coram Paracho vel alio Sacerdote de ipsius Parochi vel Ordinarij licentia et duobus vel tribus saltem testibus initum. Igitur mat. matrimonij non fuit a Christo determinata. Q. alia fuit Fra Baptismi, quae nunc sit, tempore Apostolorum, quo viri et mulieres baptizabantur in nomine Jesu Christi Act. 8. Igitur Fra Baptismi non fuit a Christo determinata.

Q. Materia et Fra Ordinis non videntur a Christo sed ab Ecclesia instituta ut expresse docet Innocent. 4. in Cap. Presbyter de Antis non iterandis. Vnde credimus quod nisi essent Fra postea inventa sufficeret ordinatori dicere: Sis Sacerdos, vel alia Oppollentia verba; sed subsequenti temporib. Fras quae servantur ordinavit. Nec solum videtur loqui de Fris sed de mat. cum ad validam ordinis collationem sufficere dicat: Sis Sacerdos nulla mat. mentione facta. Praeterea nunc mat. Diaconatus in Ecclesia latina est liber Evangel. in cuius traditione cum Fra illi respondente conferitur, ut definit Flor. in Litt. Vn. In primitiva vero cum nondum essent conscripta Evangel. erat sola manus Episcopalis impositio; cuius solius Ceremoniae in collatione Diaconatus fit mentio a PP. et Conciliis. Clemens Rom. lib. 8. Constit. c. 47 Ego Philippus constituo ut Diaconum ordines, Epe imponendo ei manus, praesentibus omnib. Presbyteris et Diaconis. Eadem Epi manus Impositione c. 16 dixerat ordinari Presbyterum, similia Dionis. Areop. de Ecclesiastica Hier. c. 5. Damasus ad Copis. medi Epist. 5.

Ad 2. Vnus Maas et Fras Sanctorum esse a Deo, l a Christo institutas, non tamen singu-
lar quoad speciem, sed aliquas quoad Genus tantum, determinandas quoad speciem ab Apostolis, l
Ecclesia; inter quas est Maa et Fra Ordinis, cuius singulae Maa et Fra singu-
lorum Ordinum non fuerunt a Christo determinatae in specie, sed in genere tantum sub
aliquo signo sensibili expressivo praestitis quae per Ordinem traditis. Prior pars assertionis
constat, nam ab eo Maa et Fra Sanctorum sunt determinatae, a quo est Sancta in-
stituta, ille n. dicitur illa instituere, qui Maa et Fra ipsorum instituit qua essentiale
constant, atque non alium Sanctorum auctorem Ecclesia agnoscit, quae l Deum respu
l Christum respectu novorum: ut de Vetsib. constat ex Exodo, Levit. Num. et Deut.
De novis definit Trid. Sess. 7. Can. 1. de Sanctis in Cor. ea via fuisse a Jesu Christo
Domino nostro instituta. Posterior assertionis pars constat primo de Sancto Legis
Maa pro parvulis instituto ad originale peccatum delendum, cuius nulla fuit
certa Maa in specie a Deo determinata, sed tantum in genere sub Ratione signi sensibilis
divini cultus et Religionis protestativi. Secundo de Sanctis novae L. constat
primo, de Matrimonio qui nullam habet certam Fram in specie, sed oque per verbo,
nutu, scripto celebrari. Neque est certum quoad materiam, cum fuit tam contractu
publico quam privato et clandestino celebrari, sed more ubi Concilium Trident.
est receptum, l non receptum. Secundo Poenitentia tam attritione quam contri-
tione quae specie differunt perfici potest, ut et Confessione, verbo, scripto, aut
nutu expressa. Tertio Eucharistia in qua vis specie vini, modo de Vite
sit, confici potest. Idem igitur erit de ordine cuius Maa et Fra non fuit
quoad speciem a Christo instituta, sed tantum quoad Genus sub signo aliquo sensibili
expressivo praestitis quae per Ordinem traditis. Quam sententiam docet Bellar. lib. de
Sancto ordinis c. 9. fine. Credibile a. de Deum instituisse istas Maas omnes Ordi-
num non quidem in particulari, sed generatim, monendo Apostolos, ut ordines con-

Zerrent p̄ ceremonias instrumentorū, vbi sygeret eorū ꝓstat. Pōt
instrumenta a. ⟨illegible⟩ ēt illige manus, ⁊ instrumentorū instrumenta ac
pria ēt manū impōsitio recensēda ꝑ hr ceremonias instrumentorū
ybas ordinādo ꝓstat significatus. Eadem sequunt Rabn. p̄ et concor-
dia Brict. et Occident. Eccl̄ia in in Admin. sacrōr. l. 6. c. 4. et Lugd.
ard. ⁊ sūt D. 2. ⁊. 5. Eaq; colligit et greg. q. in Cap. Presbyter. Vbi
Presbyterū ⁊ Diaconū Cardinarij docet in ꝓsitione manus ritu ab Epō
introducto; ꝑ ips̄ Cōrō incedat, ⁊ sp̄ negociale et in ecclia pub. Eccl̄
sepi sūt expressim terminat.

⁊ ⁊ errorem in ordinade admissū fuit, ꝑ cd̄ sūt deradum, ⁊
caute supplendā ⁊ admissū fuit ⁊ supponit Presbyteratū et Diaconatū
ꝑ conferri a carban et determinatam eam ā Cōrō instituam, alioq;
ea omissa iterari deberet totū sacm. Nec sat foret post alij
illā sm̄ supplere, cū nam sacm̄ cd̄ haberet mentr conferi cuiusq; ha-
bilitas Presbyteratū valide conferri, ⁊ p solā traditionē
calicis cū vino et Patena cū hostia. Eadem no ordinarij Diaco-
natū ⁊ p solā impōsitionē manū, omissa traditione calicis Euangeliorū,
⁊ p solā traditionē Euangeliorū omissa impōsitione manus. Eadem
Collegi⁹ ⁊ Florent. et Trid. Nam Florent. pro hac Presbyterat⁹
affigunt traditionem calicis cū vino et Patena cū hostia. Trident. sessio
24. c. 3. et extrema vnctione supponit secundos ꝑ ordinatos ⁊ imp̄s
sitionē manuū Presbyterij. Duplex ung vnctio una d̄; prima duct⁹
ab ipsa Valentele Pra et mad ybi desit tempor. usa ꝑ Eccl̄ia ad conferēd
hos sacm̄ ex gia Cōr dubit. Cardō a Cōr poe desita in Gallia et Hiſ-
pubblikelig Italorū erare; ⁊ Cōr ꝑ nullam Mad⁹ Cōrō in pe fuisse a Cōro
determinata ad hoc sacm̄ conficiendum ⁊ ordinare subalpinos ipsos Jesuitis

expressius alicuius sanctitatis pstis q̃ p ordinem tradit; min. probr. neqt Eccl̃ia
errare in assignandis medijs ad salutem necrijs; ad hoc n. data sunt illi claves
cum infallibili Cri promissione, ut nõ sint portae inferi praevalituræ con-
tra eas; At ordo mgte ad salutem necrius, cum ex eo pendeat ad salutem appri-
me necria Poenit. et Eucharistia q̃ nõ nisi à legitimo Ministro p veram
Maã ordinato confici pnt. 2a ducitur à Clementis 8 Bulla edita
Anno 1595. die 3. August. q̃ incipit Sanctissimus p fine. Ex sentia Congre-
gationis sup reformatione graecorum decernit, declarat, mandat, constituit Ro-
mae habendum ee Epm graecum Catholicum q graecos, Epis latinis ~~tot~~ Italiae et
insularum adiacentium subos ab Epo graeco ordinari volentes, cum illorum dimis-
sorijs ad id tm concedendis ritu graeco ordinet. Ex quo asseri nõ pt
non ee validum ritum illum ordinandi quem Pontifex approbat; neqt n. in
declarandis medijs ad salutem necrijs errare; at approbat ritum graecorum ordinandi;
quoad maam et fram, licet drsm à ritu ~~[illegible]~~ ordinandi latinorum; dum
enim declarat habendum ee ut Catholicum illum Epm graecum, p graecos subos
Episcopis latinis cum eorum dimissorijs graeco ritu ordinati, et declarat
ordinem p talem ritum collatum ee validum; alioqn nõ poet cum detrimento
Aiarum propria bulla talem ritum pmittere, nec Catholicum Epm declarare,
q ab essentiali ritu conferendi hoc sntm à Romana Eccl̃ia recederet. Ex ideo
illum pmittit et Catholicum Epm declarat, q eo utitur, qa iudicat illum ee validum.
Adde hunc ritum ordinandi Graecorum à nova Congregatione Romana nuper erecta
ab Urbano 8 sup Euchologium examinandum post longam discussionem approbatum
ee, ut nulli dubium deinceps de validitate ipsius ee poit. Drsm
ee ritum constat, nam Graeca Eccl̃ia pro Maã in ordinib. sacris solum ad-
hibet manus impositionem, pro Fra, hoc verba: Divina graa, q infirma

sanat, promouet hunc Subdiaconum in Diaconum, Presbyterum. Latina
uero in Subdiaconatu pro Mãa adhibet traditionem calicis vacui
cum patena vacua, et libri Epistolarum. Pro Fra; Accipe librum
Epl̃arum et pstem eas legendi in Ecclia Dei, tam pro viuis q̃ pro defun-
ctis. In Diaconatu pro Mãa prout manus dextrae sup caput ordinandi
impositione. Traditione libri Euangeliorum. Fra u. d: Accipe pstem legen-
di Euangelium in Ecclesia Dei, tam pro viuis q̃ pro defunctis. In Presbyte-
ratu pro Mãa 2plice adhibet vtriusq; manus ~~[illegible]~~ sup caput Presbyteri
impositione, semel an, itsum post Consecrationem, nec n calicis cum vino, et
Patenae cum hostia traditione; Fra e; Accipe pstem offerendi sacrifi-
cium Deo, missasq; celebrandi, tam pro viuis q̃ pro defunctis; post Conse-
crationem u. pro forma expressiua pstis absoluendi à pctis, sl illa Dom:
ro. Accipe Spum S. quorum remiseris peccata remittuntur eis, et quo-
rum retinueris retenta sunt. Quae omnia in ratione signi valde dif-
ferunt, ut p se patet, q neutro ritu, l signum e determinate necriu,
s alterutrum sufficiens, ad ordinis validitatem, cum utrumq; sit ab Ecclia
approbatum, et nequeat in approbatione substantialium ordinis errare Ecclia,
alioq errare poet in mediis ad salutem necriis.
Dices, Alterutrum signum ee determinate necriu pro sua duntaxat Ecclia,
Latinum pro Latina, Graecum pro Graeca. Potuit quippe Chrus pstem
Ecclesiae communicare, ut q ipsa pro una Ecclia statuisset,
illum tm pro ea, et n pro alia eet Ordinis Mãa.
R. Esto Chrus huiusmodi pstem concedere potuisset Ecclia, de facto tn eam n concessisse
manifeste colligimus, tum ex aliis Sntis, quorum mens et fras voluit Chrus ad
ubiq; eandem; tum quia ad Ecclia unitatem, q Chrus in ea instituenda mye spectauit,
n expediebat, ut Ursae eent Mãa et Fra substantiales Sntorum eam cum Ecclia

Cg.

mÿe dicatꝰ vna ex unitate religionis, q̃ in optima forma Romane primitiue ecclesie
consistit; ungula illuꝰ Epl. 4. Vna fides, una Baptisma, una Deꝰ & pr̃ Ecclia
efecte una si alia mea et pro substantiales huius stat̃ sunt in Ecclia greca
et latina; sunt ipsi hec ipsa mysteria & ordines in greca et latina. Confir-
tur ipse q̃ Bulla Pontificis concedit ut Greci subiecti Ecclie latine cum li-
mitatis latini ordinarij possit à greco ritu greco, ipsorum & pro subiecti
grecꝰ Ecclie ad Latina, ritu latino ordinari ab ep̃o latino. Ex dictis
colligit 1ª tum pacto Ordo rep valide fuerit in Ecclia Dei collatꝰ, in obscurio
ignorãa veritate, sub qbꝰ pro diuersis temporib. diuersꝰ Ecclesijs fuerit, ad ea
facto nunc in Ecclia greca et latina referatꝰ; quia cũ ex institutione Chri
quilꝰ sacr̃ carũ signũ in re, sub qua conferri debeat, sũm in genere
sacramenti ex expressione ab ipso Deo ordinẽ traditꝰ, cuius hec in re determi-
nare sit penes Ecclã, potuit pro varijs temporib. variꝰ Ecclesijs, varia
signa sacra ad eorum ordinẽ pleni exprimenda determinare. Vt in forma
pla Euang. in ordinãe Diaconi adhibebat plũ manuũ impositione, q̃ et plũ
adhibebat in ordinãe Presbyteri ut constat ex citto Con. Carth. 4. Nicen. 1.
Con. 9. ex ritu greco, nec ex sacris oraculis existentis in ipsa tantũ sit
et in positione manuũ. Cum n. Apl̃ Paulꝰ et Barnabam Presbyteros ordi-
narunt Acto. 13. tunc ieiunantes et orantes imponentesq̃ eis manus di-
miserunt illos 1. Thim. 5. Nemini cito manus imposueris et 2. 1. Adm
neo te ut resuscites gratiam Dei q̃ in te per impositionẽ manuũ mearũ.
Hanc eandem seruat nunc Ecclia latina in ordinãe Diaconi et Pres-
byteri, ꝑ preter eã in maiore collatꝰ plũ ex expressione adhibet in ordi-
nãe Diaconi traditionẽ Euangeliorũ cũ libris Velarij exprimentib. ꝑfectã

17°. legendi Evangelia in Eccla Dei: In ordinatione Presbyteri traditionem calicis cum vino et Patenae cum hostia, cum verbis clarius significantibus ~~post~~ postea sacrificandi. Dixi (cum verbis clarius significantibus) aliqua n. verba implicite saltem ac confuse ordinis postem significantia semper fuere necessaria, cum omne Sacrum N. L. constare debeat rebus et verbis.

Colligitur 2° non posse quamlibet rem pro Materia ordinis ab Ecclesia substitui, sed quae ex se aliquam proportionem habeat ad ordinis quae per tale signum confertur postea exprimendam. Constat jam inductione aliquorum Sacramentorum quae materiam a Christo assignatam idoneam per se habent ad Naturam cuiusque exprimendam: Item inductione Materiarum hactenus in Ecclesia ad Ordines conferendos usitatarum, ut consideranti et per singulas materias ~~eunti~~ Sacramentorum, et ordinum descendenti patebit. Item constat et impositione manuum Episcopalium, quae graeca Ecclesia adhibet in Sacris ordinibus conferendis, quae ex se apta est ad denotandam postem quam Episcopus ordinando confert; est n. manus impositio antiquum signum expressivum ~~postea eius~~ Authoritatis eius, quam manus imponit, in illum super quem imponit.

Dices: Materia ordinis non tam debet exprimere postem ordinantis quam ordinati; sed manus Episcopalis impositio non tam exprimit postem ordinantis quam ordinati.

R. Potestatem ordinati exprimi posse 3plr uno modo active, quo pacto exprimitur per manus impositionem ut active conferenda per Episcopum ~~ordinatum~~ ordinantem; alio modo executive, quo pacto exprimitur per traditionem Instrumentorum quibus ordinatus illam exercet.

Constat dnq cum Sacra sint quidam symbola expressivaeorum quae per illa gerantur in Anima debent ex se aliquam proportionem habere, ut tanquam idonea signa fideles inducant ad notitiam spiritualium mysteriorum quae per ea exprimuntur.

Colligitur 3° Ecclesiam pro Materia ordinis adhibere potuisse ipsum sacrarum vestium usum, quibus in susceptione sacrorum ordinum, ordinandi induuntur, sicuti in Presbyteratu manuum unctionem; et facto tamen eas adhibet ut puras Cere-

monias et dispositiones duntaxat subi ad sacros ordines melius suscipiendos.
Primum constat, quia utraque Ceremonia de se apta est ad significandum praestem quae ordi-
nato traditur, etsi minus clare quam alia quas de facto Ecclesia adhibet ut materiam
Quod probatur ex ipsa praxi Ecclesiae, et declaratione Conciliorum hactenus, hoc de facto
adhiberi ut puras Ceremonias, et subi tantum dispositiones unde in nullo Conci-
lio recensentur inter materias.
Dices: Si haec de sunt idonea, materia ad exprimendam praestem ordinis hoc ipso
quod ab Ecclesia adhibentur, fiunt materia ordinis, unde accedente debita forma, absque
alia materia perficitur sacramentum. Aequel. probatur si Ecclesia a Christo habet praestem designan-
di quodlibet signum sensibile de se idoneum pro materia ordinis hoc ipso quod
aliud designat fit materia sacramentum, etsi non habeat voluntatem illud adhibendi
pro materia cum non pendeat amplius ex voluntate Ecclesiae sed Christi ut sit idonea materia;
Ex voluntate n. Ecclesiae solum pendet designatio materiae idonea, quae designata cum debita
forma fit sacramentum.
Resp. Neg. seq. Etenim materia Ordinis non pendet tantum ab Ecclesia in ratione signi materialis
sed et formalis; nisi igitur Ecclesia ex littera libera institutione eiusmodi signum
imponat ut significativum praestis quae per ordinem traditur, sed ut pura Ceremonia
ad melius subiectum disponendum, non concurrat ut ~~[illegible]~~ materia ad ~~[illegible]~~
sacramentum perficiendum, sed ut pura duntaxat Ceremonia. Sicut vox nisi ab
habente Authoritatem imponatur ad significandam rem aliquam nunquam illam
significabit, quia cum ex se illam non significet, dicitur ex institutione eius qui
Authoritatem habet, illam significare. Nec refert, quod una materia sit
sua natura magis apta quam alia ad hanc praestem significandam, quia cum haec
aptitudo sit tantum inchoata et imperfecta non sufficit ut absque ulteriori insti-
tutione Ecclesiae determinate significet: sicut etsi una vox sit magis
apta ad unam rem significandam quam alia, quia tamen haec aptitudo est tantum

72

inchoata et indifferens ad alias res significandas eget ulteriori institutione publicae Authoritatis ut determinetur ad unam potius rem quam ad aliam significandam, quod a. Authoritas instituendi materiam expressivam praestis Ordinis sit penes Ecclesiam constat, quia cum haec Authoritas derivetur a Christo, et Christus illam soli Ecclesiae contulerit penes illam tantum erit; unde non sufficeret si tale signum instituretur a publica authoritate politica, vel ab aliqua Ecclesia particulari, et multo minus ab ipso ordinante, sed instituendum est ab Universali Ecclesia vel a summo Pont.

Hinc colligitur discrimen inter materias et formas huius Sacramenti; nam materia in significando pendent a sola Ecclesia, forma et a publica authoritate politica, quia constant ex vocib., quae quoad significationem pendent a publica Authoritate politica. Unde Ecclesia non imponit significationem vocibus, sed ea supposita utitur illis ad Sacramentum perficiendum. Materia vero quoad significationem pendent a sola Authoritate Ecclesiae.

Instas.

Voces ab Authoritate politica habent significationem speculativam: practicam vero significandi effectus quae significant habent ab Authoritate Ecclesiae vel a Christo eas assumente ad Sacramentum perficiendum, quod ni habeat parem significationem materiae ordinis ut eadem sit ratio de Materia ac forma Ordinis.

Respondeo quidquid sit, an possit politica Authoritas res imponere ad significandas speculativae sacras ordinum praestantes, ubi ad easdem significandas imposuit voces, et facto tamen eas nunquam imposuit, quod satis est ad nostrum propositum quod solum intendimus probare disparitatem quae de facto intercedit inter Materiam et formam Sacramenti Ordinis.

Colligitur 4to ritu graeco per unicam impositionem manus unicamque formam Ecclesiae conferri praestantem: Subdiacono contrectandi vasa sacra et legendi Epistolas. Diacono dispensandi Corpus et sanguinem Domini

ex commissione Sacerdotis, nec ad legendi Evangelium, Presbytero consecrandi Corpus et Sanguinem Christi, et sic a peccatis absolvendi; Ritu vero latino non nisi per explicem formam, explicemque materiam, de facto quidem, quia posset per alterutram tantum materiam conferri cum alterutra sufficiat ut patet in Ritu graeco, de facto tamen in Ritu latino utraque materia concurrit ad integrandum unum signum magis expressivum potestatis consecrandi; non quod alterutra omissa de facto potestas consecrandi non conferretur, sed quia facto forma non profertur nisi post utramque materiam adhibitam, ante autem materiam adhibitam et formam non confertur potestas Ordinis. Quo fit ut si forma adhibeatur post alterutram tantum materiam conferatur potestas consecrandi Presbytero, potestas vero absolvendi a peccatis confertur per impositionem manuum, quae ab Episcopo fit post consecrationem cum verbis consuetis, et ratio est. potestas non confertur nisi adhibita materia et forma implicite saltem sufficiente illius Ordinis quod confertur, potestatem, atque per singulas formas Graecorum una cum impositione manuum implicite saltem significantur potestates unicuique Ordini quod confertur, propriae, nam hoc ipso quod per quamlibet formam propria voce exprimitur Ordo ipse quod confertur implicite significatur potestas talis ordinis; cum igitur quis Ordo utramque potestatem includat, dum per singulas formas totus ordo exprimitur, per singulas formas utraque potestas in Ordine inclusa significatur ac proinde utraque potestas per unicam formam utramque potestatem implicite significantem confertur. Per formas vero Latinorum non nisi una potestas Ordinis quod confertur significatur, licet explicatur, igitur per singulas formas singulae tantum potestates conferuntur, quo fit ut si alterutra forma omitteretur non conferetur potestas illa quae per eam exprimitur. Nec refert quod etiam in Ritu latino saepe exprimatur nomen Presbyteri, Diaconi, et ac proinde etiam in Ritu latino implicite saltem significatur

74.
utraq; pstas in quovis ordine inclusa, nam in ritu latino nunq; id nomen
exprimitur in fra p q conferts ordo, sz solum in Ceremonijs actualibus
velut in oraoib; q pro ordinandis fiunt l in traditione Vestis sacer
dotalis q (ut supra) n ab Ecclia determinata maa Ordinis, sz ut
pura Ceremonia et dispositio tm subi et consequnr nec verbo illa
exprimentia erunt fra ad Ordinis pstem conferendam concurrens.
Quod in singulis his trib. Ordinib. conferunr drsae pstes nemo negare
poterit, cum pstas sit qda habilitas ad quenda actu rite ac licite
exercendum, conferunr, drsae quoq erunt pstes q p huiusmodi ordi
nes conferunr. Confir. Ideo in plurib. Ordinibus conferunr plu
res pstes, qa plures dant habilitates ad drsos actus valide ac li
cite exercendos, q si in eodem Ordine plures et dant habili
tates ad drsos actus licite ac valide exercendos in eode et ordine
plures conferenr pstes. Quod a. post prior pstas conferri sn poste
riori patet tu in Presbyteratu, in quo pstas consecrandi corpus et
sanguinem Xri conferri pt n collata pste absolvendi a pctis; tu et
in Diaconatu, eodemq ratio e in subdiaconatu; pt n. Diacono con
ferri pstas ministrandi ad altare, n collata pste legendi Evang.
et subdiacono tractandi pstas vasa sacra, n collata pste legendi
Eplas. Quin addo in Diaconatu et subdiaconatu conferri poe po
steriore pstem n collata priori. Colligr ex cit. cap. Presbyter in quo
Pontifex praecipit, ut si in ordinatione Diaconi omissa sit manus
impositio, n debeat totus ordo iterari sz tm statuto tempore caute supplendum
q p errore omissum fuerat. Supponit igr Pontifex valide collata
fuisse posteriore pste legendi Evangelia absq priori q data p

75.

Impositionem manus Epi, alioqui non satis esset supplere solam manus impositionem
sed reiterari traditio Evang. debuisset, si hoc valide conferri non
potuisset non collata priori. Haec tamen doctrina non verificatur de Presbyteratu
cuius licet prior potestas conferri possit sine posteriori, ut ex eodem cap. Presbyt.
constat, non tamen est contra, quia potestas supra Corpus mysticum Christi supponit
potestatem supra verum Christi corpus eiusdem.

Q. An hae dictae potestates in singulis Ordinib. conferantur per dictos spe Charac-
teres integrantes unum completum, valide ac licite executivum totius
Ordinis, an vero per unum, qui tamen inchoetur in priori, ac compleatur ac dilatetur in
posteriori collatione?

R. Utrumque esse probabile; in priori tamen casu sentit Amicus utrumque esse sufficientem
ad denominandum ordinatum simpliciter Diaconum, et Subdiaconum; praesertim prior quia
in utroque ordine est praecipuus, et consequenter licet in primitiva Ecclesia quando nondum
erant conscripta Evang. et Epla non potuerint conferri, posterior potestas Evang.
et Eplas legendi, forte ex defectu Fidei nec implicite saltem utrique potestatis suf-
ficienter expressiva quando tamen conferebatur prior assistendi in Altari et contre-
ctandi sacra vasa eiusdem, simpliciter dicebantur ordinati Diaconi et Subdiaconi,
sicut simpliciter diceretur Presbyter Ordinatus per solam potestatem conficiendi corpus et
sanguinem Dni absque potestate absolvendi a peccatis.

Colligitur 5.do quo pacto conciliandi sint non modo concilia sed et graves A. A., qui
varias materias huius Sacramenti assignant ut patet ex dictis; modus eos conciliandi est,
qui omnes sufficientem materiam Ordinis assignent, quia cum haec non sit in specie determinata
sed tamen in genere sub ratione signi sensibilis Ordinis potestatem exprimentis, quisque
assignatis erit sufficiens materia Ordinis, modo accedat forma sufficienter potestatem
exprimens.

Illigitur 1o Potuisse Ecclia pro varijs temporib. varias adhibere maas huius Anti, irritando priorem et novam statuendo. Constat primo à parite Matrimonij in quo ante adhibebat quemcunq contractum, et clandestinum: post Trident. non adhibet nisi publicum, clandestinum irritando. 2o Si poenes Ecclia est maa huius Anti assignare, assumendo illa ut signum expressivum pstis, poterit pro vario tempore assumere unam maam pro signo expressivo pstis, pro alio aliam, priorem irritando, cum illa in raoe signi fratr sustantis pendeat ab Ecclia, sicut pt Respublica pro aliquo tempore assumere certam vocem ad significandam certam rem, pro alio aliam, priori abrogata.

Cur pt Ecclia varijs ubi mais pro dsis temporib. non a. pro dsis Ecclijs.

R. Unica Ecclia dt esse una quoad substantialia Religionis et consequenter quoad essiales maas et fras Antorum, q Christianam Religionem essialr constituunt; non a. esset una si in dsis Ecclijs dsae essent essialr maae Antorum. Est a. semper una etsi pro dsis temporibus varietur maa qa nimirum non variatur in raoe signi fratis sed tm maalis, vn in raoe signi fralis semper manet eadem; sicut semper manet eadem fra expressiva pstis, etsi varientur voces maales; nam ita se hnt res ad significandam Ordinis pstem, sicut voces ad significandas res.

Obr primo. De facto Ecclia in Matrimonio pro varijs Ecclijs dsis utitur mais essialibus, nam ubi receptum est Tridentinum, utitur publico contractu, coram Parocho, alio sacerdote de ipsius Parochi, Ordinarij licentia, et 2bus saltem testib. celebrato; ubi receptum non est, valida maa Matrimonij est contractus privatus.

R. Pare non esse maae Ordinis, cuius maa in raoe signi, quo pacto tm est maa Ordinis pendet à sola Auth. Ecclia q pstem non hnt assignandi dsas maas essiales Antorum pro dsis Ecclijs. Maa in Matrimonij non pendet à sola Auth. Ecclia sed à politica Reipubl. in cuius pste est retinere, vel non trq legitimum privatum contractum civilem, q ad Matrimonij Antm praesupponitur. Quia igitur ubi Trident. non est receptum à publica pste politica adhuc trq legitimus re-

tinet privatus contractus, contra quod ubi receptum est, à publica potestate civili, privatus contractus clandestinus non habet amplius ut legitimus, sed tantum publicus coram Parocho et testibus celebratus; et quia statutum matrim. fundatur in legitimo contractu civili, ideo ubi privatus contractus habet ut legitimus, est sufficiens materia huius statuti: ubi idem non admittitur ut legitimus non potest esse eius sufficiens materia, sed solus publicus quod tantum acceptatur ut legitimus. Quemadmodum quia voces in ratione signi non solum pendent ab Authoritate Ecclesiae, sed etiam ab Auth. politica, si Ecclesia in forma Baptismi abrogaret hanc vocem, Baptizo, auferendo ab illa significatione quam de facto habet et eius loco substitueret hanc; Indico, tribuens illi idem significatum quod prior vox habebat ubi talis vox à publica Authoritate in tali significatione reciperetur, forma Baptismi non esset valida nisi ea voce prolata, in qua commutata esset Baptizo ubi u. ita recepta non esset adhuc forma Baptismi valida esset priori voce prolata, quia adhuc apud talem communitatem prior vox suam pristinam retineret significationem.

Instas

Ut forma statuti sit ubique valida, satis est ut alicubi sit valida, quod est tali mutatione facta sufficit ut alicubi talis vox non abrogetur ut ubique in ea forma statutum sit validum. Ant. probatur Dixi apud Latinos vox aliqua barbara non habeat idem significatum ubique modo illud habeat alicubi, forma ea voce prolata esset ubique valida.

R. Con. Ant. quia vox, eademque ratio est de re, quod loco vocis ad significandum assumitur, ita in uno loco retinet suum significatum ut in alio non sit omnino abrogata et ad dictum significatum translata, si secus negatur Ant. ibi scil. adhuc permittitur suum pristinum significatum retinere: ita et contractus matrimonii privatus permittitur ut legitimus in loco ubi Trid. non est receptum, penitus u. abrogatus est, ubi est receptum.

Obr. 2o: Sequeretur Ord. Diaconatus in Ecclia latina et facto non conferri per traditionem lib. Euang. in quo tamen teste Florentino conferts, sed per manus Epalis impositionem. Seq. prob. an traditionem lib. Euang. praecedit manus Epalis impositio cum debita forma Accipe Spum S.

R. Cum praestates dispensandi corpus et sanguinem Christi et legendi Euangel. sint distincta potest una conferri prius altera (ut supra.) Cotzum Concilium assignavit solam materiam et formam praestatis legendi Euang. sicut in Presbyteratu solam materiam et formam consecrandi corpus et sanguinem Christi, relicta materia et forma praestatis absolvendi a peccatis quae conferts post consecrationem per impositionem manuum Epi cum verbis: Accipe Spum Sanctorum. Cura in Diaconatu Concilium potius pro materia assignaverit traditionem lib. Euangel. sicut in Presbyteratu traditionem calicis, hanc rationem reddit Bellar. cit. quia propositum concilij fuit assignare rem aliquam subsistentem ubi fecerat in Baptis. Confir. Eucharist. Extrem. Unct. haec autem in ordine non est manus impositio sed instrumentorum traditio. Alia ratio: Concilium se intendebat assignare certam materiam per quam sufficienter et in ratione signi materialis unus ordo dignior dignior ab alio, cui usmodi non est manus impositio quae communis est Diaconatui et Presbyteratui, sed dictorum instrumentorum traditio licet non eadem manus impositio per dictam formam applicata habeat vicem dictae materiae et signi formalis ut constat in ritu praeconsum, Concilium tamen assignare voluit dispositionem ordinum per signa materialia quibus Ecclia latina utitur.

Obr. 3um si ad formam ordinis sufficit implicite tantum significare praestatem quae per ordinem traditur, sufficiet et ad formam Eucharisticam; Hic est Calix sanguinis mei, absque illis verbis: Tui pro vobis quae tamen in nostra sententia (ut infra.)

ad conversionis ~~sanguinis~~ sanguinis necessaria sunt. Item ad Poenit. satis erit peccata in genere tantum confiteri et explicando speciem et numerum eorum cont. Trid. sess. 14 c. 5. et can. 7.

R. Deg. ob disp. nam Forma Baptismi est instituta ad profitendam fidem quae debuit dicte exprimere principale mysterium nostrae fidei, quod in Trinitate Personarum et unitate essentiae consistit. Forma sanguinis non solum instituta est ad exprimendum hoc Sanctum sub ratione Sancti, sed et Sacrificii, sub qua etiam instituta Eucharistia cum Sacrificii mea non exprimatur per to: Hinc est calix sanguinis mei, sed per to: quod pro vobis merito haec verba requirunt ut substantiae integritas formae Euch. quae ad utramque rationem et Sancti et Sacrificii se extendere debet. Poenitentia a. cum instituta sit ad Sanctale iudicium inter poenitentem et sacerdotem continere debet dictam peccatorum confessionem ut possit sacerdos iudicium de illis ferre proportionatamque poenitentiam imponere.

Obj. 4. In vi forma Sanctali, ut valida sit exprimi debet actus ministri, et in forma Graecorum non exprimitur actus ministri, verba n: divina gratia promovet sed ordinat hunc in sub. Diaconum, Presb. nullum exprimunt actum ministri ut per se patet. Maior colligitur ex Flor. et inductione constat protestatio in Extrema Un. quae applicatur per formam deprecativam actum ministri non exprimit.

R. Dicendo Ma. in forma vani Sanctorum ut valida sit exprimi debet actus ministri signate semper negatur, Exercite concedatur. Exprimitur a. Exercite actus ministri per ipsam actionem quam Ministrus proferendo formam adhibet, quod et videre est in forma Baptismi Graecorum in qua tantum exercite per ipsam actionem ablutivam actus Ministri exprimitur, nam licet a Florent. cit. forma baptizandi Graecorum referatur per verbum Imperativum: Baptizetur, vel per Indicativum: Baptizatur, cum expressione: manibus meis: adeoque prout in Concil. refertur in ipsa forma signate exprimatur actus ministri; tamen prout de facto

ipsi nunc ea in Baptizando uteri, illa ꝺ proferunt ꝑ verba ipsius
ꝑ indicativum absq; prædicta expressione: Ego te baptizo, sic n. habet ut
ex eorum libali constat: Baptizatus servus Dei ꝑ in nomine ꝑ ꝯ. à Ge-
tiuri constat ex Fra Confirmatus ꝑ sic ille verba proferat ide:
Signat te signo Crucis Salutis. Nec videtur q eadem ne sufficeret ad
sacrificia in Euch. exprimenda ex precio ac mystica ipsarum Corporis
& sanguinis absq; verbis sanguinis effusionem significantibus, adhuc
enim talis mystica separatio fieta sub speciebus à indifferent ad separa-
tionem hoc statim & sub hac ꝑ facti conviuij spiritualis in quo
cibus duplex à potus sub hac ꝑ sacrificij, ꝛ tm ꝑ sanguinis effu-
sionem ad denotandam, ꝙ Deus in vita et morte habet, exprimi
nitur. Debet n. Ecclia ita fieri ut omnia mea mysteria ea
indifferens, ꝙ determinata ad propria Christi ejus symbola & in eam
exprimenda. Sunt n. Verba corpa symbola eorum, ꝙ ipsa in anima gerunt.
Ita ipse Bapt. Jacobum ut coniuncta cum ea ablutione Mariæ determinate exprimit
& specialiter ipsam expriment actus Mariæ, erit ut coniuncta cum ea sufficiat expressiua rei Baptis-
mi. Contra n. Euch. pro bonis et sanguinis ut coniuncta cum speciebus separatis et vivi
ne quem exercite exprimat determinate nam sacrificij, specie speciales exercitij & potentiæ
ejus exprimendæ sanguinis effusione ea sufficiat pro Eucharistia prout hæc instituta &
in sacrificio. Ad 2. Dicunt: Absolutio in Penitentia coniuncta cum peccatorum confessione sit
determinate signum sufficiens expressum ingressus ejus Regni sine vero transitus ejusdem ꝑ ꝯ.
Ergo etc. D. ꝛc. Ego autem. /

Nota primo. Ex Florent. in Decreto de Bapt. Armen. sub. ꝑ. inter ea quæ ejusdem sacra-
menti ꝑ effectu distinctim Mariæ, ait Nec tm sic Eccl: Hoc n. bis concurrit ad Absolu-
tionem primo ut causa efficiens, ꝙ applicat, superiora ut constituentia /
Nota 2. Supponi hic ex dictis supra q. 4. d. 2. negri necessitatem Baptismi Mariæ sacra-

id, q facit Eccl.ia, s. q Chr. instituit explicitam simplicitam: post q ia.

Q. An ex mori intentio sit aliquid extrinsecum, an n. requirat tamen aliquid intrinsecum, et componens ptiam Sanctum.

R. Ad aliquid extrinsecum, nam intentio solum est causa Effectus Sancti, eaque deficiente deficit Sanctum, sed quia intentio sit pars Sancti, sed quia sit causa Effectus, sed quia non datur Sanctum; hanc responsionem videtur supponere Vasq. 2. tom. in 3. p. Dist. 29. n. 39.

Obiicitur illud est intrinsecum alicui Composito quo ablato et manentibus omnib. aliis non manet tale Compositum, sed posita materia et forma Baptismi v. g. et omnibus aliis praeter intentionem Ministri, non datur Sanctum, q illud q deerat scil: intentio, erat aliquid intrinsece componens Sanctum aliquo nihil deesset intrinsecum Sancti, atque adeo daretur Sanctum q nihil aliud est nisi totum suum esse intrinsecum.

R. Deficiente Intentione, deficere praeter Intentionem aliquid aliud intrinsece requisitum a Chro ad Sanctum scil: talem materiam et formam requisitam a Chro ad Sanctum; Chrus n. qui instituit Sanctum Bapt. v. g. non assumpsit ad significandam gratiam omnes ablutiones possibiles, nec omnes prolationes verborum sed determinavit illas q fierent cum debita Intentione. De facto q quando absque Intentione debita abluuntur Infans, et proferuntur Ipsa, non ponitur ablutio, nec Verborum prolatio a Chro determinatae; atque ideo non datur Sanctum q quidem radicaliter provenit ex defectu Intentionis, formaliter n. ex defectu talis ablutionis et talis prolationis verborum q ex Chri ex Institutione requirebatur ad significandam gratiam, Lugo cit. S. 7. ex aliis AA. quis ipse contrarium sentiat, melius tamen mihi placet sentia ista cum non capiam quomodo intentio tenens se ex parte Causae Effectus Ministri scil: debeat intrinsece componere Sanctum. NB. Sed vide Distinctiones Reeb. 48 Intrinsece, salvabis utrumque.

Nota 1o Potest quis cum privato errore habere sufficientem Intentionem proficiendi Sanctum Ratio est ipsa: potest quis cum Privato errore et animo inducendi novum ritum circa accidentalia, retinere sufficientem intentionem circa essentialia Sancti, ut constat exemplo Graecorum, q ita valide Baptizant et consecrant.

Ratio est 2da. Sicut enim quivis defectus materiae aut formae, sed solus substantialis sententiam irritat, ita enim quivis defectus intentionis, sed tantum circa substantialia efficit Sententiam; non enim intentio necessaria Sententiae propter ipsam materiam et formam cum sit earum applicatio.

Nota 4to. Quando error circa accidentalia redundat in substantialia irritat Sententiam non defectus intentionis circa accidentalia sed circa substantialia. Redundat autem in substantialia ideo quia accidentalia putata essentialia ad confirmandum Sententiam non adhibentur; Et si praecedens putet verba (quae vobis tradetis) essentialia et ea ad consecrandum non adhibeat, deficit circa essentialia ab intentione, etsi nihil essentiale omittat, eo quod moraliter nequeat hanc intentionem perficiendi Sententiam, quae sciens et volens omittit accidentalia putata essentialia, cum non possit quis hanc practicam et efficacem intentionem assequendi finem quae scienter omittit media ad finem necessaria. Dixi (moraliter) non metaphysice posset quis hanc habere Vollem: Volo per hoc verba effectum, quod per ea efficiatur, tametsi ego putem per ea nihil effici; Unde Voltas sufficeret ad Sententiam validitatem. Et redundat error circa accidentalia in substantialia, quando verba formae aequivoca, et ex accommodatione usus accipi possunt in verum sensum; Ex intentione tamen proferentis detorquentur ad sensum contrarium significationi verborum Sententiae ut verba a Pontifice relata: In nomine Patris, Filii, et Spiritus sancti, quae prolata ex imperitia linguae sufficiunt, quia ex accommodatione usus idem significant apud circumstantes atque haec: In nomine Patris. Si vero ex intentione proferentis detorquentur ad sensum falsum quem praeseferunt verba, Sententiam nullam, defectu intentionis circa essentialia; quia sic proferens non intendit verum significatum quod astantes illigant. Haec de mutat. intent. Amic. cit. s. 5. et Lugo. s. 7.

Circa mutationem Materiae et Formae.

Dictum ideo non illigi mutationem essentialem accidentalem illam autem et solam quae versatur circa mutationem eiusdem Speciei substantialis; nec mutationem substantialem autem illam quae versatur circa aliam speciem Physicam; nam vinum album et rubrum differunt specie Physica, Contritio et Attritio, quae sunt mo-

propinqua in Sacro Poenitentiae sicut et satisfactio facta per ieiunium aut Eleemosynam,
et tamen hae varietates non sunt substantiales sed accidentales tantum in Ordine ad Sacramentum.
Et contra n. Panis et massa cruda non differunt fortassis specie substantiali, et tamen
est varietas substantialis in ordine ad Sacramentum quia Unitas vel mutatio materiae in Ordine
ad Sacramentum non tam attenditur secundum Entitatem Physicam, quam secundum Unitatem humanam, ita ut in Or-
dine ad usus humanos et prout sub tali nomine usurpatur sit notabilis varietas.
Ita Suarez cum aliis in praesenti D. s. 4. §. Ut vero Ingregamus.
Nota 2a Vix posse reperire circumstantiam aliquam ratione cuius dici posset fieri mutatio
accidentalis in materia vel forma Sacramentorum respectu institutionis Christi; nam illa Exempla quae
adduci solent mutationis accidentalis, ut si vinum sit rubrum vel album, si panis sit fermen-
tatus et si recte consideranda non sunt nec accidentaliter quidem aliena a Christi institutione,
Christus n. paratus instituit utrumque panem, et utrumque vinum pro materia, quia alioqui
peccarent Graeci consecrando in fermentato; et idem dicere possumus de mutationibus
accidentalibus in forma Sacramenti, nam si in consecratione panis omittatur particula (enim) non erit
nec accidentaliter contra Christi institutionem, nec n. Christus praecepit illius particulae pro-
lationem, alioqui peccassent multi SS. qui sine illa particula consecrabant ut constat
ex Liturgiis antiquis. Quando quidem dicimus, aliquam mutari formam vel materiam solum
accidentaliter, dicitur illius quae mutatio materiae facta compositione ad usum vel ritum communem Ecclesiae
cui se accidentaliter opponeret quae omitteret, vel quae particulam illam Ego in forma Abso-
lutionis vel aliud simile. At n. respectu Christi vix invenietur aliquid quod a Christo
fuerit determinate institutum ex parte materiae vel formae Sacramentorum, quod
pertineat ad valorem et substantiam Sacramenti ut consideranti patebit. Lug. cit. S. 6.
Circa mutationem formae specialiter Nota 3o. Falsum est quod aliqui vi-
denter dicere docere, scil: quotidie in forma Sacramenti maior cogitat aliquid non esse de essentia
formae quod tamen revera est de eius essentia, etsi id dicat non conficere Sacramentum; Ita vi-
denter docere Palud. Durand. Adrianus apud Henriq. l. 1. de Sac. in Genere c. 9

rum. vr. vbi affert alios idem à Gottiero dictos, qui aliquis dicit hanc per-
tam essentiam illam primera p̃ponet ad essend; quidem d. thomas p̃,
qe illa tunc videtur applicare thomæ fra, nõ illa q̃ existim et ad fra
ab applicat ut fra p̃ fra completa in primis sapu, & illa q̃ vere fra
p̃ applicat hũ fra completa, p̃ ut particulam, ut vide Cosa. Thom. p̃ Scotia fuit
p̃, et contra praxin totius Eccliæ, redderentur n. dubia fere tra totã
n.fra p̃ in statu, vt una p̃ sint opiniones apud theol. in quibus verbis essentia
consistat? si fr̃a absolutionis dubitant an illa verba (ego peccatis
tuis) principalit ad eius essend? et fra consecrationis dubitant alij de
illis verbis (hoc est enim) p̃. et fra et fra Eyt. Vbi. negant aliqui
fra p̃ deberi solida proferre ad essend stti; sed Scotus Durandus Victoria supra
dictas doctor ordinis fratrum. In dubia illaq̃ sententia variatur si fiat
opinatis ee p̃ ad essend q̃ revera sit, (ut credibile) quis aliq̃ dicat stum p̃ ad valorem
non q̃ requiratur ad valor stti intra primaria opinionem aliq̃ simpliciter veritatem,
nã p̃ illa prima sententia sup. adest in Matro. Et in suscipiente intentio gratifican-
ficiendi et suscipiendi illud stum, nec limitatur ad illud plus ultra quod existimat
ad essentiam. fra Sic nunc dicit sacerdotes graues p̃ consecrare vi-
delicet, es q̃ applicant illa ad verba (hoc est enim) proferre ad essend consecra-
tionis, illi d. Ad. debent applicari in se ipsis, q̃ sit si non sta alligaret fra
intentionem ad illa verba, ut nollet nisi q̃ illa verba stum conficere, ab
nollet illa primera sufficiunt conficere tradito tunc stum ad ma-
ceret, hoc tñ dubium cum tali explicatione nec in Hæreticis reperitur
nedũ in Catholicis. Similiter diligendo S. thom. in proferat. a d. dum
dicit, p̃ intendat p̃ sumendi additionem aliud ritus inducere, q̃ sit ab
Eccliæ receptus ad videtur officii stum, qua videtur q̃ intendat fra id q̃
facit Eccliæ. Vbi S. thom non negat illud valeat stti cum intentione
inducendi novum ritum, sed arguitive infert probabiliter ipsum stum esse in-

tentionis, quoties Mr videns aliquid esse contra ritum Ecclesiae, et contra eius intentionem, adhuc videlicet vult opponi Ecclesiae, tunc non credibile est eum non habere intentionem requisitam fandi quod facit Ecclesia. Ergo in rigore adhuc posset habere intentionem faciendi quod fecit Christus et valide operaretur, hoc tamen difficultas continget et ideo S. Thom. dicit non videtur perfici.

Nota 2o Illam formam Baptismi. Ego te baptizo in nomine Filii et Patris et Spiritus S. non irritare Antiquum, etsi Mr intenderet errorem inducere, quod Filius esset principium Patris; Nam ille error per talia verba coitus non significatur; immo eo ipso quod nominatur Pater et Filius Filius significatur procedere et nasci ex Patre non tu e contra. Eodem modo displicet quod Vasq. in Praesent. n. 139 dicit non fore validum Antiquum sub illa forma: Ego te baptizo in nomine Patris Omnipotentis et Filii sapientis, et Spiritus S. Paracleti, si Mr ideo tribueret praedicata illa personis, quae existimaret reipsa non esse coram, sed propria singularum. Hoc inquit non placet potest concedi Ecclesiae, quia ille error mente habitus non declaratus sufficienter per illa verba quae in coi loquendi modo id non significat. Quod si aliunde haberet debitam intentionem fandi Antiquum et significandi quod verba significant non minus fieret Baptismus validum, quod Haereticus consecrans Hostiam, et existimans per illa verba non significari realem praesentiam Christi, sed mysticam et repraesentativam, habens tamen intentionem fandi quod Christus iussit hic proculdubio consecrat, quia per verba nullo modo suum errorem significat. Si sic in casu nostro si Mr haberet debitam intentionem, nam si ipse peccet et in intentione debita significandi nolens significare Patrem sapientem, sed Patrem qui non sit sapiens, iam tunc nil fieret non ex defectu verborum, sed ex defectu intentionis, sicut si consecrans non haberet intentionem significandi veram praesentiam Christi per illum verbum (Est.) sed solum sub figura, non consecraret: nos tamen loquimur, quando ex parte intentionis adest intentio fandi quod Christus iussit, et adest ille error in mente quem errorem

ut ostendat esse in mente utitur illis verbis, tunc n. dicimus, nil obstare valori
Sti, nam error manet solum in mente, nec verba illum significant sufficienter,
quare nec ille esset Haereticus extrinsecus, nec incurreret Censuram, quia licet no-
luerit manifestare extrinsecus suum errorem, non tamen est usus signo sufficienti
ad illum manifestandum.

Dices: Quod si aliquis baptizaret: In nomine Patris, et Filiae et Spiritus S. volens
introducere hunc errorem, quod scil: in divinis non sit Filius et sed Filia, ad-
huc valide Baptizaret, quia revera nullus audiens illa verba, illigeret
talem errorem, sed existimaret protulisse eo modo per lapsum linguae
vel ignorantiam. et tamen Pontifex Zacharias cit. dicit formam illam
non fore validam si per illam maior intendebat inducere aliquem errorem
vel haeresim.

R. Neg. seq. quia in eo casu verba non retinerent ex parte proferentis
veram significationem, non enim vellet significare id quod Christus, et Ecclesia voluit
significare, sed aliud dicendum, nempe Filiam: requiritur enim ad valorem formae et quod
significet id quod Christus voluit, quantum est ex parte verborum, quia si sunt apta de se
ad significandum, et quod id est significent ex parte proferentis, quod hoc ipsum intendit
significare, sed hoc non est locutio, nam Psittacus et profert verba quae
de se aliquid significant, et tamen non loquitur, quia non intendit per verba illum significare,
similiter quod in eo casu forma illa non esset locutio significans in ratione locutionis
id quod Christus voluit, cum maior non proferat verba ad id significandum sed aliud.

R. Ita sicut non obest valori Sti error privatus circa eius effectum, quia adest
intentio generalis faciendi verum Sti iuxta sensum Ecclesiae, sic etiam non obstat er-
ror privatus circa significationem vocum, quia adest intentio generalis significandi
id quod Ecclesia vult et Christus significavit. Et quod sicut Episcopus ordinans et Inten-
tionem habens conferendi Characterem per aliquam actionem in qua vere non confer-
tur, sed in alia, adhuc confert verum Ordinem ex vi generalis voluntatis conferendi verum

Ordinem iuxta mentem Ecclesiae; an sic est mihi falso existimans
Sed illud pronomen Hic in Consecratione calicis esse adverbium
Locale atque ideo quando dicit: Hic est calix, intendens significare praesen-
tiam Localem Sanguinis Christi, possit inquam valide Consecrare ex vi voluntatis
generalis fandi verum Sanctum, et proferendi voces in vero earum sensu.
Ex Varius esse sufficere illam Intentionem generalem dicendi illas voces et
significandi per illas id, quod Ecclesia intendit significare, nec per errorem privatum aut
privatam voluntatem minus efficacem retractari illam priorem, aut impediri
valorem Sancti, Quod quidem probari potest ex praxi, quod omnes ut veram et solidam am-
plectuntur. quando Sacerdos v.g. a principio Missae habuit intentionem consecrandi
alias particulas cum hostia, et postea tempore consecrationis illarum immemor
intentionem suam dirigit solum ad hostiam quae habet in manibus omnes tamen fatentur
particulas et in pixide inclusas manere consecratas ex vi prioris Intentionis
non revocatae; ex qua doctrina Arguitur ad nostrum casum; nam quando Sacerdos
dirigit suam Intentionem ad hostiam solam quae habet in manibus, habet intentionem
loquendi de iis speciebus quando dicit: hoc est, designat n. per illud pronomen
Hoc, species illius de quo loquitur et tamen omnes fatentur Sacerdotem per intentionem
praecedentem non revocatam consecrare et particulas Quae loquitur etiam de quo loquitur et
de illis, non n. potest consecrare nisi illam manum, quam demonstrat per illud
pronomen Hoc, quod sufficit illa Intentio prior loquendi de illis ad hoc,
ut postea de illis loquatur, etsi tunc non dirigat suam locutionem, nisi ad
hostiam, quam in manibus tenet, quod similiter sufficiet intentio illa generalis prior,
significandi per illa verba id quod Christus et Ecclesia illiguntur ad hoc ut postea

illud revera significet, licet ipse tunc actu cogitet de alio obiecto distincto,
et ad illud dirigat significationem per hoc nomen non tollitur prior intentio,
quae semper manet virtualiter quamdiu non retractatur.
Obiicies ex Vasq. qui in praesenti num. 102 videtur urtere supponere quod intentio
universalis faciendi quod facit Ecclesia non sufficiat, si in particulari
Minister velit aliud significare per illud verbum per quod alias poterat verum
sensum significare. Fundamentum ipsius est, quia verba sunt vera lo-
cutio, qua Minister humano more loquitur, loqui autem est manifestare sensa
interna, quae manifestant id, quod loquens habet in mente. Si quis in mente
habet conceptum vel praesentiae localis solius, illa sola praesentia significatur per voce Hic,
quando sacerdos illa voce utitur cum illa intentione privata et per consequens non
loquitur in vero sensu, sed in alio, quem Christus non intendit. Confir: Quia
si ego de malleri orationem latinam recitandam in qua sunt aliquae
Haereses, ipse a. ignaro linguae lat. eam recitet, existimans se aliquid
aliud pium et sanctum per illas voces significare, nemo docet quod iste Homo
sit Haereticus eyternus, non n. censetur loqui ea verba, quae ipse ignorat, licet in con-
fuso velit dicere id quod significatur per illas voces. Quod ad locutionem humanam
non sufficit illa intentio generalis si postea in particulari, quando aliquis loquitur, existimet
se de alio obiecto distincto loqui et illud velit significare.
R. Illam intentionem priorem supra explicatam sufficere ut Minister per illa verba dicatur
loqui et exprimere verum sensum verborum, licet ipsum actu non concipiat; sufficit n. illud
saltem illum in confuso prius concepisse et voluisse eum significare quemquam ille
esset, licet illud non illigat, nec sciat se potius credat oppositum sensum contineri. Confir.
Pone n. quod ab aliquo infideli et ignaro linguae lat. petat alius morti proximus
baptizari, scil: ut effundat aquam, et proferat talia verba latina, cum intentione

grdi id ꝙ facit Eccha. Certe si aliq̃ talis Intentio Baptizantis erit valida, licet ꝓ
ptingens nulla illiget ꝑ ipsum illa vba q̃ dicit nec illa vba proferat, licet
omino ignoret ipsum, sufficit n. Nolle in Corpꝰ exprimere vsum in illis verbis, quę
ille sit; q̃ quando Cor ipsa exprimit aliq̃ aliud ipsis p̃ illa verba, et videnꝫ actualiter
hoc ipsum signare, tunc exprimet verum sensum, q̃ habet alia Intentione q̃ralem et
magis efficacem proferendi ea verba in vero eorum sensu quę ille sit. Ad Corp.
Quid si ex toto nolit proferre Hereticum quia scit hoc sufficit ut non proferre Hereses
p regnatis et ꝙ illos profert sciens, et talis culpabilis, q̃ videat in illis verbis aliqua
aliqꝫ hereseos periculu. Tunc a. neutra inueniet, et ideo non incurret censuram, nec quia
de hoc regnatis ipsius Internus ad Hereses, qualis tunc esse deberet, tum etiam quia nescivit
se proferre Verba hereticа ut dictum. Quare etsi ecclia ceterius Hereticum sibi pro-
ferret verba hereticа cum illa q̃rali Intentione ignoranter inuincibiliter quod illa
Verba essent hereticа, adhuc non incurreret Censuram quia quod reatum externum
non operatis culpabiliter, nec culpabiliter, licet regula pro illam Intentionem q̃rale
nere diceretur q̃ et extra protulisset et multi fuissent ut Hereticus. Ad u.
ad dolore nisi, ad attendit, q̃ Non culpabiliter loquatur, q̃ sibi q̃ loquatur cum suffici-
enti intentione loquendi, q̃ in casu vno nere regit. Vera doctrina
Nota Additionem (nisi in casu) ad impediendi valorem nisi quia sepe Chꝰ servetur,
prout si ad servetur; ut si dicat, Ego de Baptizo in Nomine Patris Matris, tunc n.
inuenitur verus Sacer, et Filius baptizat. Addunt Ad. ad nere ad ea q̃ dicit
dictis fiat in fine q̃re, ut si dicat; Hoc est Corpus meum q̃ pro vobis
traditur, nec hec verba posteriora tenent nere respectum ad priorib.
et hoc q̃ sit sensus et nere Corpꝰ Chꝰ sed alius; ita Vaz. in presenti
n. 6. Hoc ad vere difficultatem, qꝫ efficacia prioꝝ Verborum videtur pen-
dere a verbis posterioribus, nec et facile addunt a grece illa verba, Quod
pro. et ad consecrad differentia fit facta ubi primo proferuntur illa verba
essentia: Hoc est enim Corpus meum. Sunt ad Lapus, Cajetan addunt in con-
secratione illa verba, Nam et alterius et ad consecrad differentiam fiat

sit statim ubi dicta sunt essentialia. Ergo efficacia priorum verborum non dependet a veritate aut falsitate verborum quae postea adiunguntur, et per consequens quis postea adiungeretur (quae pro vobis non tradetur) adhuc priora verba habuissent effectum quia alioquin debuissent semper expectari verba sequentia, ut hoc non corrumpant sensum verborum praecedentium.

Ergo si aliquis consecrans diceret Hoc est Corpus meum aëreum, adhuc consecratio esset valida, quia efficacia priorum verborum non dependet ab eo quod postea adiungitur. Consequens autem videtur omnino falsum et contra omnes Theologos, et contra S. Thom. in Praes. a. 8. Ubi apte docet non fore formam validam Bapt. Ego te Bapt. in nomine P. et F. et Spiritus S. et B. Virg. si baptizans nim. significet se ita baptizare in nomine B. V. sicut in nomine divinarum Personarum.

R. Neg. seq. pro quo nota verba illa posteriora quae adiunguntur possunt ex parte adiungi; primo ut determinantia verba priora, 2o ut continentia virtualiter aliam clausam propositionem, quae continuatione sermonis connectitur cum praecedentibus. Si hoc 2o modo adiungantur, sicut priorum veritas verborum non pendent a veritate sequentium sic nec eorum significatio, quare ubi primum absolvuntur priora verba, habent suum effectum, quia licet omitterentur posteriora, fuisset iam prolata aliqua propositio vera. Si autem 1o modo adiungantur et hoc ex intentione primaria proferentis, quae abinitio volebat talem propositionem proferre, tunc nec veritas nec significatio datur usque ad prolationem posteriorum, quia nondum est completa propositio, cum nondum sit prolatum eius integrum Praedicatum. Hoc a. modo se habet quod dicit (Hoc est Corpus meum aëreum) apponit n. illud aëreum tamquam partem Praedicati eius propositionis, atque adeo restringit verba praecedentia et reddit totam propositionem falsam. Primo a. modo se habent Graeci quando addunt quod pro vobis tradetur) addunt n. illud tamquam novam propositionem distinctam a prima, et a qua veritas et sensus prioris non dependet. ut notavit Suarez infra D. 66. S. 1. nec n. sola continuatio sermonis, aut concatenatio unius propositionis cum alia sufficit ut tota concio sit una propositio indivisibiliter

fignas; nã ab facto in symbolo Apl̃orũ, recitam̃ plenes Articulos fidei: dubs
propũ signũ fuit hoc Verbum et Spũs dñm̃ licet connectam̃ similiter modo,
tñ cũ diuino verbo, quã Et in unũ Dñm̃ Jesum Xpm̃ filiũ eius
q̃ Conceptũ & tñ S. ex q̃bz Articuli elegit unũ illorũ,
Videlicet Verbũ symboli ad falsum p̃ Islamitã partem, similiter q̃ licet
diceret aliquis. Hoc Corpus meũ q̃ d Concionator. Jn hoc tota q̃ est
falsa, p̃ sola ꝙ Pars q̃ negat Dñi Crucifixione, n̄ prima q̃ asserit
prosiam Corpis Christi; In quo patet illud S. Thom. supra adducty, q̃ di
cit fra illa Baptis. ad invalida, vbi dz. q̃ Mr̃ adiunxit Innocẽs
B. Virginis n̄ tñ proportionẽ nonã p̃ tñ ꝙ pte priorũ limitante ratio
nẽ et applicantem Realm, quasi dicat: Ego nõ baptizans in Nõe
Trinitatis, et B. Virg. vñ in B. Virg. n̄ ps prodi. sine pejori determi
nans illud Prodi Baptizans, adq̃ adeo pẽnet intrinsece ad eandem
propositionẽ. Amicy cit. in Ref. Cuyc. cit. N. 6.

2. h. d. nõ ad proceres nri temporis arrare decentes ad Sta
ad regni regia Verba et terminata consecratoria p̃tm̃ Concionatoria
Vota Nos nũ errore ꝙ probare, dñs enim Verba prout à
nobis adhibent ꝙm̃ ne magis, quã sup̃ nõa proferuntur, ac si
cũ Mãa loqueremur, cã secura n̄ debeant proferri nisi ad hyperu
ranos populum, et ut illyant, quid ipse Mysteria p̃fato significetq̃ contra
Catholicũ fit, certa et Certa Verba illa. ad vere Consecratoria nec ad
liberi p̃ modũ Concionis, q̃ tñ absentia singulare efficacia ad consecra
dã maãd et Caũandum effm̃ habilem. De hac Conclusione quã
ras ad Controver. pertas contingens, vide Cardin. Bellar. lib. 3. de Sacr
in gen. Cuyc. et ad Vri ea fatẽ probat, sed Raves placuit hanc De
clinã ex ea mutuari stay. Bellarmin citatũ

Conclus. 2. Non requirit Verbum Concionale ad essentiam ullius Intrinsecus Probatur 1o
ab Authoritate Sacrae Scripturae Negative, quod ab adversariis magni fieri solet
et dicitur cum nil oporteat in rebus divinis fieri sine Dei verbo, et ipsi nullum
Dei verbum agnoscant nisi scriptum. Igitur in Sacra Script. fit mentio
Bapt. Joan. 3. Nisi quis renatus &c. Marc. ult. Qui crediderit &c.
Tit. 3. Salvos nos fecit per lavacrum. 1. Pet. 3. Vos salvos fecit Baptisma.
In his locis nullus fit mentio Verbi, nec Concionis. Duo tamen sunt loca
ubi fit mentio Verborum Unus est ad Eph. 5. Mundans eam lavacro Aquae in
Verbo vitae. Alter Matth. ult. Docete omnes gentes baptizantes eos in Nomine &c.
Prior locus explicari debet per posteriorem: tum quia id sit regula generalis, et
ab adversariis celebrata, ut cum id fieri potest, una scriptura per aliam expli-
cetur, tum quia Chrys. Theodoretus, Theophilactus, Anselmus, aliique interpre-
tes ita docent, dicunt enim illud (in verbo vitae) sigfre cum Nomine Patris
et Filii, et Spus S. Unus est Hieronimus qui in Commentario huius loci
per (Verbum vitae) illigit Doctrinam, sed observa Hieronimum
omisisse litteralem expositionem et solum exposuisse mystice, id est ut
ipse dicit tropologice, Non enim per lavacrum illigit Baptismum, sed purgatione
quibus (quae per Doctrinam fieri potest. Omnes a. Interpretes qui ad litteram expo-
nunt per lavacrum illigunt Baptismum; et per Verbum, illigunt Invocationem
SS. Trinitatis. Remanet quod solum locus ille Matth. ultimo, Docete omnes gentes &c.
Ubi asserimus quidem Baptismo praecedere Instructionem ut in adultis facimus,
sed negamus Concionem esse partem essentialem Baptismi, nam sequeretur, quod quicunque Concionaretur
hoc ipso Baptizaret, quandoquidem mutatur forma Baptismi; et e contra quod
baptizaret concionaretur, cum Baptismus formaliter sit nil aliud nisi Concio, &c.
Dices B. Pauly quasi contradiceret, ait 1 Corinth. 10 non misit me Chrys
Baptizare, sed Evangelizare.

Hoc S. Paulo dictum, ꝺ̄ eo contra scripta S. Matth. ult. ꝙ dicit baptizo nobis ꝺ̄ colligendos ea Baptismo ordinem ꝙ Evangelizandi & Confessione et ꝙ contra, ꝙ autem Matth. dicit. illigendo ꝺ̄ adultos loqui ꝙ de Baptismo in pueris desert. Pro hunc et eum prodare scribi commentarij ꝙ tributis Labrosii: Obedivit n. multo minꝰ eos baptizare q̄ Christus, ꝙ ex ꝙ baptizat sibi pronunciat Solania q̄ dat verba, et aquæ infundit, ꝙ facillimum est. vn. et Petrus ador. 10. postq̄ prædicaverat Cornelio; Non ipse eum baptizavit, ꝙ iussit à suis ministris baptizari.

Prob. 3. Regula ad astringendum Sacramenta verborum essentia, ꝙ ꝺ̄ substantia instruat circumstantes, ꝙ operetur et sanctificet eum. Hoc S. ꝺ̄ tm contra Calvin. qui ꝺ̄ verbum dicitur Christus ꝙ verba ipsa confessionis pronunciari volunt ad instruendum populum ꝺ̄ ad nihil conferendum ad idem refert ꝺ̄ putant, si ea verba Latine pronunciantur apud populum Latina lingua ignarum. Probat Sacramenta propter verba à Christo prolata in Baptismo ꝺ̄ hinc ꝙ instruendis ꝙ sanctificandis Adam dicitur ꝙ ipse ex Evangelio Christi, ꝺ̄ n. aiebat docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, Filij et Spiritus S. Ubi ipse illa in Nomine Patris proferri cunctis actis baptizandi, ꝺ̄ actis docendi, prius quam invocaret Trinitatis per hanc expressionem, ꝺ̄ declarabat Mysterij ꝺ̄ auditores. Dein S. Paulus scripturam exponere ꝙ scriptura explicandi ꝺ̄, in nomine Patris, sonare invocationem ꝺ̄ instructionem; sic n. denotatio vitæ fere Evangelicæ in aliquibus ut Maria. ubias: In nomine mei demonia ejicient &c. 3. In nomine Christi surge et ambula. Matth. 7. Nonne in nomine tuo demonia ejecimus. et alibi passim. ꝺ̄ ab Heretici. Inquit: Quid vos in vos ait: Vis aqua tanta virtus aqua, ut corpus lavari ꝺ̄ cor abluat, nisi forte verbo, ꝺ̄ quia ita ꝙ credis? &c.

CR, hoc ex sequentib. S. Augustini verbis patere, quomodo intelligendum, addit namq: Et in ipso verbo aliud est sonus transiens, aliud virtus manens; sed vide Cursum Dubio 2. ad finem. Quaestionis tertiae et Sententiae in genere.

Dubium 3ium.

Verum necessarium sit in omni Sacramento assignare aliquid quod sit Sacramentum tantum, et aliquid quod sit res tantum, et aliquid quod sit res et Sacramentum sed?

Nota in h. q. difficultatem totam esse circa Sacramenta Poenitentiae, et Extr. Unc. quoad reliqua n. res est facilis. Et quidem in Baptismo Confir. et Ord. facile assignantur; nam Materia et forma dicuntur Sacramentum tantum, significant n. gratiam, et significantur ab ipso Sacramento. In Eucl. faciliter eadem tria dicuntur scil: Species sunt Sacramentum tantum, quia significant Corpus Christi, et gratiam, cum ipsae non significentur; gratia n. est res tantum, quia significatur et non significat. Denique Corpus Christi est Sacramentum sed et res quia significat gratiam et significatur a verbis et speciebus. In Matrimonio et dicuntur contrahentium illa 3 ut materia et forma sive verba contrahentium sed Sacramentum tantum, quia significant et non significantur, gratia n. Sacramentalis est res tantum quia significat et non significat, dicitur vinculum indissolubile, sed indissolubilitas partis quae participat matrimonium fidelium ex eo quod Sacramentum sit, dicitur res et Sacramentum, quia significat per materiam et formam, et significat cursus gratiam et unionem Christi cum Ecclesia, vel verbi divini cum natura humana. Quoad ista inquam Sacramenta res est facilis et clara, nunc ad reliqua duo. Et quidem de Extr. Unctione duas sententias refert Suarez to. 4. D. 4. S. 3. in fine. Prima dicit

Rem et sentiam illius esse hilaritatem mentis, confortationem et maiorem sustinentiam laborum, quae alii vocant unctionem intrinsecam, quam sententiam ut eam refert et probat Henriq. l. 3. de Extr. Unctione c. 9. Ps. 2. Alia sententia (quam et ego amplector) dicit in extrema unctione rem et sentiam esse sanitatem corporis quae illud sentiam affert, non semper et absolute, sed si expedierit ad animae salutem ut dixit Trid. sess. 14. c. 2. Quae sanitas est res sentiae quae ab ipso causatur, et est aliquo modo sentiam quae significat animae sanctitatem, et licet non semper causatur is effectus, id parum refert, quia ad significandum aliquid quod sit res et sentiam sufficit, quod sentiam ex se habet vim ad illum effectum causandum si aliunde non impediatur: nam in priori et sententia assignatur alacritas et hilaritas intrinseca, quae tamen multi aegroti non habent propter carentiam usus rationis, vel distractionem, aut aliam causam, et in omnibus sentiis assignatur pro re sentiae gratia habitualis quae tamen saepissime non ponitur propter obicem peti.

De sentiis Poenitentiae varia sunt opiniones: ja dicit in iis sentiis in quibus non imprimitur Characters, produci aliam quandam qualitatem spiritualem, quae vocant Ornatum animae, quae sit proxima dispositio ad gratiam sentialem, et hanc dicunt esse rem sentiae et sentiam sicut et in aliis est Characters. Ita sentit et probat Accrit. Capreolus Dist. 2. 2. q. 1. a. 3. et Paluc. Dist. 14. q. 1. c. quibus favet Antonin. p. 3. tr. 14. c. 1. et 17. in principio. Sed.

Ex Hanc tamen sententiam coitus sententiam reycere, quia absque ullo fundamento fingit illam novam qualitatem, et quia si talis qualitas daretur, vel illa esset permanens, vel transiens? non quidem esset transiens, quia ornatus animae non potest auferri sine nova culpa; si vero esset permanens iam esset Character, non quidem omnino delebilis cum potest auferri per peccatum, sed delebilis ex Volle hominis, quod non repugnat omnino cum ratione Characteris. vide Suarez. to. 4. D. 18. S. 1. n. 4.

2 Alia sententia dicit Contritionem, vel dolorem internum esse rem sentiae in Poenitentia,

quod et insinuat Cursus vr. Hanc tenent Thomistae, et alij cum S. Th.
infra q. 84. a. 1. ad tertium ubi cum Mag. in 4. Dist. 22. Sed
R. est difficile in hac sententia explicare, quomodo contritio sit res, nam licet ipsa
sit sententia quae significat et causat gratiam sed cum alijs partibus et licet ipsa et sig-
nificetur per confessionem non tamen causatur per illam sed potius est causa ipsius confessionis
quae procedit ex dolore interno: ergo contritio non potest esse res sententiae, nam id quod
res in alijs sententiis significat et causatur ab ipso sententia.

Concluditur quod in hanc sententiam quae ex Doctrina Concilij Tridentini sess. 14. c. 3.
deducitur: ubi de re huius sententiae sic dicitur: Sane vero res et effectus huius sententiae quantum
ad eius vim et efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quae intendum in viris
pijs, et cum devotione hoc sententiam suscipientibus conscientiae pax et serenitas
cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Ex quibus verbis videtur Concilium
eo modo loqui de hac conscientiae pace in ordine ad hoc sententiam, sicut postea
agendo de Ext. Unct. in eadem sess. c. 2. dixit sanitatem corporis interdum
ubi saluti animae expediret, consequitur gratiam illius sententiae; sic hic dicit quod pax
conscientiae interdum in viris pijs cum devotione hoc sententiam suscipientibus consequitur
reconciliationem cum Deo. Nam sicut proprium est cibi delectare palatum
et ideo Eucharistia affert saepe dulcedinem spiritualem ergo est 2. Effectus
ut colligitur ex Eug. 4. in Decreto illo Unionis post Concilium Flor. sic est pro-
prium reconciliationis factae pacem et tranquillitatem causare, uterque tamen
effectus impediri potest et solet propter varia impedimenta intrinseca vel extrinse-
ca; sicut ergo supra cum communi multorum sententia diximus sanitatem corporis esse
rem et sententiam in Ext. Un. quae significat, et significat, sic eodem fundamento dicere possu-
mus in sententia poenitentiae pacem illam internam esse rem et sententiam, quae significat
et significat, significat quippe pacem restitutam cum Deo per gratiam et re-
missionem peccati, significatur a. per huius sententiae partes nempe per Materiam et Fra-

Nec obstat quod hoc sit effectus infallibilis et realis, nec enim sanitas corporis est
effectus realis infallibilis in Extr. Unct. et tamen potest appellari res illius ut vidimus, quia habet
se ad illam suspensive saltem ut ponenda in certis circumstantiis. Sic quoque et pace conscientiae
dici potest quod habeat [illegible] illam suspensive se ut ponendam saltem ubi assunt tales vel
tales circumstantiae. Nec etiam obstat esse, quod pax hoc non consistat reconciliationem cum
Deo, et remissionem peccati, atque adeo non possit dici habere rationem illius, jam non diximus
adhoc ut aliquid dicatur res sacramenti requiri ut causatum ab illo quod dicit habere
rationem illius se suspensive vel saltem suspensive [illegible] ab illo. Nec enim sanitas
corporis causat sanitatem animae in Extrema Unct. et tamen [illegible] rationem
illius quod illam saltem habitu suspensive in talibus circumstantiis.

Quaer: Si pax illa et tranquillitas conscientiae appellatur res sacramenti Poenitentiae potest
nunc etiam in sacramento Ordinis [illegible] dici res sacramenti vim [illegible] dandi [illegible]
illius [illegible] per totam vitam [illegible] exercendum ordinem susceptum, [illegible]
[illegible] hoc potest esse quaestio de nomine, nam neque ubique sunt effectus sacramenti, non tamen
appellantur res sacramenti, quia quidem theologi certe dicunt illa non in sacramentis, volunt
illa vel invenire in effectibus intrinsecis sacramenti, vel certe in [illegible]
cum sacramento, qualis est Character et alia [illegible]. [illegible]
consecrationem Euch. [illegible] quae sacerdos [illegible] conficit per totam vitam
et [illegible]. [illegible] effectus sacramenti [illegible]. [illegible] illius habent, quia [illegible]
[illegible] cum ipsa Ordinatione, sicut ponitur Character, [illegible] effectus comitans
se habet ipsum habere dici solet res sacramenti, licet sint illustrationes, vel [illegible]
[illegible], vel quodcunque aliud. Sic [illegible] in Ext. Unct. multi theol. certe ut
supra. [illegible] et habere esse alacritatem internam quae [illegible],
alacritas consistere potest in actibus internis vel deliberatis vel indeliberatis, alii vero
effectus qui [illegible] hanc concomitantiam cum sacramento [illegible] videntur facere unum
cum ipso sacramento et ideo non sunt pars in illa divisione, qua habere dividi solet in illa
3. [illegible] pax et serenitas bonae conscientiae sit [illegible] effectibus quod in talibus

circumstantijs comitantur ipsum Sentiam Poenitentiae, sicut Alacritas interna comitatur Extremam Vnct. Non immerito possumus illam dicere rem et Sentiam in Poenitentia. Sicut alij Theol. dicunt alacritatem rem et Sentiam in Eg. &c. Hoc autem satis est ad sustinendam illam communem Theol. divisionem (quam et insinuat ut visus) ad quam quilibet proportio congruentia sufficit. Eug. cit. S. 8.

Quaestio 7da
De
Necessitate Sentiorum

Certum est h. jo nullum Sentium institutum fuisse pro eo tempore quo duravit status Innocentiae, quia brevissimus fuit. pro quo si opus fuisset Sentis, id solum fuisset Matrymonium, hoc a. non fuisse in eo statu id supra diximus Dub. j.

Certum est 2o Neque in statu gloriae futura fuisse Sentia, cum haec involvant obscuritatem latentium Mysteriorum, quae sub symbolis credibilibus credenda proponuntur, repugnat illi statui in quo cessat obscura notitia fidei, eique succedit intuitiva visio Mysteriorum in Verbo. Franc. Amic. D. 3.

Dub. j.um
An in statu Innocentiae Sentia necessaria fuerint aut futura fuissent?

Nota resolutionem huius quaestionis dependere ex resolutione huius quaest. utrum si Adam non peccasset, Deus incarnatus fuisset nec ne? Quia si haec incerta, manet et illa incerta. Sed contra Conclus. 2. h. quaestionis

Hoc Bem in statu innocie prostitisset nobis q̃ Xpus d̃ sacrosanct̃ proprietate
statu nãli lapso, sc Xpus promeruit q̃ ut iustificaremur et in accepta gra
creceremus et eg ipsi meriti, et q̃ ope opato, radio aliquo signo splendi.
idem nobis promeruisset Bem in statu innocie. Ma. prob. 1ª q̃ subsist
caput peccatorũ et morale ac meritorium quoad translationem spualis
grad. q̃ dependent q̃ meritis eiusdem ducta suissit originalis iustitia
in posteris q ahy sacrũ symbolũ.

2 Neg. Ma. tũ longe plures et robustiora bona prostitit nobis Xpus
in statu nãli lapso, q̃ potuit prospiciset Bem in statu innocie, cũ
infinito plures intuitu habuerit merita Xpi, utpote à Deo
bona infinita digna, q̃ fuissent merita Ade. 2ª n. meruit
nobis ut Xpi membra ipsi condigne satisfaceremq pro offensa contra
Deũ illata q̃ prospare ꝑ potuisset Adam, utpote Deo grata
q̃ si in eo peccassent. 3ª prob. con. Adam ex statu futurũ
fuisse rem Caput meritorium quoad primã transfusionẽ grad et
iustitiã originalẽ, ut et facto fuit meritorium quoad transfusionẽ
iustitiã originalis; ergo ex futuro fuisse quoad augmentũ grad: sicut
nec de facto fuit rem Caput quoad pctm naturale, et ponat alii
respondentes: Esse r., meritorium caput et quoad incrementũ
iustitiã, ꝑ proprium Xpi, q̃ quoad accepit absq̃ limitatione, ut
reatus ꝑ alios donorum spualium, qualis ꝑ fuisset Adam in
statu innocie, q̃ quoad limitatè accepit.

Una ra ꝑ ea fuisset in statu innocie, non si multi peccassent
2ª Ex pctis actib. pctis actualib. in pleriq; tũ ex ꝑte obi. aut fere obi. ꝑ fuisse
incarnandũ, rem, q̃ ex pctis habitualib. ꝑ ea ꝑte primorũ ꝑ mali pcti ꝑ affectu
una remedium obi. quae originali pcto inserta, ita si pcta actualia
futura fuissent in obi. l fere obi. Individui tota humana, futura fuissent
sola, secus si solũ in pleriq; q̃ tunc coaseret motivum ffly q̃ nunc in statu

quod fuit remedium totius Naturae lapsae. An a. tunc una cum reliquis instituenda fuisset Eucharistia pendet ex modo quo tunc Christus incarnatus fuisset, nam si in carne passibili, ac mortali, ut probabilius existimo, ut hominibus, ad quos salvandos venisset se magis conformaret, dicendum futuram fuisse Eucharistiam habuisset rationem et sacrificii, contra n. si incarnatus fuisset in carne mortali, tunc ad fuisset cessatura ratio Sancti, ut pote cessant rationes sacrificii. Obiicies si peccatis existentibus Christus incarnatus fuisset in carne passibili, sequitur aliquos ex iis qui ante Adventum Christi peccantes justificati postmodum fuissent per merita Christi futura consecuturos fuisse gloriam corporis et animae ante Christum et alios absque ullo peccato transferendos in Coelum cum corporibus.

Ex nullum de iis qui nunquam peccassent fore absurdum, sunt de facto Angeli, qui in mea et multorum sententia gratiam et gloriam habuerunt ex meritis Christi, glorificati sunt ante Adventum Christi; atque peccassent, et postea per merita Christi justificati fuissent, probabile est post mortem detinendos fore in aliquo loco donec una cum Christo triumphante translati fuissent in Coelum ut antiqui Patres. Franc. Amicus cit. s. q.

Dub. 2um

An post peccatum, ante Christum Sanctam fuerint necessaria et signum illa fuerint?

Nota post statum Innocentiae quod ob brevitatem non computatur inter status, qui de facto fuerunt, tempus subsequens dividitur in 4 status; primus est Legis Naturae; sic dictus ad differentiam status Legis Scriptae, in eo homines solo dictamine interioris rationis supernaturali lumine et gratia illustrata, ad salutem dirigebantur. 2us status Legis Scriptae, quia obtenebrescente iam interno lumine rationis coepit Deus per leges scriptas, et praecepta positiva homines ad salutem dirigere

3.ius est status Legis Evangelicae in quo abundat gratia per Christum; 4.us est status Gloriae in quo sublato certamine fidei Deum contemplabimur sicuti est.

Nota 2.do In Lege Naturae fuisse Sacrificia. Pro illigendis S. P. et A. A. in hac materia, sententiam sumi possunt ex Patr: Eaque sub: et pro quocunque signo protestativo fidei, quo pacto Scholasticis sacrificia, oblationes et praecunque extrema signa, intrinsecam animi fidem protestantia appellantur sententiam; et stricte pro signo sensibili a Deo instituto ad significandum practice gratiam vel praesentem vel futuram ex ope opato meritorum Christi.

Nota 3.io In Lege Nat. fuisse Sacrificia non divino Jure positivo instituta, sed vel divino instinctu inspirata vel humana lege determinata. Prior pars est certa, ex Sacrificio Abelis et Caini, Noe, Abrahae, Melchisedech. Posterior probatur. Si illa fuissent divino Jure positivo instituta fuissent eadem apud omnes ut nunc Sacrificium Eucharist. apud Catholicos, At Abel sacrificavit primogenita gregis, Caini terrae fructus, alii alia, ut ex S. Scriptura constat. Tria cum sacrificare sit de Jure Naturae absque positivo Jure divino, vel positiva lege humana immediate derivata ex lege naturali, haec aut illa in particulari determinare.

Conclus. 3.ia h. q. confirmatur ex 1 Timoth. 2. Deus vult omnes homines salvos fieri, et 2 Pet. 3. Neminem perire vult. Noluisset a. hos parvulos ad salutem Deus si sine remedio peccati originalis eos reliquisset; nam qui non vult media ad finem necessaria sed ad salutem sine medium peccati originalis remissionem parvulis procurare non potuisset illis finem s. salutem velle.

Obj: Etiam parvuli qui moriuntur in utero matris sunt antecedente voluntate ad salutem a Deo voliti, cum tamen in utero Matris nullum habeant paratum remedium, sed sufficit ut sint per causas naturales suo tempore ab utero adiuti baptizari; Ergo

R. Neg. Cons. Ut ~~[illegible]~~ n. pueri in Utero Matris dnanr a Deo antecedente volte ad salutem a Deo voliti sufficit ut illis sint praeparata media humano modo applicanda. Quia a. non sunt humano modo medium regenerationis illis applicari, quia adhuc nondum sunt nati; ut enim talis applicatio fiat humano modo supponit personam perfecte genitam, et in se ipsa existentem, cum regeneratio supponat generationem quae nisi quis sit perfecte genitus generatione naturali, quae fit per nativitatem, non censetur ab antecedente volte, quam Deus ad salvandi voluntatem exclusus.

Obr. iterum. Infans in utero Matris est capax Baptismi sanguinis, si n. ipsi Christum in utero Matris occiderent, esset Martyr, cui igitur non erit capax Baptismi fluminis vel fluminis applicati per aliquod signum cum invocatione Trinitatis.

R. Neg. parit. Quia cum Martyrium operetur ex Privilegio, non solum potest se extendere ad Matrem sed una cum matre et ad Prolem. contra n. sanctum non prodest nisi suscipienti, quia non operatur nisi per modum causae naturalis applicatae subo; unde cum non possit Baptismus applicari Puero in Utero Matris existenti non poterit ei prodesse.

Circa hanc Conclusionem ulterius Ex jo An pro remedio parvulorum sufficeret sola interna fides parentum, an n. exigeretur aliqua ad externa.

R. Conformiter cursui nostro longe probabilius esse hoc remedium pro justificatione parvulorum institutum fuisse solam fidem internam parentum, sed fuisse coniunctum sit cum aliquo actu sensibili externo. Ratio est primo. quia per hoc remedium parvuli initiabantur, consecrabantur Deo. 2o. Quia ad salutem requiritur et fides, et fidei Professio. 3io Quia aggrebantur Ecclesiae visibili quae per signum aliquod visibile ut poet constare, et alia multa.

Obr. Quod facilior tunc fuit via salutis parvulis, in Lege Nat. quam sit nunc in Lege Gratiae, nunc n. determinantur materia et forma sanctificationis scil: aqua talit. cum verbis, tunc a. quilibet verba sufficerent ad salvandum Puerum absque alia Materia.

R. Neq. seq. qa tunc requirebatur necessario ad valorem remedij Fides explicita Christi venturi, cuius protestatio exterior fieret; q. Fides Christi difficilior tunc erat q. nunc sit aqua et talia verba, tum propter tarditatem hominum et obscuritatem Mysterij, tum propter Ignorantiam, q. apud plures late grassabatur, tum denique qa actus fidei sum se est difficilior, q. actio baptizandi, q. et si fiat absque ulla Fide, dummodo adsit Intentio fidei q. facit Ecclesia, erit Baptismus validus et sufficiens remedium.

Q. 2.o An Fides illa cuius protestatio fiebat super parvulos, debuerit esse formata Charitate, s. Hominis iusti, an vero satis fuerit Fides infusa s. hominis peccatoris.

R. Non fuit in Leg. Nat. necessaria Fides explicita infusa et formata Messiae futuri neq. in Matrimonio, neq. in Ecclesia ad parvulos iustificandos, sed sat erat Fides implicita, obiectiva et Infusa Christi venturi, qua parvulus Deo offerebatur; q. Fides sufficienter continebatur in illa Voluntate Voluntandi q. fiet Ecclesia vera, idq. non ex eo q. talis Fides gratiam in puero cuaret ex operato ad instar Sancti, sed quia illam Deus requirebat ut conditionem sine qua non, qua posita solus Deus ex certa Lege et promissione infallibiliter per gratiam iustificantem puerum ab originali emundabat intuitu meritorum Christi futurorum et causae meritoriae. Ad hoc igitur

Nota q. Non fuisset antiquis parvulis plene et sufficienter ad salutis remedium, provisum si ad eorum iustificationem necessaria fuisset Fides explicita supernaturalis et formata Messiae venturi in ipso Matrimonio applicante; sicut n. hoc fuisset in paucis, ita pauci parvuli defectu talis Fidei ante Adventum Christi ab originali iustificati fuissent, cum eadem quoque ratio sit Circumcisionis, q. remedio Legis Naturae successit et duravit usque ad Baptismum. At credibile non est Deum tam difficile medium pro antiquis parvulis instituisse q. non nisi in paucis Effectum habuisset. Praeterea cum hanc Fidem non requirat Deus in Baptismo, absque fundo asseritur eam requisitam fuisse in Sancto Legis Natura.

Vn colligitur jo Potuisse valere illum Intentionem, etsi actio illa hic et nunc non solum non esset meritoria sed etiam demeritoria, et mala in genere moris propter praeuam Intentionem Matris, sicut nunc Baptismus valet et iustificat paruulum, licet applicetur per actionem malam, et demeritoriam ex praeua Intentione baptizantis.

Nota 2o Potuisse Deum moueri a fide implicita et obiectiua Christi venturi, ad conferendam gratiam paruulis, non allectam ab extrinseca bonitate talis actus, qui intendit erat vitiosus extrinseco fine operantis, sed ab extrinseco bono, quod ex eo etiam sic vitiato causabatur quia erat [illegible] diuulgatio Messiae venturi.

Dices: Ad quid Deus exigeret illam actionem et fidem Matris si non esset bona? tunc non placeret, sed potius displiceret Deo? quia non moueret illum ad dandam gratiam, sed magis ad indignationem.

R. Non esse nouum quod, quia ad aliquam gratiam obtinendam exigatur aliqua actio, quae tamen sit bona et honesta, et licet in particulari, et individuo postea non fiat honeste, adhuc obtinetur effectus.

Instas.

S. Augustinus loquitur nos solum iustificatos per fidem Mediatoris, et subintelligit fidem honestam et diuinam, quae non est fide peccatorum.

R. Hoc nil conuincere, tum quia apud Ecclesiasticos AA. imo et apud ipsam Ecclesiam in multis orationibus peccatores et quibus petitur venia, appellantur famuli Dei, tum etiam quia licet August. utrobique agat de fide honesta, non tamen negat, fidem etiam informem, aut actionem vitiatam ex aliqua circumstantia fuisse satis ad iustificandos paruulos; imo ex iis quae Augustinus concedit colligimus nos debuisse et sufficisse talem fidem propter inconuenientia quae sequerentur, si sola fides formata vel actio meritoria sufferet ad valorem illius Intentionis.

Colligitur 2o Effectum huius Intentionis infallibiliter olim secutum esse tam in adultis quam in paruulis, posita tamen dispositione proportionata singulis, scilicet pro paruulis fide offerentis, et pro adultis Dilectione Dei, vel contritione, nam sicut Baptismus eandem habet infallibilitatem in adulto et paruulo, dispositionem tamen dispositionem requirit in illis, nam in adulto requirit attritionem, et in paruulo nullam prorsus. Sic sacrificia et fides eundem effectum operabantur tunc, in adultis

et gratis, et cū eadem caritate, posita tñ dicta dispositione inpta dñice Septuag.
Obs. Hoc ꝑ̄ erant sacrificia in Lege, si peccabat aliquis ꝑ̄ contra hoc
sola offerebat.
R. Quæreb̄ quare sacrificia hoc fuisse ex precepto Dei, q̄ videt contra ratione naturæ
Deberi sacrificijs rebus, sicut et pro pecc. peccatis, dicit sacrificia
præcipiebant: ꝑ̄ ergo sacrificium offerri poterat, tñ poterat homini
cari ille, quia videtur illud id peccare contra precepta, q̄d non ꝑ̄
erat offerri, iustificabat homo ex fide offerendo, in qua actu debebat
sacrificium in voto cū hoc proposito omnia opera precepta divina; secus
ficia tñ committebat ad quam, nisi remanendo prohiberet fides: pter
actuale, et ideo tñ erat culpa.
Nota Sic̄ h. ut alijs S. T. hoc pro obscuriori; sic practica fuisse gratia
necessaria ut ipsa caret gratia, ꝑ̄ sufficit ad illa ad alia caeca significat:
Sicut intra Mosaicā Legis erant practica fuisse gratia q̄ tñ ipsa tñ caebant
ꝑ̄ tñ ꝑ̄ Christ dandam figurabant. Nec ut sit caeca gratia sufficit, ut
ad profiam vitij infallibiliter pravo finem; nā hoc pt̄ pura concupiscentia
nire. Est ergo ad vitia actu, ut aliqua no sufficiat, moraliter in effectu
fluat; et ge remedium illud Legis Nat. pro parvulis in statu nullo modo
physice nec moraliter influebat in gratiam; contra n. Baptismum Chr:
nec physice, sed moraliter in gratiam efficit movendo Deum et intuitu aliquā
honestatem, ut dō, et dō Christ instrumentaliter, q̄ honestate habebat remedium
illud permutatum in Lege Nat., quia tñ erat adhuc à Christo assumpto ut sua
passionis sacramentū, offered illud erat caeca gratiae, ut nunc tñ cū Baptismo.
Quid ita cui remedium fides, ad aeterna debebat exhiberi à gentibus tñ,
sanctis, an n. fuit inde à principio alijs applicari?
R. Si et valore loquamur, validam fuisse à principio patet, tñ mors videtur
q̄ aut quale inferiora fuit offerri cum Baptismo et illud remedium, cui
ta. Baptismo à principio conferatur sanctis, et innitis gratia valuit sic,

n. 3 cur illud Remedium legis Nat. n. esset validum et ab extraneo et extra pe-
riculum collatum. Si n. quaeratur an licite fieret à quocunque, tunc sicut
Baptismus nunc, conferri n. sit parvulis infidelium filijs, parentibus invitis, sic nec
Remedium illud potuisse infidelium filijs parvulis adhiberi extra casum ne-
cessitatis, nisi consentientibus parentibus.

Dices, Illud Remedium nil erat aliud, nisi offerre puulum Deo, h. q. actus cum
ex se sit honestus ac Religiosus, n. apparet cur n. posset licite ac sancte à
quolibet exerceri.

R. Licet ille actus ex se potuisse exercari licite et laudabiliter à quovis dum
n. esset elevatus ad rationem Sacri, postquam tamen elevatus est à Deo, ut esset Sacramentum, n.
mirum quod n. potuisset licite à quolibet usurpari, sicut Matrimonium
antequam esset Sacramentum, poterat à peccatore licite et laudabiliter celebrari, nisi
ab eo quod prius se reduxerit ad statum gratiae, per contritionem aut Sacramentum
Poenitentiae. Amicus. D. 3. S. 2. Eug. Card. D. 3. S. 2.

Dubium 3um.

An post Christum in Lege Nova sint Sacramenta.

Nota 1o Hac de causa Deus in L. V. tot Sacrificiorum Districtias
instituit, ut populum ad Idololatriam propensum illis externis ritibus
in vero cultu retineret, ut dicit S. Thom. 1. 2. q. 102. a. 3. et Hebraeorum
iv. Anton. 1. p. agens de Sacrificijs. Alex. 4 part. 6. q. memb. 4. a. 1.
ad 3. ad 3.

Conclusio probatur hac congruentia et ratione ex parte Capitis Christi, quia cum
sit Deus et homo ac Remedium nostrum operatus fuerit actibus non solum internis sed
externis et visibilibus, sic oportuit coli à nobis sensibilibus et signis quibus eius
memoria sensibiliter perseveret. Vide apud Suarez plures rationes D. 6. S. 1.

Hyp. 3ia.

Sub. Prim.

Qui et quot sint Sanctorum effectus?

Obiectum contra ~~spe~~ modum quo intendunt Sanctam gratiam, sic: Singula Sanctam sunt per se ordinata ad speciales virtutes gignendas et conservandas ut Baptismus et Confirmatio ad Fidem; Eucharist. ad Charitatem, ergo singula Sanctam gignent et augebunt eas virtutes et Habitus, ad quos ex divina institutione sunt ordinati.

R. Neg. Cons. sufficit n. ut ad eas virtutes ad quas sunt Sanctam ordinata, specialia conferant auxilia, ut ea pro effectu 2do Cursus nostri assignat.

Saepe Sanctam ex defectu dispositionis ex parte subi ad gratiam requisitae, gratiam non conferunt, et tamen conferunt habitus supernaturales Fidei, Spei, quae ad praesens et cum peccato, ut constat de Adulto accedente ad Baptismum et Confirmationem cum dispositione sufficienti ad habitum Fidei et Spei, et non ad remissionem actualium peccatorum; cum n. sacramenta operentur naturaliter instar causarum, quae operari non possunt omnes suos effectus, operantur quos possunt, ut in eo casu caracterem, vel augmentum Fidei sine augmento gratiae.

R. Sicut ea nihil tamen contra nos, nam nostra assertio illigenda est tantum, quod Sanctam simul cum huiusmodi habitibus vel augmento ipsorum conferunt gratiam, vel incrementum eius; alias habitus isti non possent infundi vel augeri iuxta proportionem gratiae (cum non conferunt.) sed dispositionis ad tales habitus, quae si esset in homine iusto, vel esset dispositio ad augmentum gratiae, et habitum

supernaturalium omnium non solum fidei et spei iuxta mensuram incrementi gratiae.
Quare tali casu dici posset augmentum fidei et spei negative saltem non con-
ferri ultra augmentum gratiae, quod vitalis dispositionis conferretur si subiectum
esset iustum.
Obiectio 2a. Cum haereticis primo, quia est haec iustitia Pharisaeorum in so-
lis Ceremonijs posita. 2o quia Paulus negat Abraham circumcisione
iustificatum, nam circumcisio solum erat signum propositum ad exercendam
fidem. Ita Calvinus. 3o Lutherus. nam scripturae nulla mentione facta sententiarum
dicunt nos non iustificari sine fide. Rom. 1. Abacuc. 2. Heb. 10. Iustus ex
fide vivit. Rom. 10 corde creditur ad iustitiam. Marci ult. Qui crediderit
et baptizatus fuerit, salvus erit, qui vero non crediderit condemnabitur. et
non dixit, qui non fuerit baptizatus nisi qua fides tantum requiritur. qua unicuique
posita solus habetur esse sine baptismo, non vero contra posito posito Baptismo
absque fide. 4to Arguit idem. Quia in omni sententia est verbum promissio-
nis divinae; ubicunque autem est promissio divina requiritur fides audientis,
ne Deum faciant mendacem sua incredulitate, quae necessaria est fides suscipientis sententiam.
5to Arguit Zwinglius. Quia solus Deus liberare conscientiam potest, soli mei
est nota, solus eam penetrat, quomodo quae fieri potest, ut aqua et alia res crassae
ad mentem perveniant, ut eam mundent. 6to Arguit idem, quia videtur
divina maiestate indignum, quod sua virtute alliget sententiis, ita ut moneat Deus
quasi servus, debeatque nostram salutem operari adhibitis sententiis et non sine illis.
Primo Ex Hieron. super illa verba: Matth. 3. Ego baptizo in aqua, sic ait:
Ex quo dicimus quod homo tantum aquam tribuat, Deus autem spiritum, sive quo
sordes abluuntur. quo Ex S. August. l. 83. q. q. q. 53. ubi ait: Deum quaedam
fere per semetipsum sine media causa, ut illuminare animas, quae non dat gratiam
per sententiam, alioquin et media causa animas illuminabit. quo Ex Ambrosio Ep. 34 ad Decret.

Aliud est ingt, q visibile agit, aliud q invisibile celebratur, nec ideo in hac gra q visibi, cu fra cu humani ministerij adhibeat obsequia, virtus autem ei divinj spus operetur effectu. Hac auctoritate Bern. facile solvunt.

Ad 2m dicendum primo. Sacramenta per se ad iustificat, sic ex virtute sibi superadita cum fide alijs dispositionibus requisitis quo ad adultos.

Ad 2m dicendum quod Sacramenta veteris legis non habebant virtutem iustificandi, sed tm bona contegnia à Deo eis promissa per illa significabantur. Et ideo dicit Aug. quod Sacramenta veteris legis dabant salutem futuram, nova autem presentem.

Ad tertium dicendum quod Efficacia et virtus actus interioris consistit in motu voluntatis. Ideo dicit Aug. quod fidelis baptizatus, si ficte accedit condemnabitur, quia ut dicit Bernard. fides efficit cum Baptismo in vobis licet recipiat Baptismum adultus sine fide, et confertur ei intra iustificat.

Ad 4m dicendum quod Non in omnibus ad veteris Sacramenti applicatis, sed tm dicit in Veritate Evangelij. Quicquid tibi Deus, id applicat ministerialiter sacramentum. Deinde aliquando fit mentio fidei quae credat sibi remissa ea peccata, quia, si qua credat in Deum. Ita n. Apostolus dicit quod Baptizatus confitetur Christum, sibi interrogatus de fide qua credaret Jesu Christo ad salutem Dei.

Ad 5m dicendum quod illa sensibilia dicuntur causare inquantum per ea significatur gratia, quae causatur interius, per quae res naturales dicitur operari.

Ad 6m dicendum quod Non oportet dare Magistrum aliquem media, quae ipse voluerit ad salutem hominis, ipse n. per se ea media applicare infallibiliter potest.

Ad 7m dicendum quod Deus solus est causa principalis iustificandi, ministri autem instrumentales, partim sunt concurrentes physice et actu.

Ad 8m dicendum quod Aug. dicit illa Deum immediate illuminare et non aliquem nisi mediis alijs. Non dicit Aug. Deum nunquam illuminare immediate, sicut n. illuminat nos mediis angelis alijs hominibus.

Ad 9m dicendum quod: Illi SS. Augustinus et Bernardus, et Physica et Veritas Evangelica Scripturae Dei et Ecclesiae docent quod Thomistae.

Circa gratiam sanctalem.

Ejus quomodo differat ab habituali et virtutibus infusis?

R. Ejus gratia sanctalis differt aliquo modo à gratia communi virtutum. Si enim non differrent à communi, non differrent gratiae ipsae sanctales inter se, quod falsum est, nam alias sancta non dicuntur ipse penes significationem termini formalis. Ergo haec differentia non est tantum penes agens extrinsecum, alioquin sancta non differrent inter se penes significationem et causalitatem termini formalis, quod si non differt, nisi ~~[illegible]~~ penes sanctam, nec ipsa differre possunt per terminos formales significatos et causatos, nam hi non possunt ea diversificare, nisi independenter ab illis diversificentur à sanctis et rursus sancta ab ipsis. Ergo gratia sanctalis non est specialis habitus ductus à religione infusus; quia est supernaturalis, cum omnis effectus salvari possit per gratiam donorum et virtutum cum speciali auxilio Dei. 4to Neque est perfectio modalis supernaturalis ducta à gratia et auxilio, quia superflua, et ab adversariis ponitur ut principium operationum specialium effectuum sanctorum cum nullus modus possit esse talium operationum, nec est explicabile quid sit, nam vel est intensio, et haec neque sufficit et haberi sufficit per extra sanctam, vel aliquis modus Heterogeneus, et sic gratia accepta per sanctam augeri non potest à gratia accepta extra sanctam et è contra.

R. Ergo gratia sanctalis est ipsa communis virtutum quae includit peculiare auxilium Dei, ratione cuius eadem fit proxime causativa specialis effectus, ad quem sancta ex divina institutione ordinantur. Ratio S. Thomae est: sicut gratia perficit essentiam animae extendens ad perficiendas potentias eiusdem per virtutes superadditas, quas per eas fit operativa ~~[illegible]~~ propriorum actuum eorum, ita per auxilia superaddita eadem gratia et virtutes determinantur ad quosdam peculiares effectus sanctales, quia sicut virtutes addunt supra gratiam gratum facientem ita gratia sanctalis addit supra gratiam et virtutem. Qui S. Thomae discursus fundatur in hoc: gratia cum sit participatio divini esse non est ut se immediate

operativa. Fit immediate operativa per virtutes additas, proximius n. per Auxilia
sicut Aia fit proxime operativa per potias, potiae per oba, a quibus ultimo alter-
minatur in operando; interest a. inter virtutes et Auxilia, quod illae sunt qualitates in Aia
permanentes, hae transeuntes, constituunt n. in quibusdam mentis illustrationibus quibus
Aia fit proxime potens ad operandum. Gratia quae habitualis supra gratiam gratum fontem
et virtutes addit haec peculiaria Auxilia ordinata ad effectus habitorum quae Deus ex
pacto subministrat sanctis suscipientibus, quidem permanentes et statim, sed transeuntes et da-
ta opportunitate: ut per confirmationem recipit, sic cum gratiae et virtutum Augmento
recipit suo tempore peculiare Auxilium ad fidem coram tyranno profitendam.
Dices: Haec Auxilia cum sint necessaria ad proximam potiam operandi, offeruntur omnibus quae gratiam
et virtutes acceperunt, exiguntur n. ab eis.
R. Offerri omnibus, at non ita copiose et infallibiliter ut sancta suscipientibus quibus n. dantur
oportuno tempore haec Auxilia si obice non opposuerint, eadem infallibili-
tate qua dantur gratiae iustificans ipso instanti quo sanctum rite suscipit, cum non
minus ex pacto teneatur Deus ad unum quam aliud, utrumque n. meruit Christus infallibiliter.
Utrique gratiae propriae unius sancti specie discriminari a gratia alterius propria,
non ratione substrati, quod non ipsa sanctificans, sed ratione Auxilii connotati, quod pro-
prium uniuscuiusque sancti. S. Th. 1. 3. q. 72. a. 7. ad 3um. Ratio non haec Auxilia
specificantur ab effectibus ad quos ut proxima principia ordinantur; sed speciales effectus
hi specie differunt inter se cum penes ipsos sanctam discriminentur, igitur et haec
Auxilia inter se discriminantur specie.
Dico. An haec specialia Auxilia quae unumquodque sanctum ex ordinatione divina in-
fallibiliter confert obicem ad ea non ponenti exigantur peculiariter a gratia habi-
tuali per sanctum collata?
R. huiusmodi Auxilia non exigi a gratia sanctali peculiari exigentia, quae non sit in qua-

cunq; alia gratia. Ratio est: Haec auxilia sunt ordinata ex divina institutione ad speciale virtutem supernaturalem, at nulla gratia sancti habet intrinsecam exigentiam specialis virtutis quae non habeat quicunq; alia gratia, et nulla gratia sancti habet peculiarem exigentiam auxiliorum, quae non habeat alia; nam auxilia specialia sunt proximum complementum virtutis specialis; quod si nulla, nulla erit exigentia peculiaris specialium auxiliorum. Min. probatur: Tamen omnis gratia sancti ex eo quod participatio divini esse, intrinsece exigit hanc omnes habitus et virtutes supernaturales tanquam proprietates et proxima propria operandi. Amic. D. 4 s. 2. Lugo D. 4 s. 2 et 3.

Contra 2um Effectum (Characteris scil: Impressionem)

Obiectio 1a Non decet actu peccantibus Deum sua dona infundere, infunderet a-si praeter gratiam in dictis trib. sanctis Characterem imprimeret, accedentibus enim ad illa cum actuali peccato Deus imprimeret Characterem.

R. Neg. Ma. constat de dono Prophetiae, quod non minus supernaturale est, cum tamen illud saepe infundat actu peccanti, ut colligitur ex Num. 22. Ratio: Character non datur proxime ad significandum sed ad consignandum subiectum Deo consignandum a. et inimici.

Obiectio 2a. Ad consignandos homines Deo, eosque dignandos sufficit gratia.

R. Neg. Gratia n. consignat homines per modum amicitiae, eosque dignit ab aliis in ordine ad praemium futurae gloriae; Character consignat ac deputat homines Christo per modum militis militantis sub ipsius vexillo, et per modum Mnistri participantis eius partem in dispensandis bonis spiritualibus cum tamen non omnes qui gratiam habent, habeant hanc potestatem; nec qui gratiam amittunt potestate priventur huiusmodi.

Obiectio 3a Vasa et templa manent sacra Deo ex sola consecratione externa, quia homines sola actione sanctificationis externa manent consignati Deo.

R. Neg. Cons. tum quia illa non sunt capacia consignationis internae, tum quia eorum consecratio fit ab homine qui non habet virtutem mutandi res intrinsece, homines n. consecrantur a Deo mediis sanctis, qui virtutem mutandi res intrinsece habent ut connaturaliter operantur.

Obiectio 4a Non recte infertur non potest iterari, quia imprimunt Characterem. tum

quia gratia ꝺ Iesu ex sola Voluntate Dei, sub qua ꝺ valet ad contendendum: Imprimat Characterem ꝺ ꝺ pro Iesu, qa potest Iesus ꝺ augendam gratiam ꝺ præparationem Recepto ꝺ infantis aetatis, cum postea non sola Ecclesiæ Voluntate Dei ad infantia, neque ꝺ ꝺ imprimi probabile ꝺ ipsa modo præcisione agendi Dei ad creaturam? Vna ad id Rob. Cor. de possibili potuisse, de facto, neque facile, ad præcisionem particularem agendi Divini et connaturalem modum operandi ad fines. ꝺ ꝺ Neque dat. et Recipiens. non licet gratia sit præparatio characteris, qa tum pt aliis modis et quidem sola Dei voluntate Deus illum ꝺ Iesu? Aliud ratio dat Scotus, ne videl. daretur libertas peccandi; cum Baptismus deleat omne genus et culpæ, abijs onera talia pacta confitendi; et hæc ratio ꝺ Bapt. procedit.

Quia an alius ex aliis sine Iesu sibi Characterem imprimit?

Neg. ratio ꝺ ja. Characteris sibi habilitat gratia ꝺ ad participanda ꝺ ad communicanda bona spiritualia, qa ex opere operato per sola recipientis nulla bona spiritualia ex opere operato a antiqua sine Circumcisione dabat gratia gratum ultra naturæ operatis, ad eam ꝺ recipiendam ministrandi ꝺ erat necessij Characteris, quia nunc necessij ꝺ ad ministrandum Bapt. ergo sit necessij ad recipiendam gratiam in Bapt. sicuti per naturam producitur Character per gratiam Baptismi ad tuendum, qa nunc ad statum ꝺ ad naturalis gradum, hinc a. erat sola Cordis ut sigillum dicit, qui aliquis ꝺ includere nunc, ut possit nosse Deum ꝺ ꝺ tandem gratiam qui includebat nunc. Nec dicas ad Solo Deo Casu. quia fiendum ꝺ, quod si Circumcisij habuisset Characterem, ꝺ postea fuisset baptizari, quia Baptismus nequit conferri habenti Characterem ꝺ Baptismus non imprimit Characterem, Imprimunt alij ab ipsa ratio, Certè perfectum primum Characterem, quia primus pactus Dei pro pœna Baptizato dari Baptismus qa licet ꝺ imprimat Characterem, tamen imprimit gratiam. ꝺ Vtrum ꝺ ad Sacramenta sibi ꝺ Deo et habitandi illud ad bona spiritualia, qui sunt duplicia? Hic affirmo ꝺ indivisibilis, qui augetur Characteris illud gradatim probatur, sicut augmentum ordinandi ad gradum altum ꝺ.

Obr. cum Scoto in 4 dist. 6. q. 9 ad rationem princ. Non minus Circumcisio erat prima Janua ad salutem in Lege V. quam Baptismus in N. Ex.

R. Circumcisionem fuisse ianuam in Marib. ad participandum tam bona legalia quam per antiqua sacramenta dabantur, ad quod sufficiebat Character materialis impressus in Corpore, in quo erant illa bona recipienda. Baptismus autem est ianua ad bona spiritualia, quae recipiuntur in Anima, in eadem de imprimi Character.

Ex 2o An reliqua sacramenta N. E. aliquod Characteri proportionale imprimant?

Ratio dubii est 1o Ad omnem formam perfectam praecedere aliqua dispositio, gratiae est forma perfecta &c. sed haec in sacramentis Characterem non imprimentibus est spiritualis ornatus. 2o Ne reliqua sacramenta frustrentur quia ipsi obicem nequeunt gratiam conferre.

R. Neg. Ratio est quia superfluum est (ad 1um) hic ornatus: falsum quippe est illum negari ut dispositionem ad gratiam, aliquod solum produceretur in sacramentis sed extra quod quis proprio actu iustificatur alias extra sacramentum non reciperetur connaturaliter gratia. Et neg. Maior 1mi Dub. patet n. in Unione hypostatica quae est forma omnium perfectissima, ad quam tamen nulla processit dispositio. Ad 2am Neg. ipsis hoc ullam esse necessitatem talem ornatum asserendi, sat n. est, si sacramenta quantum ad se gratiam conferant obicem non ponentibus.

Ex 3o In quo subiecto proxime imprimatur Character?

R. Cum Vasq. D. 134 c. 4. et aliis, illud subiectari in ipsa essentia Animae, quia Character non est habitus operativus sed dispositivus ad Esse, et obsignativus Animae, vel in omne gregis Christi, vel in militem, vel in Matrem, vel in dispensatore bonorum Christi. Dispositio autem ad Esse et obsignatio cum per se primo spectet ad totam Animam, possit debet in ipsa substantia Animae ut constat de gratia quia non disponitur immediate ad operari, cum sit ipsum Esse supernaturale Animae, ponitur in ipsa Essentia Animae, in potiis autem non collocantur nisi qualitates operativae quia cum sint propria per se ordinata ad operandum, non postulant nisi qualitates

operationes quae illas adiuvent ad operandum.

Ad 4.tum An et quo pacto Charactr sit indelebilis?

Resp. Character non est indelebilis respectu virtutis Dei; quia sicut omne Ens creatum pendet a Deo in conservari, ita ab eodem corrumpi potest, sola conservativi concursus suspensione.

Resp. 2.o Charactr est indelebilis per ordinem ad causas 2as actu productas et producibiles. Ita probatur. De fide est, quod Character sit indelebilis, ergo de fide est quod Deus illum saltem in hac vita semper conservet; at Deus conservat res connaturali modo, scilicet sine contrario, alioquin violenter illum conservaret; cum igitur illum conservet in quovis subiecto, variis multiplicibusque dispositionibus affecto, signum est quod ille cum nulla forma, quae his quae in nobis sunt contrarietatem habent, habeat ac proinde indelebilis est respectu eorum. Confirmatur. Si cum aliqua forma habeat contrarietatem, maxime cum pacto, sed cum hoc non habet cum conservatur in pectore. Ergo.

2.um Ostenditur. Nulla videtur possibilis qualitas quae destructiva sit Characteris Emorabilis et haec non posset esse nisi potentia, a quo tamen de facto non destruitur: 1 physice, et haec non apparet quae esse possit. Ratio est. Charactr est forma perficiens Animam in Ordine ad Esse supernaturale, ab nulla qualitas potest esse physice contraria Esse ipsi supernaturali; primo n. nulla qualitas naturalis est contraria Esse naturali subiecti in quo recipitur, unde quia Quantitas perficit Substantiam naturalem in Ordine ad Esse simpliciter nullum habet contrarium quae praeterea est coaeva Materiae. 2.o Esse est in subiecto, ab substantiaculum Accidentium quae magis destruit ab illis cum nulla forma sit destructiva sui subiecti alioquin esset destructiva sui ipsius. Cum igitur Charactr perficiat Animam in Ordine ad Esse supernaturale induit eandem conditionem cum Esse supernaturali, igitur si ipsum nulli opponitur, neque Charactr Obiectum primo Gratia perficit Animam in Ordine ad Esse supernaturale et tamen habet contrarium potentiam.

R. Gratia est gratia et moralem, est n. amicitia inter nos et Deum, opponitur igitur peccato ut gratia moralis, Characterem a. neque ut Physica neque ut moralis gratia opponitur peccato, cum non sit amicitia inter nos et Deum sed signum tantum acceptae potestatis.

Ad 2. Characterem gratia supernaturalis, quae neque cognosci nisi notitia supernaturali, sed damnati nullam habent notitiam supernat. haec namque datur ex meritis Christi cuius damnati non sunt capaces, cum sint in termino &c.

R. Jo. Notitiam supernaturalem aliam ordinari ad salutem, et huius capaces non sunt damnati; aliam ad poenam, qualis est notitia Characteris in signum acceptae potestatis, et huius damnati sunt capaces ut magis confundantur quam accepta potestate sint male usi.

R. Characterem non cognosci intuitive a damnatis quo pacto neque cognosci nisi notitia supernaturali sed abstractive et fide humana quomodo non petit cognosci notitia supernaturali.

Quae sunt quales sint proprietates Characteris?

R. Esse has quae sit configurativus Christi; assimilativus eiusdem Religionis; distinctivus ab aliis; et signum susceptae sanctitatis quia ex S. Thom. 3 p. q. 63. a. 3. est quaedam participatio Characteris Christi quae sicut obsignatus in creato Characterem verbi est habilis passibilis ad exercendas actiones operationes divinas, ita Christianus obsignatus Characterem Bapt. Conf. et Ord. fit habilis ministerialiter ad exercendas easdem ex consequenti Characteris configurat nos in Christo in exercendis divinis actionibus. Item patet Characterem non esse activum, quia non ordinatur ad agendum sed ad consignandum et dignandum ut sceptra et Corona quae solum ornant et dignificant, ideoque potestas quae probent non est physica sed moralis.

R. An Characteris sanctalis hanc configurationem quae habet cum Christo habeat ex natura sua?

R. Characterem hanc configurationem cum Christo habere ex se rationem, si Characteris sententialis non haberet ex se hanc vim configurandi et assimilandi nos Christo, non esset maior ratio cur Deus ad talem effectum potius uteretur Characterem, quam quavis alia qualitate: ut docent Theol. gratiam habitualem esse suam naturam iustificativam subiicit, quia aliquid non esset maior ratio cur Deus ad iustificandos homines adhiberet talem formam et non aliam. Ratio est: Deus ut inductione constat semper operatur effectus per causas 2as modo connaturaliori, quam ut Characteris non extrinseco beneplacito Dei, sed ex natura sua assimilet non Christo, igitur si est possibilis, de facto concedendus est talis, Naturae Character.

Q. 6to An singuli Characteres Baptis. Conf. et ordinis specie dignoscuntur inter se?

R. cum Coi Characteres Bapt. Confir. et Ordinis specie dignoscuntur, ad diversa munia ordinentur. Sed de Characteribus Ordinis est 2plex controversia.

Q. 1o An singuli Ordines imprimant suum Characterem?

R. Affir. Ratio est: Omnes sunt initerabiles, non secus ac Presbyteratus Ratione Characteris quem imprimunt haec vera sacramenta. Confir. Florent. ordinem appellat sextum sententiam, nec tantum Presbyteratus, sed reliquorum etiam Maiores fratres assignat. Deinde in singulis ordinibus traditur specialis potestas.

Q. 2o An singulorum ord. Characteres dignoscuntur inter se specie?

R. singulos singulorum Ordinum Characteres specie inter se differre. Ratio est: Singuli Ordinantur ad diversa munia exercenda, tum maxime si omnes essent una simplex qualitas explicari non potest quo pacto Character Sacerdotalis virtute contineat reliquos inferiores, quod certum est, et docuit D. Thom. cit. q. 5. et constat ex eo quia si quis Sacerdotium susciperet priusquam susciperet alios Ordines inferiores susceptus Ordo teneret. Sicque Ordinatus valide, quis non licite consecraret. Quod fieri non potest, nisi Sacerdotium virtute contineret reliquos inferiores Ordines.

Quia ē alio mō supremus Ordo contineret inferiores Ordines, ꝗ continendo for-
mātr eos grādus ꝗltis quos inferiores Characteres imprimunt; sicuti dr
Calor ut octo continere reliquos Caloris grādus, qa illos continet
frātr (supponendo grādus ꝗltis homogeneos.) Sed ꝑ hoc mō supm
supremus Ordo continere inferiores, alioq ñ pnt inferiores suppleri
in eo ꝗ suscepto supremo omisit inferiores, sicqdem illi grātr continentr
in supremo: sicuti ñ dtur suppleri inferiores gradus caloris in calore
ut 8 qa in illo ut dixi: frātr continentur. alio ꝗ mō dr superior Ordo
continere inferiores, qa scil: ē pfectioris Nāe et Entitis quo pacto ñ ē
aptus frē unū cū illis qa ñ comparatus ad illos ut ad actū ad potiā sunt
qualitas pfectior ad imperfectiorē ꝗ necrio supponit dispositionem specificā
adeoq ineptitudinē ad fundam unā qualitatem pfectiorē.

Quomō An Epatus novum imprimat Characterē à Sacerdotio ductum?

R. ad Vt in Cursu nro infra Tract. 7. q. 1. d. 1. Affirmative. Proterea
Rāo ē. 1o In Epatu tradetur specialis ptas conferendi sutā Confirmaōis
et Ordinis ꝗ ñ tradit in Presbyteratu: ubi a. ē specialis ptas, ibi ē no-
vus Ordo et Character, hac n. de Caā in alijs Ordinibus Characteres
distinguimus. 2o In Presbyteratu conferitur grāa ut Sacerdos digne
valeat ministrare sutā, ꝗ ē in Epatu ut Epus digne ministrare valeat
Confirmaōem et Ordines.

Quo Quā dispositionē requirant singuli Characteres in subo?

R. hanc quaestionē pendere ab his. quā dispositionē praerequirant ad
validā sui susceptionē. Et qualis debeat ēē mūr harū sutorū Characte-
rē imprimentium, vide ꝗ illic.

Quo An Chrus et B. Virgo habent Characteres.

R. pō. In Chrso ñ ēē ullum Characterem. Rāo ē: proprietates oium

Characterum intellectum repugnant Christo, et aliunde Christus eminentiore Charactere increato verbi insignitus est. Nam l. Character consignat subditum in famulum Dei; Christus a. cum sit naturalis filius Dei, non potest esse famulus Dei (NB Inferius docebitur neque Christum ut hominem dici posse servum Dei, quia servitus proprie sumpta repugnat cum filiatione naturali.) l. consignat subditum in militem Christi; Christus autem cum sit totius Christianae militiae Dux, non potest esse miles, nam miles dicitur qui sub alterius vexillo et ductu militat; l. subditum consignat in Murum Christi, ad dispensanda bona ipsius; repugnat a. Christum ad ministrum in dispensatione suorum bonorum (NB Ideo SS. PP. ~~Christum~~ Apostolos ~~et~~ dicunt ac vocant dispensatores mysteriorum Dei.) cum sit naturalis et legitimus Dux omnium bonorum supernaturalium.

Obiectio primo Character est dignitas et ornamentum Animae, sed Anima Christi inter omnes Animas fuit ornatissima etc.

R. Neg. Characterem fuisse ad dignitatem et ornamentum simpliciter, sed supposita aliqua imperfectione, et alias Christus ratione unionis Hypostaticae erat habilissimus tam ad percipienda quam ad communicanda bona supernaturalia, propter quos fines nobis infunduntur Characteres.

Obiectio 2o Idem est signum Ducis et Exercitus, sed Christus est Dux militiae Christianae ergo eodem signo insignitus quo eius miles.

R. Neg. Ma. quia Vexillum Ducis est altioris ordinis quam pertineat ab exercitu participari, ut est Vexillum Christi fundatum in Charactere increato.

Obiectio 3o Christus suscepit materialem Characterem Circumcis. ut esset similis P. P. ergo et Characteres Spirituales Sacrament. ut esset similis Fratribus.

R. Neg. Conseq. Passus n. est Circumcisionem ut Legem servaret, non ut Charactere signaretur; propter quod voluit et a Joanne baptizari, ut Legem

q̃ erat et Bapt. laturus in se ipso Impleret. Matth. 3.
Obr. 4to. Christus est summus Sacerdos, q̃ habuit saltem Characterem Ordinis.
R. Christum fuisse quidem summum Sacerdotem, sed Charactere increato Verbi, q̃ eminenter et absq̃ ulla imperfectione continet creatum Characterem Ordinis.

R. 2do. Ad q. Probabile est B. V. habuisse Characterem Bapt. ut putat Gab. fuit n. capax gratiae sanctalis praesertim Eucharistiae (q̃ quotidie sumpsisse multi tenent) et Confirmationis; nec statim in Conceptione accepit omnem gratiam ad q̃ fuit electa ut falso Gabr. cum quibusdam censuit, sed illam propriis meritis successive sibi comparavit. Et sicut fuit capax gratiae ex sanctum ita et in Sancto. Vn. pro Bapt. q̃ capacitatem tribuit gratiae sanctalis et Confirmationis non solum accepit Characterem sed et Augmentum gratiae. Ex Amic. D. 7. Lugo D. 6. per totum.

Dubium 2dum

Utrum Sancta Causent gratiam ex opere operato?

2a Pars Conclus. huius Quaest. Confir. 1o Sancta instituta sunt a Christo ut instrumenta suae Passionis, ut Concil. Sess. 6. c. 7. igitur ex Christi institutione moraliter continent Christi merita, ac proinde virtutem habent movendi Deum ad causandam gratiam digne suscipientibus non ex merito aut ministrantis aut suscipientis, sed passionis Christi, q̃ ex pacto Christi continent: at Causare gratiam ex opere operato est causare illam virtute operis extrinsecus applicati, aliunde q̃ ex merito applicantis aut suscipientis suum valorem habentis. 2o Conferunt gratiam l. nulla

dispositione requisita in subiecto, ut in parvulis, vel si aliquam requirunt ut in adultis gratiam non conferunt iuxta proportionem dispositionis, sive quia talis dispositio ad gratiam non sufficit ut attritio ad gratiam culpae remissivam; sive quia non sufficit ad tantam gratiam virtute Sacramenti conferendam; plus enim conferuntur iuxta attritionem per sententiam Poenitentiae, quam conferret sine illo; propterea ad effectum Sacramenti nulla necessaria est dispositio ex parte Ministri praeter solam intentionem faciendi quod fecit Christus Coran. Amicus D. 4. S. 2.

Dubium 3um

An Sacramenta producant gratiam moraliter tantum, an et Physice aliquam?

Conclusio nostra probatur primo: Ideo Sacramenta ab Adversariis ponuntur physica instrumenta gratiae, quia SS. PP. Concilia, et S. Scriptura testantur ea veras esse causas gratiae; atque ad hoc salvandum sufficit causalitas moralis; quia non minus scripturae docent Passionem Christi esse causam nostrae salutis ut 1. Joan. 1. Sanguis eius emundat nos ab omni peccato. Apoc. 1. et Zacharias lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo; redemisti nos Deo in sanguine tuo, quod Sacramenta gratiae, sed Passio et Sanguis Christi sunt moralis causa nostrae salutis, quia non est nunc, non potest physice causare nunc. Respondet Nug. ad 8 Arg. manere nunc Christi Passionem in 5 Stigmatibus ut in suo effectu reali, per quod et nunc influit in nostram salutem, sed contra: Stigmata quae nunc manent non sunt propria Passio sed effectus Passionis; Scripturae autem tribuunt nostram salutem Passioni. 2o Praeterquam quod multi PP. Physicam causalitatem expresse negant, probatur tamen, quia saepe Sacramenta gratiam causant quando non sunt. &c. &c.

Quod n. ingta nra Conclusione Sta sint (supple: Novae Legis) moralia Instrua grae, reliquorumq; donorum quae suscipientibus confe-runt. Probr primo: Aliaq n differrent à puro signo, n Phy-sica (subilligo: Causa) n ut ex Concilijs et PP. patet (vide in Pro-cedentibus huius Dubij Fr. Mauri scripta.) Eg morales, n principales, cum principalis Caa moralis sit Passio Chri, virtute cuius operantur, Eg Instrumentales. Quod a Causalitas moralis sufficiat ad veram Rationem Caae constituendam patet; Nam Elemosina in S. Scriptura dr liberare nos à pctis cum tn hac n nisi mo-rabr praestet. Unde recte Aureolus; quaedam Causae directe agunt in effum, ut Physicae, quaedam directe in Agens pnpale, q movent et inclinant ad Effum causandum, ut morales, Sta igitur agunt in graam Ipsa in Deum, movendo et inclinando morabr illum ad graam conferendam. Probr 2o Sta sunt Instrua Passionis Chri, sunt n signa rememorativa illius; sed Passio Chri est moralis tm caa Grae, teste Trid. Sess. 6. c. 7 Eg et Sta. Tria Instrumentum dr proportionari suae caae Pnpali et eodem concursu in effum influere, q fieri n poet si Instrumentum esset Physicum, Agens pnpale, morale, illud n. influeret concursu Physico, pnpali, morali; q concursus cum sint diversi Jnris nequeunt in unum indivisibilem concursum convenire. Confirmatur Tribuit. Statim post assignatam Laoem Chri ut Caam meritoriam assig-nat Baptismum ut Caam Instrumentalem illius; Eg n potuit aliud genus Caae Baptismo ut Instruo Passionis Chri assignare q illud ipsum q assignavit eidem Passioni Chri ut Caae Pnpali.

Ad primo Tomodo Sta sint moralia Instrua grae.

Ad 2m quas voluntate Chri assumpta sunt ut instrua suae Passionis, cum qua morabr conjuncta, movent Divinam Voluntatem ad graam digne suscipientibus confe-rendam. Probr. Duo sunt ad instrumentalem caalitatem necria scil: Instru-mentum ipsum et virtus aliqua causativa saltem indoata à virtute pnpalis

Agentis condistincta, alioq elevari n̄ poet ut una cū pp̄ali Agente effū caāret. Nam ut infra Elevatio n̄ ponit sz supponit virtutem q̄ cū pp̄ali Agente effū concausare dt; n̄ ē tn̄ necesse ut hec virtus in instrumento sit completa, sz sufficit q̄cunq̄ vis inchoata et incompleta, complebilis p̄ associationem cū virtute pp̄alis Agentis à quo ad Effū concausandū assumitur; alias si nulla vis caātiva supponeretur in instrumento q ad causandū assumitur, sz tota vis caātiva eet in solo pp̄ali Agente, n̄ poet vere et proprie Instrūm dici reipsa caāre, nisi tm̄ extrinsece ab extrinseca caālitē pp̄alis Agentis q ad verū et propriū Instrūm n̄ sufficit. Porro Virtus pp̄alis meritoria in Sntis ē Passio Chr̄i.

Q. 70 Quid sit virtus inchoata in instrūo q̄ prae supponi dt in Opāe Sntis?

R. Ad veram et propriam caālitatem moralem servandam salvandam aliqua honestas moralis in Aōe q̄ Sntm essentialiter constituit necessaria ē; q̄ sz cū morali bonitate opus Chr̄i Deū meritorie moveat ad grām conferendam. Rāōe: Causalitas moralis ē p̄ modū Aōis impetratoriae, q̄ essentialiter fundar in aliqua bonitate morali. Quod a. in quavis Aōe Sntali reperiatur honestas moralis saltem incompleta et inchoata in qua fundari poit Causalitas moralis Sntis, q̄ p̄ modū inchoati meriti sz cū meritis Chr̄i movere valeat Deū ad grām retribuendam (cū n. grā Sntalis debeat ēe Instrumentū Passionis Chr̄i, ut pp̄alis caā in rāōe meriti, et Aō Sntalis debet ēe caā instrūalis in rāōe meriti, alioq n̄ conveniret Instrumentū cū caā pp̄ali.) Probr: Omnis Aō Sntalis ut sit valida, dt ēe ex institutione Chr̄i, obū honestū, obq̄ honestatem saltē implicite et virtualiter fieri debeat; nā vis Aō Sntalis ut ex institutione Chr̄i sit valida, dt saltē implicite et virtualiter ordinari

ad sanctificationem subi, cui sacrum ministratur, nisi n. Mrm quamquam ille sit
habens voluntatem fandi per sacrum quod Christus Ecclesiae fuit intendit, id est nullum; atque
talis honestas sufficit ad moralem causalitatem instrumenti obedientialis;
ad hanc n. sufficit quamquam virtus eiusdem generis cum virtute principalis ope-
rantis; nam sicut ad causalitatem physicam instrumenti obedientialis
sufficit quamquam vis productiva, ut cum virtute principalis agentis con-
currere valeat ad effectum ipsius principalis, ita ad causalitatem moralem instru-
menti obedientialis, sufficiat quamquam moralis bonitas, ut cum bonitate
principalis ~~moventis~~ moventis movere valeat ad effectum ipsius principalis. Ratio
3. Quidquid ad effectum causandum obedientiali instrumento deest, supplet per virtutem
principalis operantis, a quo obedientiale instrumentum ad causandum assumitur, sed
quamquam virtus in instrumento supponatur, sufficit ut in genere causae impro-
assumitur possit a principali compleri et una cum eo effectum causare.

Nota Actio sacramentalis non movet Deum ad gratiam conferendam, ut actio mundi
est, sed ut Christi per Mrm et per instrumentum executioni mandata;
ac proinde ut sic includit imperio Christi assumentis actionem illam
ut suam.

Obiectio primo Nullam moralem bonitatem tribuit obiectum honestum actui
humano, quando est aliqua circumstantia mala affectum.

R. Ant. verum esse quando actus ab eadem persona elicitur et imperatur; falsum, quando
a diversis, constat exemplo Heri et servi ad eandem Eleemosynam extrema concurrentia.

Obiectio 2o Nulla honestas Obiecti refunditur in actum, nisi expresse et per se
intendatur, sed ut actio sacramentalis sit valida necesse non est ut per eam expresse et
per se intendatur honestas Obiecti ad quam ex Christi institutione ordinatur, quod ex-
tra ex tali Obiecto refunditur honestas in actionem sacramentalem.

R. Ma. illigendam de actione ab eadem persona elicita et imperata non a-

Ars: qa tunc pt ab eliciente quoad moralem bonitatem inchoari ab
imperante compleri: constat eodem Exemplo, si famulus implicite intendat honesta-
tem Elemosinae q expresse p actum imperantem intendit Herus, eodem extrinseca Ao
Elemosinae erit inchoative honesta ex Volte Elicientis, et complete bona ex
Volte imperantis. Rao discriminis est, qa eadem Persona imperans et elicieas
neque ~~[illegible]~~ extrinseca Ao suam bonitatem vel malitiam desumere aliunde, q ex
Actu eiusdem, ut si ille est ob malum finem, externa Ao erit mala, si ob
bonum, bona; qa vero alia est persona imperans ab eliciente, ~~[illegible]~~ ambo q conveni-
unt ad eandem Aoem exercendam, pt eadem Ao ex Volte elicientis esse
mala, ex Volte v. Imperantis bona: et e contra; nam Ao extrinseca dr
moraliter bona vel mala extrinsece ab actu Imperante bono vel malo. Et qn
pendet a duplici Imperio personaliter distincto, pt respu unius esse mala et solum
inchoari quoad honestatem obiectivam, respu alterius quoad eandem honestatem
consummari et esse bona.

Dices: Hoc modo neq implicite necessum foret ut Mr intenderet honestatem
obi a Chro instituti sed sat esset si tm extrinsecam Aoem Sntalem exerceret, q hec
inchoata bonitatem ex obiecto quod ex Institutione Chri ordinatur et ex
Imperio eiusdem in eadem bonitate consummatur.

Rp Neg. Sequel. Chri n. Aoes Sntales instituit humano modo a Mris exer-
cendas, scil: saltem implicite eliciendas ob finem et obiectum ad qd a principali
institutore ordinata

Ad Ex Ao Sntalis hec moralem bonitatem et valorem ex Volte Chri illam
Instituentis et ordinantis ad bonum finem q n sse.

Rp hec ex eo efficienter, n totam bonitatem fratr, sed completive tm a Volte
Chri, inchoative vero a Volte Mri, ut Personae publicae, q implicite
saltem ad obi honestatem intendere.

Obr. 4to Ex dictis sequitur et Circumcisionem fuisse moralem causam gratiae contra Florent. definiens antiqua sententia tantum figurasse non dedisse gratiam: Circumcisio n. potuit movere Deum ad conferendam gratiam propter merita Christi praevisa.

R. Neg. seq. Ut n. Circumcisio potuisset ut Instrumentum Passionis movere Deum ad dandam gratiam, non sat fuisset Deum gratiam contulisset Circumcisio, propter Christi praevisa merita, sic n. sola merita Christi causant moraliter gratiam non Circumcisio, quia non fuisset assumpta ab humana volte Christi ut Instrumentum suae Passionis morale, quod ut valeat in virtute alterius operari debet ex voluntario consensu illius substitui, cum n. ex se sufficientem operandi virtutem non habeat, debet illam per moralem communicationem alterius medio libero consensu ipsius habere, at quando erat Circumcisio non erat humana voluntas Christi ut illam potest vicariam suae Passionis substituere.

Dices. Potuit Deus moveri ex Circumcisione ut assumenda ab humana volte futura, sicut ad dandam gratiam antiquis PP. motus est meritis Christi futuris.

R. Esse contra naturalem modum operandi causae, ut quando debet causare non habeat virtutem causandi: cum igitur Instrumentum morale suam completam virtutem causandi habeat a libero consensu principalis agentis, non potuit Circumcisio connaturaliter causasse ut Instrumentum Christi, ergo esset assumpta per liberum consensum ipsius. Nec sat fuisset ut in praescientia Dei sic fuerint et Circumcisio et virtus coniuncta ab humano consensu Christi futuro, quia per hoc non tollitur innaturalitas, quod causa ut connaturaliter causet non debeat ex ipsa tempore separari a sua virtute causandi. Aliud est de meritis Christi scil: causam praevisam futuram causare effectum praeteritum, non n. est contra modum connaturalem causae meritoriae quod causat movendo voluntatem praemiantis ad retribuendum praemium ad quod sufficit meritum esse praevisum aliquando futurum, ut praemians moveri possit ad praemium quocumque tempore retribuendum. At causam praeteritam causare per

virtutem futuram est contra modum connaturalem causae, cum n. virtus causandi debeat esse aliquo modo intrinseca causae, sed per identitatem, sed per inhaerentiam, sed per denominationem, connaturale non est ut causet per virtutem tempore distantem. Merita a Christi futura non causarunt gratiam praeteritam, ut per suam virtutem causandi, hanc n. non habuerunt a gratia praeterita, sed a se ipsis, ut a Persona a qua fuerunt praevisa procedere: quare est ut futura praevidebantur cum intrinseca virtute praesente. Circumcisio vero praevisa fuisset cum extrinseca virtute futura.

Obiectio 5ta Nequit in Eucharistia assignari Instrumentum morale movens Deum ad gratiam digne suscipienti conferendam.

R. In hoc sensu ad gratiam conferendam Deum non ubi instrumento separato sed tantum coniuncto, quod est Corpus et Sanguis Christi, quae fuerunt instrumenta Passionis et mortis Christi in qua meritum Redemptionis consummatum fuit.

Obiectio 6ta Ex Scoto causa moralis non est Instrumentum eius quod movetur, sed alterius, sed tamen sunt Instrumenta Dei ad gratiam producendam, ergo sunt causae morales.

R. Proprie esse Instrumenta Christi quae virtutem illis suae Passionis communicavit, quae propterea dicuntur signa rememorativa Passionis Christi. Ex Scoto in 4. dist. 1. q. 5. a. 3. circa principium. Dicuntur Instrumenta Dei quae subordinantur Deo ad gratiam producendam.

Obiectio 7ma Merita Christi semper sunt actu praesentia Deo, quae continuo movent Dei voluntatem, ergo non possunt denuo per sententiam fieri praesentia Deo, eiusque voluntatem movere ad gratiam conferendam.

R. esse continuo praesentia, non tamen continuo movere divinam voluntatem ad gratiam producendam nisi speciali modo applicata per actiones sententiales ut per Instrumenta a Christo instituta, sicut merita Christi et Sanctorum sunt Deo continuo praesentia, non tamen semper movent Deum ad gratiam retribuendam nisi peculiari modo applicata per orationes aliorum.

Colligitur hinc primo sententiam non conferre gratiam vel ex opere operantis subiecti ut patet de peculiis, vel ex opere operantis Ministri, ut constat de Ministro conferente sententiam ob malum finem; sed ex operato opere meritorum Christi, quia operatio Ministri non causat moraliter gratiam, qua

ipsius operis, sed quae Ao Chri ab ipso instituta in Instrumentum suae Passionis; unde per
illas ad gratiam conferendam, quae Ao Mnrij, qua privata Persona est, sit bona.
Colligitur 2o quo pacto Sacramenta N. L. et contineant gratiam ut Concilia definiunt;
quia ex institutione Chri sunt moraliter coniuncta cum meritis ipsius, virtute quorum
dicuntur continere gratiam quia ex morali coniunctione cum illa habent ut sint col-
lativa gratiae.
Colligitur 3o Recte hac ratione salvari quod Sacramenta non sint pura signa, sed vera
ac reales causae morales gratiae; nam pura signa nullo modo movent, ne incom-
plete quidem voluntatem praemiantis uti movent Sacramenta voluntatem Dei per
incompletam bonitatem moralem ex obiecto honesto, implicite saltem intento,
refusam quam bonitatem necessario requirunt ut valida sint. Hanc moralem
motionem non salvant quae eam tantum causare dicuntur ad instar hyrographi, aut
regiarum litterarum vel crumenae pretium continentis. Amicus D. 4. S. 9.
Aug. Card. D. 4. S. 4. et 5. Obiectiones aliquot cont. Conclus.
Obiectio primo ex Banne: Causae morales non possunt esse respectu eorum effectuum quae a Deo
praeparantur fiunt, sed gratia fit praeparatur a Deo, quia respectu gratiae non possunt dari
causae morales instrumentariae. Ant. patet: Quia causae morales moveant
causam physicam ad operandum imprimendo ei speciem, qua mediante moveri
possit, at nulla res creata potest imprimere Deo speciem qua ad operandum
moveatur, quia nulla res creata potest esse moralis causa alicuius actionis quae a
Deo procedit.
R. Causas morales imprimere speciem hominibus non tantum Deo, quia Deus nec est capax
novae speciei, nec indiget ulla specie, quia illigit via sine speciebus impressis.
Obiectio 2o Causa moralis movet physicam ad operandum, ac proinde est causa
volitionis qua causa physica se determinat ad operandum, ut patet in causis con-
sulentibus praecipientibus, quae exinde dicuntur causae morales; ideo non se deter-
minat causa physica, quia hoc illi consulitur, nulla a causa creata potest esse causa
moralis volitionis divinae, cum volitio divina sit idem cum essentia divina quae
nullam causam habet, quia non potest esse causa moralis alicuius effectus quae a Deo efficitur.

R. Dist. min. res creatae non possunt esse causae morales alicuius effectus sed actionis Dei ad extra neg. min. Non possunt esse causae actus divinae voluntatis ad intra, con. min. quia talis nil aliud est a parte rei quam ipsa increata Dei substantia. Attamen in actu liberae determinationis divinae praeter actum increatum et intrinsecum significatur respectus extrinsecus ad effectum in tempore futurum, cuius respectus proinde atque effectus ipsius divinae determinationis possunt dari causa moralis: est enim respectus pendet ab iis causis a quibus dependet effectus liberae futurus a voluntate divina.

Obj. 2do In sententiis videtur esse peculiaris ratio propter quam non possunt esse causae morales, nihil enim in illis est quod habeat vim causandi moraliter; vel enim moverent ad operandum per aliquam honestatem moralem in ipsis existentem, sed hac non, quia effectus sententiae dari possunt a Deo sine honestate actionis conferentis vel recipientis sententiam, ut patet quando parvulus iustificatur per Baptismum, in cuius administratione peccat ille qui baptizat, vel per modum meriti, aut impetrationis, et in sententiis quibus praecise sententiam est, nulla potest assignari ratio meriti aut impetrationis vel orationis.

R. Rationem causandi moraliter in sententiis esse significationem supernaturalem quae habet ex Dei institutione; Deus enim libera sua voluntate instituit ut quando sententiam confert homini debito modo, tunc infallibiliter significet praesentem gratiam in tali homine. Inde tunc Deus non potest non producere gratiam in tali homine, quia alioquin significatio praesentis gratiae quae ipse semel instituit efficeretur falsa, quod est impossibile, non impossibile est Deum mentiri aut fallere; sic quod significatio illa quam Deus instituit est ratio movendi Deum ad producendam gratiam.

Obj. 4to Cuiuslibet rei inest potentia quaedam obedientialis, quae possit a Deo elevari ad quodvis producendum, hoc ipso quod Deus velit cum ea concurrere concursu proportionato ad talem effectum. Est enim sententia Scholasticorum potentia obedientialis: Potentia per quam creatura nata est obedire suo Creatori in ordine ad effectum naturae vires

excedentes.) probatur 1° quia Deus potest quilibet rem elevare ad quilibet recipiendum, quia est ad quilibet producendum. 2° Deus potest aliquas res elevare ad aliquid supernaturale producendum, v.g. illum ad visionem beatificam, quia quilibet ad quilibet.

R. primo ad primum Neg. Ant. imo est eo concesso consequentia est nulla, quia facilius est aliud in se recipere, cum ad hoc sufficiat se habere passive quam ipsum producere.

R. 2° ad 2um Neg. seq. quia aliquae res potentiam habent inchoatam, remotam ad rem sibi supernaturalem producendam, ut illius respectu visionis beatificae; non tamen quilibet habet talem potentiam ad quilibet producendum. quod ut illius magis

Nota 1°. Ut res aliqua elevatur a Deo vere physice et producat non sufficere, quod Deus ad eius professionem rem alteram producat, sed necesse est, ut ipse est tanquam causa partialis in rem illam influat per vim activam sibi intrinsecam; sicut illius per vim sibi connaturalem et intrinsecam influit in visionem beatificam, eamque ut causa partialis una cum lumine gloriae producit; nisi enim res elevata influat vere in effectum non poterit dici hunc producere, et nisi habeat vim aliquam intrinsecam activam, aliquo modo proportionatam effectui illius nequit quomodo in eam influat, nam ad non solum supponit agens esse, sed etiam habere vim agendi, igitur sicut quod non est, elevari nequit ad agendum sic nec id quod nullam vim habet agendi ad hoc elevari potest, ~~unde~~ alterius sequitur non sufficere quamcumque vim agendi (nec enim quia frigus habet vim attrahendi calorem, videtur eam aptum ut elevetur ad eum immediate producendum.) sed hoc est aliquo modo saltem remote esse proportionata, ita ut ex se cum concursu generali possit producere aliquem effectum, quod habeat saltem aliquam analogiam cum effectu supernaturali producendo, ita ut ab eo tantum differat ut imperfectum a

perfecto, idque intra eandem speciem, sicut Calor ut duo, à Calore ut 8; ita ut effectus perfectior sit deinde speciei ac altioris ordinis, ita tamen ut Hinc sit aliqua ratio eiusdem generis tamen ordinis, quae dicitur ad eandem potentiam qualis Analogia est inter cognitionem Dei naturalem et visionem Beatificam. Ratio est quia cum illa res sit vere causa effectus, cum vere producendo, dicitur cum causa elevante ita constituere causam totalem, ut hanc in producendo adiuvet, ita ut si causa elevans sit similis virtutis, non potest sine altera effectum tam perfectum producere, aut saltem non potest tanta facilitate, ut patet in omnibus causis partialibus quarum nullam habemus experientiam vel certam cognitionem. Non est a. inqualibet re talem potentiam respectu cuiusque effectus, patet, quia quantitas vel nihil potest per se producere, quae habet tantam Analogiam cum gratia.

Dices: Haec potentia non est talis, ut possit aliquid per se producere, sed essentialiter exigit singularem Dei concursum, ut possit exire in actum: Sed hoc dici nequit, quia contrarium videtur seq. ex dictis. Ex quia cum omnis potentia activa inclinet naturaliter in aliquem actum, exigit naturaliter omnia ea quae necessaria sunt ut possit exire in actum. Hinc omnis vis agendi exigit concursum generalem ut sibi generalem. Unde sequitur: si staretur in omnibus rebus vera potentia activa quae sine singulari illo Dei concursu non possit exire in actum, et cum eo possit; hunc concursum fore connaturalem, non secus ac concursus universalis, atque effectum fore naturalem, quia sine exigentia et inclinatione natura et concursum fore potius ex natura rei vel eam, quam partialem, quia rebus omnibus sine naturalem earum inclinationem debitus erit. His accedit quod sine illa sententia possit brutum elevari ad illigendum vel volendum, quod est absurdissimum.

Ex ab aliquibus primo Propositionem illam: Quidlibet potest à Deo elevari ad quodlibet producendum, illigendum esse nisi hoc implicet per illud produci, implicaret autem brutum illigere, quia sic esset rationale. Sed licet sit

dicta propositio per se clara, si sic illigatur, nec potest negari, tum non ad
praesens propositum, quia in non magis sequeretur sonum vel lotionem posse pro-
ducere gratiam, quam illi contendunt quod eius contradictorium, aut brutum
posse illigere, quare tunc restabit probandum illud non implicare con-
tradictionem, dandaque erit ratio cur Corpori minus repugnet spiritus, ac ad
omnis spiritualis, quam bruto repugnet rationale, ac imaginationi illectio, nam
si coem sentiam consultamus, imaginatio videtur magis proportionata in-
tellectioni, quam sonus productioni gratiae.

Respondet Aly 2o, Posse quidem imaginationem bruti elevari ad producen-
dam illectionem, eiusque oculum ad producendam visionem beatificam (quia haec
necessario ex illo principio sequitur.) Non tamen brutum ideo illecturum aut visurum illeum.
Sed contra est: quod videre et illigere nil sit aliud quam illectionem aut visionem
sibi inhaerentes vitaliter producere, nec potest explicari, quod hoc aliud negrat,
quia hoc ipso quod potentia producit ita illectionem, tendit per eam in rem
illectam, eamque sibi repraesentat. Nec sufficit si dicas: Imaginationem
posse quidem producere intellectionem, non tamen eam in se recipere, aut vi-
taliter producere, quia nulla potest ratio reddi, cur unum magis implicet quam al-
terum. Imo facilius potest illigi corporale posse aliquid in se recipere spirituale,
quam hoc producere. Et rursus cum imaginatio sit potentia vitalis, nulla
potest reddi ratio cur si possit illectionem sibi inhaerentem producere, non possit
id vitaliter fere Deo ~~singularitate~~ singularitate concurrente. Si dicas
hoc repugnare eius naturae? Similiter et repugnat rei corporali produ-
cere aut recipere aliquid in se spirituale. Accedit sensum communem
Jentiam implicat me oculo corporeo videre sonum, aut rem mere spi-
ritualem, quam implicat corpus producere aliquid spirituale, quia hoc videtur
multo magis extra obiectum potentiae activae rei corporalis, quam spiritus sit extra

Obiectum Potentiae visivae oculi, quia ratione Animae est aliquo modo spiritualis, et difficilius est producere rem spiritualem, quam circa illam agere, quia implicat quamlibet rem elevari ad quodlibet in se per modum subiecti recipiendum. (Quis non credat Angelum aut sonum dealbari posse.) Quia implicat quilibet ad quilibet producendum elevari, quae hoc illo difficilius est.

Ultimum 3o hic breviter, ut aliquid a Deo fieri possit, sufficit non implicare in se contractionem: ut non aliquid fieri possit a Creatura, requirit insuper, etsi ex parte Effectus nullam implicet contradictionem, ut habeat in se aliquam potentiam saltem remotam ad hoc fundamentum, quia hoc debet supponi esse ut possit a Deo elevari, his positis sit.

Conclusio prima. Probabilius est Deum non posse quilibet rem ad quilibet producendum, aut ullam rem corporalem, ut physice producat spiritualem, elevare. Sequitur ex dictis. Et ratio est a priori: Quia nulla res Corporalis habet potentiam saltem remotam ad producendam saltem spiritualem, quia per concursum Dei singularem, aut aliquam qualitatem infusam possit elevari, ut cum hoc tamquam causa principali, ipsa ut partialis immediate in Effectum spiritualem physice influat. Patet ex dictis.

Conclus. 2a. Etsi res Corporales permanentes possint elevari a Deo ad producendam physice gratiam, negandum tamen id fieri posse in Sanctis, ideoque est dubium esse solum causas morales gratiae. Ita praeter citatos Richar. in quaestione alii. Pro quo Nota sunt usitatissimum loquendi modum causa morale vere ac proprie causare: etsi non aliquo sensu possit dici metaphorice causare, quia causare idem est ac efficere, quod stricte sumptum dicitur solum de Efficientia physica tamen sunt ~~[illegible]~~ rationem vocis usu causa moralis non dicitur metaphorica, sed vere et proprie causa, ac causare. Patet hoc in

producere gratiam illigendi sit ut physica actio; e contra quia id affirmant de morali, et ut continent virtutem divinam et quasi quod integrum cum ea componunt, cuiusmodi n. causas sunt usitatum loquendo modum occasione quod absolute negamus produxisse aliquem effectum quem alias ipsis absolute tribuimus, et utrumque vere ac proprie dicimus ut quia PP. explicant quod sit vis physice producens gratiam dicunt solum Deum id fere; quia vero rursum explicant quod sint sancta causare meritorum et institutionis Dei absolute dicunt ea producere gratiam ex his patet.

1mo Sancta multum excedere signa nuda, quia continent in se moraliter virtutem agendi sicut et merita Dei, quae in sanctis continentur.

2o Excedere plumbetum, quo ostenso quis panem accipit, quia plumbetum non continet pretium panis sicut gratia pretium sancta. Hinc non est contra nos S. Thom. quando eos refellit quod dicunt sancta concurrere ad gratiam, sicut sigillus aut denarius plumbeus ex regis mandato ad recipiendos 100 aureos, quia sancta non sic continent gratiam, sed multo certius quam sigillum; cum possit fieri quod Quaestor non habeat pecuniam a rege impetratam, adeoque potest fieri quod debeat referri et remitti, non tamen sic in sanctis. Deinde rex non est vere substitutus in sigillo suo, sed solum mandatum Metaphorice ut in imagine et quoad Authoritatem suam: at vero Deus physice et substitutus est in sanctis, et in quocumque alio Ente rerum existente iuxta illud; Entis praesentis et implicatur omnia per essentiam, praesentiam et potentiam, nec solum est in sanctis rerum sed in aliis creaturis, dando illis esse actu, sed peculiariter intime operans aliquid divinum et supernaturale toto coelo a sanctis ductum, utpote gratiam sanctificantem, et infallibiliter sublato obice eam producens, quia sic promisit ex quo omnia infinite differunt a modo operandi per annulum aut sigillum regium.

Instas primo.

S. Thom. q. 62. a. 7. ait gratiam esse in sentis non sine aliqua forma propria permanente quae habeat proportionem cum effectu, sed sine quandam instrumentalem virtutem quae est influens et incompleta: et ait seq. ad 1. non posse esse virtutem spiritualem in re corporea sicut partem permanentem et completam, nil tamen prohibere, quin virtus spiritualis sit in corpore instrumentaliter, quatenus corpus potest moveri ab aliqua substantia spirituali ad aliquem effectum spiritualem inducendum: sicut et in voce sensibili est quaedam vis spiritualis ad excitandum hominis illum in quantum procedit a conceptione mentis, et hoc modo inquit est vis spiritualis in sentis, in quantum ordinantur a Deo ad effectum spiritualem.

R. S. Thom. hoc loco tantum exponere quomodo sententia attingant rem spiritualem, non a. physicum eorum concursum, quia scil. ad eam rem spiritualem divinitus referuntur, et eam significant, eam quoque certo et infallibiliter producunt moraliter.

Probo hoc ex eius verbis: Etenim ait istam virtutem sentiendi non habere proportionem cum effectu, deinde eam et confert cum virtute vocis et sermonis ad excitandum illum, sed moraliter per significationem.

Instas 2o

Si sententia physice non producunt gratiam, tunc ideo quia non existunt, sed hoc non, quia in ultimo instanti existunt, quia in eo physice possunt producere gratiam.

R. Conformiter cursui nostro, quia in illo ultimo instanti tantum existant formaliter, id est sine significationem; non a. materialiter; priori a. modo sunt quod tantum morale, et consequenter tantum moraliter gratiam producunt.

Nota dicitur circa mentem S. Thomae, et eius explicationem, quem nos cum aliis et pro nostra sententia loquemur. Amicus in fine D. 4. et ea ita loquitur: Caeterum S. Thomae nonnulli explicant de causalitate morali, sed falso; quia cum ad hanc causalitatem salvandam ponat virtutem spiritualem transeuntem, non Deo sentis impressam ad instar motus artificiosi ut ratione illius fiat produ-

ctivum Instrumentum 3. p. q. 62. a. 4. ubi q. 66. a. 1. illius non potest de causalitate morali, quia cum haec virtus sit physica, ut ab ipso ponatur ad causandam gratiam ut Instrumentum Dei, non potest poni ad causandum illam moraliter sed physice.

Dub. 4tum

Non Sacramenta producant gratiam sanctificantem?

Conclusio prima confirmatur. Si Sacramenta voto tantum suscepta gratiam conferrent, ex ope operato, conferrent etiam alios effectus, cum non sit maior ratio de uno quam de alio; atque alios effectus non conferunt, nam nec Baptismus voto susceptus Characterem imprimit, alioquin non posset reipsa suscipi; nec delet totam poenam, nec gratiam confert in solo voto attritionis susceptus, ut illam confert reipsa susceptus; nec reliqua Sacramenta voto tantum suscepta iustificant attritos, bona fide putantes se contritos. Confir. hoc pertinuit ad maiorem reverentiam Sacramenti, si non tota gratia Sacramenti haberi posset ex solo voto illius, mera Ceremonia postea foret illud actu suscipere, et non nisi praecepti servandi causa ad illud accederemus.

Conclusio 2a. quoad tempus indeterminatur. Confir. talis pars indeterminata non datur, implicat enim dari partem in continuo divisibilem in alias partes indeterminatas infinitas, quae Deus sua cognitione non signet. Quoad tempus determinatum itidem Confir. quia nullo tempore determinato ante ultimum instans, quo claudit Sacramentum, fuit Sacramentum, ac consequenter neque potuit gratiam producere.

In Conclusione 2ia sentit nobiscum Ar. addens illud ultimum instans claudens illigi tam de fra, quam et Maa, casu quo in fra praecederet Maam aliquo mo. Leo è contra. Amic. D. 4. S. 7.

Dubium 3tum.

Quae requiratur ursum dispositio ex parte suscipientis, ut sntm tum validè tum fructuose suscipiatur?

Circa Conclus. 2. l. D. Nota Lug. citandum ita loqui in hac Concl. Communis et vera Theol. sententia tenet requiri ad valorem Sntti consensum positivum adulti qui illud recipit. huius autem consensus positivi necessitatem indicat Suarez hac Rnae D. 14. S. 2. post medium sc. quia Baptismus ingt ad Janua ad Ecclia et in eo fit Professio prima solennis Fidei et Legis Chri. Sntm jo in Sacramentis (excepto Matrimonio) sufficere ad eorum valorem voltem et coactam, nam voltas coacta, voltas est, ut de Baptismo definitum est in Concil. Tolet. 4. Con. 55. quod Concilij sententiam postea approbavit 3 in Cap. Maiores. Hoc n. illigi dt dummodo intzig sit vera consensus in sntm, non n. si solus sit consensus in aem externam absque alio consensu intzno in ipsum sntm.

Nota 2o. Discrimen inter intentionem requisitam in Mnro et in suscipienti sntm, in illo n. requirit intentio virtualis, id est quae sit Caa operationis sntalis, in suscipiente a. sufficit intentio habitualis, id est, voltas praeterita suscipiendi sntm non revocata, etsi non sit causa

ponendum Sntis, qa in Mro requirit Intentio q̄ sciat faciet illum opari
nōie Chri, ad q oportet opari ex tali intentione, q̄ rāo n̄ procedit in
suscipiente ut explicat Vasq. Qui tm̄ doctrinam extendit ad Sntm Pœni-
tentiæ et quo docet n̄ requiri q Voltas Pœnitentis ullo mō concurrat ad abso-
lutionē ponendam. Quod in rigore loquendo n̄ videtur verum, qa Voltas
præterita pœnitentis manifestata movet illum et tunc ad dandam illi
absolutionem; in quo ē discrimen Sntis Pœnit. à Bapt. Confir. et alijs præ-
ter Matrimonium, nam in his n̄ requiritur Voltas suscipientis q̄ sit caa Sntis;
qa licet Mrs ignoret Voltem internam illius, si tn̄ vellet conferre Sntm
quantum potest, et revera ille cui conferts habuit Voltem suscipiendi illum,
Sntm erit validum. In Pœnit. u. requr. q Mrs sciat Voltem Pœniten-
tis, ex illa moveatur ad dandam absolutionem; alioq n̄ procedet ut Iudex
ad Instantiam partis implorantis eius officium. In alijs q Sntis satis ē, q
Sntm sit volitum à suscipiente; in Pœnitentia u. requrs q absolutio sit
volita et voluntaria, id ē, aliquo mō procedat ad Voltem ipsius Pœnitentis
saltem mediate, quas ostendendo desiderium absolutionis movet Sacerdotem
ad ponendam illam. Vn n̄ manet tunc Voltas Pœnitentis mere habitualis
sed aliquo mō virtualis in quantum cognita à Sacerdote movet ad ab-
solvendum. Lug. Card. D. 9. N. 3.

Conclusionis 4tæ Responsio sui confir. Cum h. dolor sit dispositio ad
gratiam in Sntō recipiendam, cumq̄ omnis dispositio debeat ad eiusdem
Ordinis cum forma ad quam disponit, necessarium erit ut sit supernaturalis et
eiusdem Ordinis cum gratia. Neq ē rāo ut dicamus, talem dolorem solum
requiri ad iustificationem, q̄ disponit extra Satum cum Concil. Trid.

sess. 6. c. 6. et Can. 3. et sess. 14. c. 14. loquar de dolore ad
Intra requisito. Nec sufficit q invincibiliter putes te accedere
cum dolore supernaturali; hoc n. solum facis ut non pecces, non ut gratiam con-
sequaris, cum hoc non ex tua opinione, sed ex Christi institutione pendeat.
Nec ad Effectum Bapt. consequendum sufficit, ut dolor sit supernaturalis tantum quo-
ad modum, sed requiritur ut talis sit quoad substantiam. Ratio est: Dolor ad Effectum
huius Sacramenti acquirendum requisitus debet elici ex motivo supernaturali, omnis a.
dolor ex motivo supernaturali elicitus est supernaturalis quoad substantiam, nam motivum formale
specificat actum, elevando illum intra eundem Ordinem, in quo est motivum.
Ma. probatur ut hoc Sacramentum eadem est ratio et Poenit. Q. conferat gratiam
requirit supernaturalem notitiam fidei Christi, Authoris bonorum supernaturalium, sine qua
fide nulli ad salutem aditus; hoc a. necessario includit motivum supernaturale
ipsam scil: Authoritatem Dei revelantis. Porro peccator habita notitia
Dei Authoris supernaturali, tenetur ad ipsum accedere cum affectu supernaturali,
adeoque peccatum retractare ex motivo supernaturali; qua tenetur per affectum
saltem implicitum illud retractare, quod est contra Deum Authorem supernaturalem.
At dolor supernaturalis quoad modum tantum, non se extendit ad motivum supernaturale
sed solum ad naturale, cum sit quoad substantiam naturalis. Contra Con. 5tae partis jam
Obiectum Peccatum mortale est obex Sacramenti, sed per attritionem non tollitur per m. et con-
sequenter neque obex: Q. si per attritionem non tollitur obex tunc non sufficit ad
Sacramentum Poenitentiae.
R. Dist. Ma. Peccatum mortale non retractatum per attritionem est obex Sacramenti;
Concedo: retractatum per attritionem ex negatione. Ad min. et eius prob. dico:
Attritionem absolute quidem non tollere per m. ita tamen tollere ut non sit
amplius obex.
Ntum sic, Sacramentum Baptis. dici jam gratiam conferre, qua per illud dicitur renasci, et

regenerari: et Poenitentiae; quia a illud ad vitam respungere.
Nam 2o. si Baptizans et absolvens supponeret subiectum a peccatis purgatum, non bene
dicerent: te Baptizo, te absolvo; nam baptizare et absolvere sequitur confer-
re gratiam emundativam (quoad Bapt.) et a peccatis remissivam (quoad Poenit.).
Nam 3o. Haec 2a Sententia (Bapt. et Poen.) ex attrito fit contritum; non quod
hoc praestet fratrem, mutando intrinsece attritionem in contritionem
sed effective conferendo attrito gratiam, quae quoad effectum aequalet contritioni.

Dubium 6tum

Utrum idem Sententiam diversis suscipientibus conferat
eandem gratiam?

Ad 2am partem Concl. h. d. notat Scotus hanc gratiam Sententiae, quae respon-
det meliori dispositioni, non respondere arithmetice, et ad aequalitatem,
sed geometrice et proportionaliter. Confirmatur a. haec 2a Pars Concl.
quia gratia non consistit in indivisibili, sed hic magis et minus et ad eam
obtinendam et impetrandam in Sacramento requiritur dispositio ex parte hominis consequens
est, ut meliori dispositioni abundantior gratia respondeat, nam quam homo
iustificat extra Sacramentum, certum est contritioni et dispositioni magis fer-
venti correspondere maiorem gratiam, ei n. quem minus diligit, minus dimittit,
quem attritio in Sacramento suppleat locum contritionis debet et maiori attri-
tioni maior gratia correspondere. Iug. Card. D. 9. S. 2.
Dico: Omne Sacramentum est determinatum ad minimum gradum gratiae, quae confert omnibus
obicem non ponentibus, quod ad maiorem quae confert est inaequaliter dispositis.
Ratio Neg. Conseq. quia cum minima gratia non conferat Sacramentum iuxta mensuram dispo-
sitionis subiecti, sed virtute propria sibi a Christo coincata potuit et debuit deter-
minari volente Christo; maiorem n. gratiam confert minima, quia iuxta mensuram

dispositionis subi: Cum hoc determinata non sit ad magis, nec gratia subsequentis illi respondens erit determinata ad magis. Itaque

Obiicies primo: Ens Pueros recipere aequalem gratiam in Bapt. quia ens ad illum accedunt aequaliter dispositi, maiorem tamen quam recipiebant in Circumcisione, quia meritum Christi exhibitum est validius ad salutem quam praevisum; semper tamen adultus uberiorem recipit gratiam in Bapt. quam Infans, quia adultus oportet, ut cum proprio motu Fidei et Spei, et Fratri dolore de peccatis accedat.

Dices: Infans accedit cum solo Originali, adultus etiam actuali, quia melius dispositus, quam adultus accedit Infans. Confir. Si Infans accederet ad Baptismum instituetur in utero Matris, accederet, accederet melius dispositus, quam adultus exigens in peccato. Ergo tunc maiorem gratiam Baptismi acciperet, quam adultus.

Respondeo: Accedere melius dispositum Negative, quia cum paucioribus impedimentis; non positive, quo pacto melius dispositus accedit adultus. Porro gratia ex opere operato non respondet intensiori maiori dispositioni negativae, sed maiori positivae, Negativa enim non disponit subiectum melius ad formam sicut positiva. Nam quod subiectum fuerit magis vel minus frigidum non facit ut nunc illud sit magis vel minus dispositum ad formam ignis ex sola remotione magis aut minus intensi frigoris, quia etiam si plura praecesserint impedimenta in adulto ad gratiam recipiendam, quae tamen omnia illa propria attritione removentur, non censetur unius dispositus quam Infans qui cum solo accedit Originali. Non sic autem dispositio positiva, quae sicut positive subiectum disponit ita positive illud habilitat ad formam

recipiendam. Ad Confir: Ex In eo Casu Baptis. maiorem gratiam conferre Puero iustificato, ob meliorem dispositionem positivam habitualem. an vero maiorem quam adulto accedenti cum peccato, pendet ex proportione quam talis gratia habitualis infantis habet ad dispositionem actualem adulti, quae cetera paribus semper est potior in ratione dispositionis.

Colligitur 2o Eadem proportione qua infunditur gratia infundi et habitus et virtutes supernaturales, cum hae infundantur ut proprietates gratiae quae sunt naturaliter commensuratae essentiae.

Dices intendere gratiam quae confertur virtute Sacramentorum, et remissionem virtutibus quae semper virtutes infunduntur sub proportione gratiae. Ant. probatur: has quas gratiam ut 6 et eadem proportione fidem et spem, si postea gratiam amittat, et iterum illam recuperet ut 4 non accipit fidem et spem proportione eadem cum gratia, qua gratiam accipit ut 4 fidem et spem retinet ut 6 ut ante, cum illas per peccatum non amiserit.

Resp. Semper gratiam recuperari intensiorem amissa, et semper virtutes quae amissa gratia remanserunt, augeri; ratione; cum Poenitentia reviviscit, tota gratia praecedens, et aliquid novum per Poenitentiam acquirit. Ana. dicto casu quo virtutes non augentur iuxta proportionem gratiae dicetur alibi. Amic. cit.

Dub. 7mum

Utrum sint cum fictione suscepta, remota fictione reviviscantur et caeteri effectus, et quos?

Prima Pars Conclusionis ja h. D. Confir. Effectus Bapt. non potest aliunde suppleri scil. Peccati Originalis Remissio, et actualium quae ante Baptismum sunt commissa

et condemnatio notius poenae; illa n. non est subiecta clavibus quae cum Bapt. iterari nequeat, deinde effectus iste virtute Bapt. suscepti recedente fictione conferri.

Dices posse recuperari virtute Contritionis.

R. Neg. Contritio n. condonat totam poenam; nisi n. praeter Contritionem dari debet aliquid sentiendum, vi cuius peccata haec deleri possunt, aliquid non esset soluti hominum plene provisum. Fran. Amiraeus D. 4. l. 7. Sed cum Vasq. D. 1. Pr. n. 35. Ut Aug. hoc Privilegium et hanc efficaciam Bapt. tribueret, debuisset hic fundum aliquid Traditionis aut Definitionis, aut Scripturae, aut Notionis, quod tamen ad talem efficaciam Bapt. ex opere operato tribuendam nullum prorsus erat.

R. Aug. notum est et Conficium fuisse ad efficaciam Bapt. tribuendam ex eo quod Bapt. l. in re l. in voto sit necessarium necessitate medii ad remissionem peccatorum, quae commissa sunt ante Bapt. et ad expiandum et peccatum Orig. cum quod Bapt. ille iterari non possit, consequens est, ut virtute Bapt. Ipsius auferantur postea p. Orig. et alia peccata ante Bapt. commissa.

Instas

Cum Vasq. citato n. 57. et seq. quia Baptismus quod sit medium necessarium l. in re l. in voto ad tollenda peccata, non arguit ipsum sentiendum concurrere ad gratiam ex opere operato, per quam ea peccata remittuntur. Nam sentiendum et Poenitentiae necessarium est l. in re l. in voto ad tollenda peccata mortalia post Bapt. commissa, et tamen quando aliquis extra sentiendum iustificatur per actum Contritionis in quo continetur votum implicitum sentiendi, non concurrit ipsum sentiendum, aut votum ipsius tribuens aliquam efficaciam Contritioni, quae ipsa non habebat ante Sancti Institutionem, et quae non haberet, etsi sentiendum isti tubum non esset. Sed dicitur sentiendum necessarium l. in re l. in voto, quia nisi de facto fuerit susceptum, necessarium est ad veram Contritionem propositum suscipiendi illud; aliquid non erit vera Contritio, cum non includat propositum servandi omnia praecepta quorum unum est de suscipiendo sacramento. Si quod de Baptismo et

dnorum ꝯ requiri ꝛc vobo ꝯ Tollendꝯ p. c. et alia precedentia, q. nisi
fuerit requisita pcipia Bapt. ꝯ poterit fee vera Contritio ꝯ proposito suscipi-
endi Bapt. ꝯ dnitte, ut Bapt. det efficacia Contritionꝯ adtollenda pcta
villa eq ope opato. Hoc Argm communiter
Cainꝯ ut sathan ꝯ. 62. a. j. n. 67. Aug. ca Raᶜ nemo ꝯ potuisse scꝯ
n. probat ꝯ Bapt. aut eq vobo ꝯ contingere una ꝯ iustificatione, 7 ꝯ et nihil
aliud dicit Trid. sess. 6. c. 4. ꝯ una Bapt. aut eq vobo ꝯ datur separi
iustificationem eq ope opato. ꝯ
Ad 1. Rac S. Augustini ꝯ explicatur ꝯ videtur contemnenda. Ita primi
licet recti. Trid. ꝯ docuit Bapt. aut eq vobo ꝯ debere concurrere, scꝯ
scꝯ Baptismo aut eq vobo ꝯ contingere iustificatione, q modo ꝯ dicendi
et probabe ꝯ subjicit, cautus by ꝯ regulis q nodum cad. Probat n. illud
dictꝯ statim eq verbis Chri Joan. 3. Nisi quis renatꝯ fuerit, eq una et scꝯ
Sancto ꝯ pe introire in regnꝯ Dei non pot Bapt. regulis ut Chri hoc n. sig-
nificat renasci eq una et scꝯ S. sett. ab illis accipe q regenerare sumale
Eccle. Aperbe Deus q renasci, renasci dicit Chri Bapt. eq eq vobo,
et q colligꝯ ꝯ sufficit precedisse utrum Bapt. nisi ipse eq vobo con-
currat et gratam illi gratiam. Dubio in hoc Ope neutrum concurrere,
ꝯ n. Bapt. ut contradicit contraria fidei, ꝯ ut vobo, cui Contritio tunc ꝯ
includit vobo Baptismi, sq pueris iustificat prima absq Bapt. aut
eq vobo concurrente ad ipsam. Habili q tandem Augustꝯ
in Sacra Script. et sepe Ecclia ad affirmanda illos Baptismo conferre
sine Chri ne daretur alijs q mundarent scꝯ Baptismo ad eq
eq vobo concurrente ad illam primam iustificationem. Illa n.
Contritio ꝯ est tunc vere ut in rigore vobi Baptismi ꝯ vobo

significat desiderium s. propositum; nec potest a. ille homo desiderare aut
velle Bapt. nisi per modum gaudij aut complacentiae in Bapt. praeterito;
nam sicut Poenitentia in voto non est complacentia de luto Poenit. prae-
terito, sed desiderium et voluntas in futurum. Deniq. eadem Baptismi
efficacia colligi poterat ex eo q. in ordine ad alios effectus minus principales
quos non potest forsitan operari, quando actu conferitur, habet adhuc efficaciam suam,
ut postea ablato obice eos conferat, v. g. si aliquis baptizetur cum dolore
sufficiente de peccatis mortalibus non v. d. venialibus omnibus. Bapt. quidem con-
fert gratiam et remissionem peccatorum mortalium, non tamen eorum venialium
de quibus non habet dolorem; si a. postea de his est doleat, non dubium quin
haec etiam remittantur virtute Baptismi praeteriti, non solum quoad culpam
sed quoad totam poenam; alioq. si moreretur absq. alio novo peccato post Bapt. com-
misso, deberet pati et purgari in Purgatorio, q. est contra communem Fi-
delium sensum, ita de Baptizatis existimantium, ut si statim post Bapt.
et Baptismale gratiam moriantur absq. purgatione alia aut mora debe-
ant ire ad Coelestia gaudia; separatis quippe in hoc Bapt. Martyrio
ut sicut Martyr non indiget Purgatorio, nec pro illo ulla unquam suffragia
offerunt, plenam confert remissionem culpae et poenae. Potest a. contingere
q. Martyr quando actu patitur habeat obicem ad remissionem alicuius saltem peccati
venialis non retractati formaliter, nec virtualiter: postea tamen ablato obice per re-
tractationem saltem in primo instanti separationis Animae statim remittitur
virtute Martyrij praeteriti culpa illa, et totum est debitum poenae.
Quod idem est de Bapt. dicendum est, hoc statim post Bapt. mortuo et cui
in instanti Bapt. non omnia venialia remissa sunt, quia non erant sufficienter
retractata, statim in primo saltem instanti separationis Animae remittitur virtute Bapt.

obstare debeant tolli. alia sit gby hoc tollit ꝺ sint; alterum n. à contra pcipit
grad ꝺ, remissione aliorum, vbi ꝑ. gratiam sabbatum Deus ꝺ ipsum dixit
eam gratis.

Dicendum: reperiuntur q aliis inhibendo coicare suas alienis subs et ꝺ inter-
ꝺicendo ne ꝺ subs suis fratis ꝺ alienis subs ne ꝺ suis fratis ꝺ alienis
ipsi talis gra coicata tali subo, vñ q multi q tales gras sic communicata,
li subo, pulsi eodem no q resilebat ipsi effi fratis: possit fratis gras com-
municare subo ꝺ remissio pcti, q q Gabaon se mundi ab omni pcto ꝺ
subo Ioan. ꝺ ꝺ intendebat productionem grad in hoc subo, vnde de facto
intendit ꝺ primario q q se rqn intendat eodem no et ꝺicendo effm fratum grad,
fil. q n. se mundet ab oi pcto subo.

Ad Dicendum. reperiuntur inquisitores fratres ꝺ inhibere subis effm fratum primarium illi,
transeat; ꝺ intendebat ꝺ effm fratum ꝺ ad remissionem pcti. Non effm fratis ꝺ est
sua receptio et effectiva conversio ꝺ gra coicata subo. Non ꝺ ꝺ Color coicari subo
qn ꝺ coicat ꝺ ꝺ suis fratis primarium, ꝺ ꝺ color coicati subo, q ꝺ appellat frigus
ly ꝺ effus fratis ꝺ alienis nisi ꝺ nullo frigus recessit in subo ly ꝺ Dyonisii illum ꝑ
pellere debet pcto calore. Sic grad ꝺ ꝺ coicari subo quia faciat gradum, subo
radicato, ꝺ effus primarius, ꝺ ꝺ ꝺ appellere fratis, ꝺ pcto ꝺ ly - non præcessit
et similiter ꝺ appellare hoc pctum ad illum; ꝺ fil. hoc solum, et ꝺ illum pre-
cessit. Non ꝺ receptio ad ea ꝺ intendit productio nis grad in subo ꝺ intendere
expulsionem pcti; neq ꝺ receptio ad, ad oia ea intendens producere grad in subo
ꝺ appellenda pcta ꝺ intendat introducere grad ꝺ appellenda alia: nec
appulsio aliorum ꝺ ꝺ receptio connexa cum introductione grad, ꝺ effus fratis
varius, ut dictum. Luce Cap. 17. ꝺ. 9. s. 3.

Nota ꝺ ꝺ recedente subiono aperi gratam subdito ly ꝺ: hoc consistit
in ꝺbus ꝺ Regibus, ꝺ ordinatis ꝺ fiat subo nobis cooperando, ꝺ sit pa-
rata vigere subo ꝺ ꝺ habeat subo cui ea attribuat, ꝺ susceptibile et obe-
dientia ꝑ alia subo, ꝺ recedente subiono et recepta gratia habituali

p alia Sta conferunt virtute proprij Sti iam praeteriti: ut contrahit quis Matrimonium in pcto non accepit gratiam; condonato n. pcto p Confessionem Contritionem, eiusq virtute habituali gratia recuperata, confertur illi virtute praeteriti Matrimonij feculiare Auxilium ad onera Matrimonialia exercenda. Eodem et modo proportionaliter et alijs Sctis loquendum. Amicus citat.

Circa Concl. 2am h. D. Nota sequitur:

1o

Non mo attritionem cum Sctis Poenitentiae, sed Contritionem putatam cum aliquo Sctorum vivorum, tollere obicem culpabilem Baptismi.

2o

Ad removendum obicem Confessionis informis (si dari pt.) semper sufficere attritionem, qa contritio requirit ad tollendum obicem culpabilem; at hoc ipso q obex est culpabilis, Confessio est nulla defectu doloris, q est pars integralis Sti.

3o

Qm Bapt. et Poenit. sl. concurrunt ad delenda pcta commissa ante et post Bapt. pcta ante Bapt. remitti quoad totum reatum, non n. pcta post Bapt. est S. Thom. 3. p. q. 69. a. 10. ad 2um. Ratio est: Illa remittuntur Virtute Bapt. cuiusq pcta quoad totam poenam remittere, hoc virtute Poenit. quam virtutem non habet.

4o

Recedente fictione Bapt. remittere pcta ante ipsum commissa non solum quoad Poenam, licet quoad culpam supponatur remissa p Contritionem tollentem obicem; nam Bapt. sl. cum Contritione l. Poenit. concurrit ad gratiam remissivam omnium pctorum; eadem n. gratia ut Remissiva pctorum omnium ante Bapt. est a Bapt. ut Remissiva pctorum post Bapt. est a Poenit. l. Contritione sub dicta priorite l. posteriorite.

5to

Cum Caractere informi Bapt. non infundi Caritatem; quia hoc inseparabiliter

qn illum effum caat. Hoc constat in Effu remissionis Pœnæ temporalis, quem Bapt. aliqn ut vidimus n caat in hac vita ppter obice respu Venialium, sz ablato illo obice in jo Instanti Separationis Animæ ut caat illum Effum, et tunc nullum novum gradum gratiæ confert, sz caat illum Effum mediante gra sntali, antea causata ab ipso Bapt. Si q poterit ablato obice in hac vita caare de novo remissione Venialium absq nova gra sntali, sz mediante gra prius posita ab ipso Baptismo q data fuit ad remissione oium pctorum, qatenus erat ex se tm Venialium præteritæ vitæ q mortalium.

Instas.

Ideo Baptis. fictè susceptus pt ablato postea obice caare remissione pcti s mortalis s Venialis, qa in fuit acceptatus a Deo determinate in ordine ad talem Effu remissionis oium pctorum præteritorum, sz eodem mo determinate acceptatus a Deo ad gra qua remittuntur oia illa pcta, q ablato obice ad Venialia poterit ponere gra ad remittenda illa ex vi acceptationis, qua eodem Effu acceptatus fuit.

R. Dist. min. acceptatur a Deo ad gra aliq determinata qua remittantur ea pcta oia, Negr. acceptatus ad gram indeterminate maiorem sz dispositione q præcedat ipsa gratiam Con. hæc n. gra data n fuit in nro casu qn remissa fuere mortalia, et tunc determinata fuit gra sz dispositione tunc præsentem, atq ideo n manet amplius acceptatio Baptismi ad ulteriorem gram. ea n data fuit ex vi præcedentis acceptationis gra debita ad remissione Venialium, q postea ponetur ex vi illius gra qn auferetur obex. Lug. citat.

Dubium 8.um

~~Quis et quomodo L. S. Sntam caarint gram?~~

~~Conclusio primum: Era qua panis consecratur est hæc: Hoc est enim corpus meum, qua in Calix est hæc:~~

Dubium 8uum.

Utrum et quomodo Antiquae Sanctae Sanctae Patres gratiam

Circa conclus. 2ia, quae hodie est Communior et probabilior et magis Consentiens Concilijs et PP. et imprimis S. Paulo. Nota difficultatem non modicam esse in assignando discrimina inter Bapt. et Antiquum remedium originalis spiritus remissivum (eadem est ratio et circumcisione quae eandem vim habebat) tam n. Antiquum remedium quam Baptisma applicatum parvulo originale remittit virtute Sanctae. Sed omissis varijs modis explicandi a varijs adductis et assignatis. Probabilius

R. Ideo Antiqua Sancta non contulisse gratiam ex ope operato quia nondum erant instituta instrumenta Passionis Christi sed erant pura Conditiones, sine quibus Deus sua gratia non contulisset parvulis. Concilia n. ipsa quae docent nostra Sancta conferre gratiam ex ope operato sed affirmant ea esse instrumenta Passionis Christi ut de Bapt. testatur Trid. sess. 6. c. 7 Tao. ut S. Thom. 3 p. q. 62. a. 5. Nostra Sancta operantur in virtute Passionis Christi, sunt n. instrumenta illius, cui in iustificando successerunt; Instrumentum a. praesertim morale ut Sancta, non potest operari in virtute Causae principalis nondum existentis, quia requirit ipsius Consensum per quem in eius locum substitutum vices ipsius agat. Cum a. ex se talem vim non habeat, habere illum dicitur a principali Agente, mediante ipsius Consensu. Quia igitur in Lege Naturae et scripta non erat Incarnatio, non poterant Sancta operari in virtute Passionis et Consensus Christi instituentis illa ut instrumenta quae requirebat Deus (etsi per illa ad gratiam conferendam moraliter non moveretur) ut signa protestativa Fidei Messiae venturi, cuius Adventus celebritatem per ea signa intendebat; ut hunc modum indicat S. Thom. p. 4 q. 62 a. 6. ubi docet. Ideo vetera Sancta non potuisse iustificare propria

virtute, sed ex ope operato, quia non habebant virtutem derivatam ex Passione Christi
nondum existente, quae habent nova.
Dices 1o Vetera causare poterant ex meritis Christi futuris, eadem non proportio est
praeteriti ad praesens, ac futuri ad praesens.
Resp. Neg. totum, praeteritum non supponit existentiam causae principalis ex cuius consensu in-
stitui potuit instrumentum, futurum non nullam supponit; unde quod fuit, potest moraliter
perseverare in suo instrumento, ab quod nondum est, non potest, quia ut instrumentum moraliter operatur
in virtute causae principalis, praerequirit consensum illius.
Dices 2o. Eodem modo movetur Deus nunc ad dandam gratiam ex meritis Christi
praeteritis, sicut movebatur tunc ex meritis Christi futuris.
Resp. Eodem modo ex parte meritorum Christi, non ex parte Sanctorum, quia nunc non solum ex parte
meritorum Christi, sed etiam ex parte Rationis Sanctalis ab Rationis Christi, ab ipso instituta et im-
perata, et a proprio Magistro executioni mandata movetur Deus moraliter ad gratiam
conferendam. Tunc autem solum movebatur a meritis Christi futuris non ab Ratione Sanctali
nec a Christo instituta et imperata, et a proprio Magistro executioni mandata. Amicus
D. 4. S. 1.

De Causa Sanctorum

Dub. 1um

An et quatenus Deus, Christus et Angeli possint instituere et conficere Sancta?

Contra Conclus. quaest. huius Eadem
Probatur Ille dicitur instituere aliquid Sanctum, qui facit quod signum illud

sensibile quod de se non habebat significare sanctitatem vel illa con-
ferre, potuit iam illam significare sanctitatem et conferre, hoc non est essentia
Sancti, ut diximus supra, ubi et notavimus sancta illa Legis scriptae
in tantum fuisse vera sancta, in quantum significabant gratiam nostram futuram
practice, et illi tunc suscipienti conferebant aliquam sanctitatem lega-
lem et imperfectam; nam illud primum sine hoc 2° non sufficiebat ad
rationem Sancti. Et quidem licet Ecclesia populi Israëlitici non posset propria
authoritate dare illis signis et Ceremoniis vim et virtutem significandi
practice gratiam nostram futuram, poterat tamen eadem signa quae a Deo
erant instituta ad significandam practice nostram gratiam futuram, assumere
ad conferendam per illa aliquam sanctitatem Legalem v.g. aliquod sacrificium
quod est a Deo institutum ad significandum sacrificium Christi et redemptionem
nostram, posset assumere ad conferendam sanctitatem Legalem et purgan-
dum hominem per illam Ceremoniam ab aliqua irregularitate Legali, quae per
homines fuisset imposita; hoc autem ipso illud sacrificium haberet omnia requisi-
ta, ut esset Sanctum, cum ex uno Capite significaret practice gratiam
futuram per modum Promissionis divinae; et ex alio conferret suo
usu aliquam sanctitatem saltem imperfectam et Legalem, quae homines dan-
tes hanc 2am virtutem illi sacrificio decernentes instituere illud in ratione
Sancti, nam facerent quod illud, quod prius non erat Sanctum ex defectu huius requisiti,
iam esset Sanctum, et per consequens poterant tunc homines propria authoritate
instituere aliquam Sanctam, praeter illa quae Deus instituisset.

Ex. In eo casu actum illam l. sacrificium non fuisse proprie appellandam Sntalem, quia licet significet utrumque, non tamen ex una et eadem institutione, sed ex diversis et disparatis; quare licet actus l. res sensibilis esset una et eadem moraliter in ratione tamen significet fratrem, ex eo quod duas significationes quas habet ex duabus diversis institutionibus, quarum Deo esset instituta ad significandum unum, scil. gratiam futuram, ad rationem a. Sntis requirit, quod ex eadem institutione, et respectu eiusdem quasi loquentis per illud significet utrumque; nam aliquando non significat coniunctionem unius cum alio, sed quasi aequivoce et per modum plurium signorum significat unum et aliud, sicut scilicet hae voces, Vnus liber, proferrentur ab aliquo intendibus significare diversos libros adhuc non significent, quod significant hae voces duo libri, quia hae significant coniunctionem duorum librorum quos idem proferens significare intendit. Sntum ergo non est quod respectu unius utentis illo signo significat gratiam futuram, et respectu alterius significat Sanctificationem praesentem et gratiam inhaerentem praesentem l. futuram. Ideo non dicitur in explicatione Sntis, esse Ceremoniam sensibilem, quae suo usu sanctificando subiectum significat gratiam, quod indicaretur illa duo munera non debere coniungi per actus in Sntis, sed per se et ex vi eiusdem institutionis qua imponitur ad significandum utrumque prout est signum eiusdem utentis tali signo, non respectu diversorum. Amic. D. 8. et Aug. Card. D. 7. S. 1.

Dubium 2um

Vtrum Intentio Ministri requiratur ad perfectionem Sntis?

Probatur 1o Cont. Conclus. 1a huius D. In Contractibus et rebus humanis non requiritur talis intentio in Nuncio et Mnro, sed executio operis a Dno sibi iniuncti, quia cum in Sntis Christus sit qui per Mnros operatur non est requirenda ad valorem

160

Obiectio Licet Mr nolit causare effectum subiecti, non potest subiecti efficaciam impedire
Ergo nec poterit impedire significationem, licet non habeat intentionem significandi:
Ex eodem modo: sicut posito subiecto non potest Mr impedire eius effectum sic nec potest impedire
eius significationem si ponatur subiectum. Sic nec potest impedire eius significationem si
ponatur subiectum. Contra sicut potest impedire effectum nolendo ponere subiectum, sic potest impe-
dire significationem. Discrimen tamen est, quod significatio est ipsa essentia subiecti;
atque adeo non potest velle subiectum quin velit significationem effectus vero sive res significa-
tam est essentia subiecti; et ideo potest Mr aliquo modo velle subiectum quin velit
effectum; licet revera nolendo subiectum implicite et in causa velit aliquo modo effectum eius.
Obiectio 4to Opus potius sequitur praxim quam speculationem, quia illa et non hoc
tendit ad opus; sed intentio Mrij qua procedit ad opus est practica, intrinseca
vero contraria est speculativa; ergo opus quod sequitur quoad actum externum, debet potius pendere
ab intentione practica quam a speculativa.
Ex in ope habitali conf. potest considerari et actionem meram externam et valorem ipsius: et
quidem in Ordine ad solam actionem externam intentio proferendi verba et lavandi
Puerum est practica, et ponit suum effectum: vere n. proferuntur verba, et infans
abluitur, At n. in Ordine ad valorem, illa alia interior intentio est pra-
ctica; nullum n. l. non nullum valorem, et ponit l. tollit illum; quia valor sit effectus
moralis, potest illa intentio esse operativa l. destructiva illius, ut constat ex
ordinibus humanis contractibus quorum valor dependet ab illa intentione, et illa
ablata, contractus non est validus sed fictus. Lug. Card. D. 8. S. 3.
Contra Conclusionem 2iam, quia dicit non sufficere intentionem habitualem
Probatur si ego hodie applico sacra a me fanda pro dobro Annum pro Anima
Petri, licet hoc voluntas non sit causa quia ego postea faciam sacrum, dum tamen

ait Bapt. ab ebrioso collatum esse validum, non n. loquitur de ebrio sed ebrioso, i. quod
sit inebriandi se, quod vitium et peccatum dicit non nocere, sed tamen sicut nec alia peccata
homicidij, raptus etc. De Ebrio itaque et dormiente negamus posse valide conferre
sed tamen. Fatemur quidem posse illum in somno vel ebrietate loqui, abluere, operari
Unde posset et repugnare quod dormiens proferret verba sententialia, abluere, ungere
Caeterum illae actiones in somno vel ebrietate exercitae, etsi praevisae ~~[illegible]~~
et volitae fuissent in vigilia, non essent aptae ad constituendum sententiam, hoc enim
dicit constare ex locutione humana, et omnibus humanis actionibus quales non sunt quae fiunt
in somno et ebrietate. Unde periurium Ebrij vel dormientis, et praevisum non habet
malitiam periurij; nec erit peccatum reservatum, ubi reservatur periurium, ut
cum Suarez et alijs observat Sanchez l. 16. n. 1. in Decalog. c. 16. n. 47.
et licet ipse n. 44. existimet Blasphemias in Ebrietate prolatas et praevisas esse peccata, melius tamen Vasq. 1. 2. D. 127. c. 3. id negat. Sicut n. contumeliae ab ebrioso prolatae non sunt contumeliae, sic nec blasphemiae, quia non
sunt locutiones humanae. Ergo similiter verba consecrationis ab ebrio prolata non
sunt locutio humana; quod idem de actionibus dicendum est, nam ablutio vel unctio
non erunt actiones humanae, sicut nec cultus a dormiente vel ebrio
praestitus erit cultus humanus, et per consequens non esset Idololatria,
etiamsi praevisa fuisset illa actio. Cum ergo actiones sententiales debeant
esse actiones humanae, non erunt sententiae valida, quae per tales actiones vel
locutiones non humanas conficiuntur. ss.

Dico. Quid desit illi locutioni vel actioni, quominus sit locutio vel actio humana,
quae fuit praevisa et volita ante somnum vel ebrietatem? Quod n. quae fit non adsit
libertas actualis parum refert, quia ad actionem humanam sufficit libertas praecedens,
cum saepe contingat Mnrum quando actu consecrat, aut recitat, non habere actualem libertatem sed denominari actionem illam liberam a libertate praecedente, qua imperavit
eam, quae voluntas manet postea virtualiter ut patet.

Ad Locutionem dormientis, ebrij non est locutio humana, quia licet libera sit
denominative, non tamen est significare modo humano, et exprimere mentem loquen-
tis. Locutio n. humana imposita est ad significandam et exprimendam mentem
loquentis, mentem inquam praesentem, hoc est, quod sentiat nunc de rebus sive prae-
sentibus, sive praeteritis, sive futuris: quis enim loquens intendit exprimere quod tunc sentiat
vel non sentiat. Potest quidem contingere, ut tunc non habeat libertatem
actualem, ut cum quis recitat ex volitione praeterita absque libertate actuali; ac
potest tamen tunc per illam locutionem exprimit mentem, quae vel actualis vel virtualis est,
derivata humano modo ex priori mente magis explicita. At n. verba
quae profert Ebrius vel dormiens, non sunt apta ad exprimendam mentem humanam
quam tunc habeat, cum nullam talem habeat in eo statu; mentem a. humanam
mere praeteritam non possunt significare, quia non sunt imposita ad hoc significandum, neque
ex natura rei eam possunt significare, ut sunt verba a Psittaco prolata
quae non possunt significare ex natura rei, quam mentem habuerit, qui monet eum ad eas vo-
ces proferendas; sic nec verba prolata a dormiente vel ebrio possunt mentem
humanam praeteritam prudenter significare, cum possint ex aliis causis provenire quod
voces proferantur ab ebrio vel dormiente. Nec sunt enim illa verba humana
i. e. non habent modum significandi humanum, prout deberent habere ad constituendum
sacramentum, quod essentialiter constituitur per signa humana. Quae haec eadem ratio probat
de verbis procedit similiter de aliis actionibus externis ut ablutione, unctione
nam licet non sint locutiones, debent tamen esse signa sensibilia et assumi debent
a Christo ad significandum sensibiliter, et humano modo, id est, per voluntatem significantis,
quia a. signa humana debent significare et exprimere mentem humanam prae-
sentem, sicut de verbis diximus.

Ad hoc quod voluntas interpretativa in causa sufficit ad merendum et demerendum,
ergo et ad efficiendum sacramentum, quia non maior intentio requiritur ad sacramentum, quam ad actionem
meritoriam vel demeritoriam. Ant. probatur. ... provenientes ex aliqua

Sonesta ꝺ̃ne martyrium ſc̃ Colaurū, ſi poſſea ded opꝰ tāt̄ dñi, et in
peregrinis incidegt̄ martyrium patiatur, ꝺ̃ vere martyr; l ſi ſit prēdicans
ſe in ebrietate inimicū recipere, et poſſea voluntariè inebriaſſ illū occi-
dit ꝺ̃ homicida, et ut talis punit̄.

Ro Neg-cōſ. quia ut ſcḋ ſit meritoriū demeritoriū ꝺ̃ opus ut cō-
paretur tñ cāe ꝺ̃ effectū bonū t malū, ſ ſcḋ ꝺ ſi determinet ut ꝺ
bonū ſonestū: ut u. ut Martio Mart̄ ſit ſufficiens ꝺ tāt̄, comparet̄ ꝺ
actū illud et cāe ad effectū, quo ſit ut actꝰ ponit̄ meritoriū l ꝺ demeritoriū
ꝑ ſolam ſolūtē in cāe; quia ſit voluntat̄ in cāe ꝑ quā actꝰ terminat̄
ad bonū ſonestū t turpe. Quōd a. Homicidiū in ebrietate ſecutū
imputat̄ ut proprius actus et effectꝰ ei voluntariè ſe inebriāvit
nō imputat̄ ei ut effectꝰ humanus ab eo actꝰ ꝑ ſolā ꝑmissionē
ꝙ noluit ſe gerit, ac ſi humanus nō ſequerel. Quōd u. Martyrium
ꝑ ſuū effectū tribuat, et cāe carenti, per ſolā voluntē in cāe ideo ꝺ
ꝙ voluntas ſuſcipiendi Martyrium ꝺ ſe nō ad illum ut cāe effectū, ſꝫ
tñ ut ſequendū, ſicut voluntas ad ſuſcipiendū ſtum.

Ad 2ᵐ Ut recipiendū ſufficit voluntas prędicta ut valide recipiat̄ ſtum
in ſomno t ebrietate, ſic et in Morte.

Ro Neg. conſeq. ꝙ illud ut dicimus ꝺ̃ opere nōie Dei ſcḋ ꝑ ſuas cāas,
ad q̄ requirit̄ cōſilium humanū, ut procedere humanus nō ab intentione
humana, recipiens a nec agatur nōie Dei; nec ſcḋ, nec agatur
ꝙ agat humanus nō ſꝫ ꝙ recipiat, t rechaſſet ꝺ̃ procedere ab
intentione, ſꝫ ad ſummū in dubio ꝺ̃ ſuppōnere intentionē recipiendi.

Ad 3ᵐ Cui aliꝗs ſtum ſcḋ ꝙ Mandans ꝺ̃ cōpos ſui vꝫ in matrimonio
ꝑ procuratorē, ſit n. contingens, ut ꝙ procurator nōie mandantis con-

contingere poet q intra illud brevissimum tempus Mnr amitteret usum Rationis, hoc tn non noceret valori Inti quia tota illa dō prout a Mnro fuerat humana, nec dō attendi, quomodo se habet Mnr qn audit vox, sed solum qn fit ab ipso.

Coll. 3io Licet ad contrahendam malitiam Periurij, Blasphemiae non sufficiat voluntas Precedens, si eo tempore quo proferuntur, non sit homo in Rationis compos: qa eae dōes dnt esse humanae: alia tn esse pcta ad q hoc non requirit, vg Homicidium, furtum et similia, atq adeo ubi hoc tenent pcta reservata, vel tenent censuram annexam contrahent reservationem vel censuram, si fuere an praevisa et solita etsi mandentur executioni in somno vel ebrietate, ut si qe voluntarie se inebriat volens furore vini occidere inimicum, vel eius bona diripere aut domum comburere. Ratio: qa Justitia cui pcta ea adversantur non solum prohibet occidere, furari, sed etiam opponere, ex qua eius modi damna proximo inferantur; atq idem tam erit contra praeceptum iustitiae ponere tales dōes, quam absq illis ponere effectum ipsum, at u praeceptum Religionis vg solum prohibet periurium; non tn a periurium adducere Deum in testem mendacij per verba mentalia, sed per verba formalia, q sola sunt ad vera adductio Dei in testem mendacij, qualia non sunt verba prolata ab ebrio vel dormiente. Sed ulterius

Ex 1o Quid dndum sit, qn fuerit duae intentiones contrariae, q illarum praevalere debeat: Nullus alijs vg consecrare Eucl. sed nullus non offerre sacrificium, quia ex errore putat in Missa non fieri sacrificium. Item nullus conferre Baptismum a Christo institutum, non tn quem tribuit Ecclesia Romana. Item

vult contrahere Matrimonium, non tamen celebrare Intentionem, quia est Voluntas contraria. Hae et similes Voluntates reperiri possunt per Actus ipsorum ignorantiam, errorem, vel oblivionem.

R. Regula communis, et vera Theologorum est, ut Voluntas quae praevalet sortiatur effectum. Nam licet utraque videatur esse absoluta, et efficax, re tamen vera, altera est minus, altera magis efficax et absoluta. Vult enim absolute et omnino dare verum Bapt. a Christo institutum: vult omnino consecrare veram Eucharistiam. Vult enim non dare Baptismum quem dat Ecclesia Romana, quia putat illum non esse a Christo institutum, aliaque illum et dare vult: similiter vult non offerre Sacrificium quia existimat in Missa non esse sacrificium, aliaque Sacrificium et vellet, quia nimirum: magis vult conficere verum Intentionem et Euch. et Bapt. quam excludere Bapt. Ecclesiae Rom. vel sacrificium. vide Cursum.

Q. 2o. Quid si utraque Voluntas esset aequalis?

R. Praevalet posterior; nam sicut posterius testamentum semper praevalet priori, etsi quando fit posterius non recordetur homo prioris a se facti; scil. si heri applicasti sacrum hodiernum pro Petro et hodie immemor illius voluntatis applicas pro Paulo per Voluntatem aeque absolutam et efficacem, videtur praeferenda haec posterior, non enim apparet differentia inter testamentum posterius, et hanc posteriorem applicationem: quae tamen illigendum est cum limitatione statim apponenda. Dumque si utraque Voluntas esset simul si vel propter errorem se vellet consecrare Euch. et non offerre Sacrificium, et utrumque aequaliter vellet, et aeque affectus ad utrumque, putaretur non fieri Sacrum, quia Voluntas simul vult ponere aliquid impossibile; quare sicut si eadem Intentione vellet illa duo contraria scil. consecrare Eucharistiam sine sacrificio, nihil efficeret, quia includeret aliquid impossibile; sic dicendum videtur et

volente sit duplicem voltem aequalem. Imo idem est videtur dicendum etsi Voltas una esset post aliam si tamen utraque influeret in actum, tunc non procedit Regula supraposita, quod Voltas posterior praevaleret: nam si utraque fuit quod nunc exerceat hanc Actionem, utraque est virtualiter praesens, et propter utriusque finem censeor operari. tunc quod posterior voltas praevaleret, quam prior solum remanebat habitualiter, ut in exemplo applicationis sacri crastini, quae cras revocatur per aliam applicationem contrariam aequalem ut dictum est.

Ex Doctrina tradita inferri potest decisio dubii: de quo non multo ante Romae controversum fuit (ut Lugo refert) circa dissolvenda et retinenda Matrimonia Abissinorum quae in Schismate facta fuerant. vide Cursum hic Dr. Mauri privatum, 1. scripta R. P. Pedagogi.

Dubium 3.ium

Utrum mali Sntae et Sntalia administrantes peccent?

Circa Conclus. jam, in qua dicitur Mnrm si sit in statu p. m. debere se per contritionem ponere in gratiam, et ad Eucharistiam per Confessionem —

Quoniam praecepto ad hoc Mnr teneatur?

Resp. Cum omnes DD consensu hoc praeceptum non esse positivum ex humano iure aut Lege divina sed ex institutione Sntorum, independenter ab omni lege positiva, connaturali iure deductum. Sola controversia est in reddenda ratione in qua hoc naturale Jus fundetur. Caiet. 3. p. q. 69. a. 6. et alii hanc rationem assignant, quia cum Mnri peculiari consecratione sint ad tam sanctum Mnerium deputati, ad quod condigne exercendum specialem gratiam acceperunt, tenentur sub praecepti Agentis in Sanctitate se conformare, praecepta a. Agens est Deus. Amic. D. 9.

vica Conclus. 2a. Nota: etsi hoc Conclusio à mortali excuset eum qui ex officio nec solemnitate in mortali sacrum administrat, et dicat esse hanc sententiam quidem esse omnino certam, sed tamen in praxi securam; quia tamen contraria sententia videtur aeque imo plures AA. pro se habere, et esse videtur conformior conscientiae teneriori et religiosae, ideo magis propendeo in sententiam contrariam dicentem omnem Ministrationem in mort. (extra casum necessitatis) peccare mortaliter. Moveor ad hoc ratione sumpta ex gravitate et sanctitate illius Actionis qua Sacra conficiuntur, quae Mundo operatur in persona ipsius Christi, et qua media operatur sanctitatem et gratiam habitualem qua sanctificantur illi quibus Sacra conficiuntur. Cum n. in Ordine supernaturali gratia habitualis qua homo redditur consors divinae naturae et filii Dei adoptivus, ac Papae haeres beatitudinis aeternae supremum locum teneat (si unionem hypostaticam excipias) negari non potest, quod gravissimam contineat indecentiam ad eiusmodi actiones exercendas accedere, qua Mundo Dei vices gerens, alios sanctificat, gratos reddit et filios Dei, in sordidissimo illo statu peccati et inimicitia Dei constituit sicut si Femina aliqua ex divino beneficio conceptura in utero suo Deum hominem auderet in statu peccati et inimicitia Dei illum concipere? quis auderet temeritatem illam à culpa gravi excusare? Et tamen Actio illius terminaretur ad solam humanitatem generandam, non ad unionem hypostaticam: Mundo Sancti Actio sua tendit ad ipsam filiationem Dei producendam, et ad coniungendas Animas strictissimo illo gratiae et adoptionis vinculo cum Deo. Unde verissimum videtur illud quod Dionysio Areop. de Ecclesia Hier. referri solet. Omnium divinorum divinissimum esse cooperari Deo in salutem Animarum. Ideo n. Chrys. concedens hanc

ptate discipuli sanctificandi et iustificandi animos, dicit verba
illa, Joan. 20. Accipite Spiritum S. quorum per quasi necessarium
significans Spiritum S. habitantem in eo qui Valios iustificat et
sanctificat. Quod cum omnibus satis cognitum sit, quia siquidem gratiam iustificantem
conferunt, in singulis conficiendis operabitur Maiorem iustum et gratum Deo esse,
ne sacrosanctae Dei, qui operetur, iniuria et reverentia arrogetur. Hinc
cum Vasq. Infero primo Doctrinam hanc locum habere in quocumque
Sancti Maiori, sit ad hoc consecratus sive non, Verum vere Deo sua sanctificat
Dei illius cuius sanctum confert, et in utroque Deo habet aequalem sanctitatem et aequale
fundum iniuriae. Infero 2° Ergo consecrandum Chrysma, et benedicentem
oleum infirmorum in statu peccati peccare mortaliter. Hoc quidem contra Vasq.
c. 4. n. 48. quod eodem modo loquitur de consecratione Ecclesiae, et de consecratione
Chrysmatis. Vasquelio consentit noster Cursus. Ego tamen magnum discrimen invenio. nam
consecratio Ecclesiae vel Arae vel calicis (et Demum de Dedicatione Corporalium, vestium
sacrarum) non sunt actiones verae sanctitatis quibus ullo modo conficiantur sanctum, quales
sunt consecratio Chrysmatis, et benedictio olei, per quas licet non perficiantur sancta
confirmationis, vel extremae unctionis esse oleum benedictum; ipsa quoque consecratio vel
benedictio constituit materiam illam in ratione materiae Bapt. sic consecratio
illa constituit materiam illorum sanctorum in ratione materiae validae. Sicut
quoque consecratio Eucl. reperit in omnium sententia statum gratiae, quando fit, licet
tunc non applicetur sanctum, quia nimirum tunc Sacerdos ponit materiam proximam sanctitatis Eucl.
quae postea quando applicatur dat gratiam; sic videtur dicendum de consecratione Chrysmatis per quam
Episcopus ponit materiam sanctitatis, quae postea dat gratiam. Nam si res attente considerentur

ja d. q. docet Poenitentiam sive satisfactionem et sententiam
quae impletur operari ex ope operato non solum remissionem
Poenae temporalis, sed et augmentum gratiae habitualis -
Et sm hanc sententiam sm quaesitum consequitur
R. Illa verba sacerdotis imponentis Poenitentiam
concurrere ad conficiendum sententiam in ratione sanctificantis
et producentis gratiam, atque ideo requirere in Ministro
statum gratiae ut debite proferantur, nec potest absque gravi
culpa proferri in statu peccati.
2a Sententia est q. docet satisfactionem sententiae conferre ex
ope operato solum ad remissionem Poenae temporalis,
non ad augmentum gratiae, et iuxta hanc sententiam ad quaes:
R. Reg. In n. manet illa ratio tam sancta et excellens
sicut sunt actiones aliae, quibus conferuntur gratia habitualis li-
cet ponat aliquam partem integrantem sententiae, quare sicut
Pontifex Ejus concedens indulgentiam non dicitur sub culpa
mortis esse prius in statu gratiae, ita per illam actionem et commutatio-
nem concessionem solum liberat a reatu poenae; sic et sacer-
dote quando imponit satisfactionem in sententia Poenitentiae videtur dicendum
ob eandem rationem. Quia quod nos amplectimur 2am sententiam
ut patebit infra Tract. 5. q. 6. d. 3 amplectimur
et secundam Responsionem.
Infero 3tio sacerdotem celebrantem in p. m. non
satisfacere dando in confessione, se accepisse sententiam

in statu pcti; sed n. illud pctm n. quidem tres Malitias
sunt volunt aliqui relatis a Diana to. j. Tr. de Celeb. Missae
Resol. 21. nec solum una ut ipse cum alijs insinuat, sed duas;
alteram suscipiendi sntm, alteram conficiendi in statu pcti
~~mortali~~ in qb. includitur malitia offerendi cum oblatio n.
dnar a consecratione et sumptione, uti hic supponitur. Oportet
q. explicare illam utramq. malitiam dndo se celebrasse
Missam in statu pcti Lug. Card. D. 8. S. 9.

Dub. 4tum

Utrum liceat accipere vel petere Sntm ab
eo, quem scio in pcto administraturum?

Notabis Per Acns poe indigno conferri sntm ad
vitandum vid: scandalum, vel iniustam proximi informationem.
Obr. Catholicus pt in Uxore ducere Haereticam sn pcto,
et tn constat Haereticam indigne ad sntm Matrimonij
q. n. a sacrilegium hoi indigno conferre sntm. Et quidem con-
cedunt alij in Germania ex dispensatione summi Pont. id licite fieri poe.
Rx Catholicam ducendo Haereticam 4 modis peccare. 1o
Quia vrobat sntm Matrimonij. 2o qa facit contra prohibitionem
Ecclie. 3io Quia Exponit se periculo haereseos. 4to quia
alijs probet scandalum. Ratio posteriora pcta sunt
Cauteri in Germania, qa prohibitio Ecclie n. est in usu

et multi sunt viri graves et constantes, in quib. non est
periculum subversionis; scandalum et abest eo quod possim hic
fiat. Sacrilegium a. non potest aliter cavere nisi vel a igno-
rantia, vel si spes sit ex parte Coniugis haeretica nim:
quia ita affecta sit ut serio cupiat esse Catholica, nec
aliud optet quam in fide instrui, non a. si spes sit tantum ex
parte Coniugis Catholici, qui is speret cum Dei gratia se effe-
cturum ut Uxor Haeretica paulatim convertatur. Quia
in hoc casu Uxor persistit adhuc Haeretica, ac proinde in
statu peccati mortalis, non a. in priori spe. Nec etiam sufficit
si speretur magna utilitas ex tali matri. quia etiam non licet
Haeretico dare Eucha. etsi magna utilitas inde speretur. et
Nota accedentes ad sanctam semper praesumendos esse bonos,
nisi constet eos esse malos.

Adverte (si forte objiceretur) Christum cooperatum esse Judae
ad susceptionem Eucha. non tamen ad indignam susceptionem, ac
proinde neque ad peccatum, nam ille dicitur cooperari ad in-
dignam susceptionem, quod cum sciret altarum indigne suscipe-
re, tamen illi dare sanctum tamen necessitate ulla, cum debe-
ret negare. Cui a. moraliter non potest negare, sed sola necessitate
coactus dat altari sanctum, non cooperatur ad indignam suscepti-
onem, sed solum physice cooperatur ad nudam rationem recipi-
entis.

X. Sta

De numero et ordine Sntorum Novae Legis.

Ex Utrum Lotio Pedum, Chri Discipulorum, fuerit Sntm?

Ex nil habuisse coe cum Sntis proprie dictis. n. n. habuit jo Promissione gratiae iustificantis; illud n. nisi lavero te, ad litteram n. promittit gratiam, sed minatur poena sb inobedientiam, ut exponit S. Chrysost. Cyrillus, Basil. l. j. de Bapt. c. 2. Illigr. d. pctis Venialib. lavandis tm, Hinc sequitur q. totus e n. indiget nisi ut pedes lavet, sed mundus totus. Deinde ex hoc loco n. debemus ipsa lotione pedum reipsa tollere pcta Ven. aliqui deberemus quotidie lavare pedes, sed solum lotione illa una qua Dns pedes lavit Discipulorum fuisse figura intrinsecae lotionis, q. accepimus a Chro. Non igr ipsa pedum lotio e Sntm proprie dictum.

2o Non adest mandatum s. Institutio huius Ritus frequentandi, alioq. peccarent fere vns hoies q. n. utuntur ista Ceremonia. Et licet fuerit Ceremonia usitata in quibusdam Ecclis Latini post Bapt. tn n. fuit usq. ab oib. recepta nec ab ipsa Rom. Eccla teste S. Ambros. Nec obstat illud mandatum; Exemplum dedi vobis Et: Et vos debetis. Nam hoc mandatum praecipit humilitatem et Charitatem ut exponit Chrysost. et Cyrill. Non n. ipsa materialem lotionem pedum ut patet ex Eccliae praxi quia nunquam Christiani putarunt hre se speciale mandatum de lotione pedum. Potest quidem largo mo dici Sntm quemadm Sntam dnr oia

Cum mysticum sensum habent, ac figuræ sunt et tipi aliarum rerum.
Nam fuit revera lotio illa signum Christi humilitatis et Charitatis,
et signum puritatis qua homines debent ad Euch. accedere; Et ideo
Christus ea fecit immediate ante Institutionem S. Euch.

Nota: Generatio fit per Baptismum. Augmentatio per Confir.
Nutritio per Eucharistiam. Remedium contra morbos, p. peccata Pœnitentia.
Remedium contra reliquias peccatorum est Extrema Unctio;
Per Matrimonium propagantur homines ad cultum Dei propagandi
deputandi. Per Ordinem sacrum regnantur et gubernantur.

Hæc de Sntis in Gnre.

Tract. 2us
De Intro Baptismi.
Q. 1a.
De Natura Baptismi.

Quaeritur, hoc quam sit discrimen inter Bapt. Joan. et Bapt. Chri? R. Non unum esse, sed multiplex; primum est ratione institutionis; nam quod Joannis Bapt. Deum Authorem et Institutorem non habeat, cum ipse divinum baptizandi mandatum accepit, sicuti testatur c. 1. Joan. 7. ingt. misit me baptizare, et quod Joannes purus homo tantum ex Relatione promulgator fuit ac Minister eius Bapt. non tecta intra sed stabilis Ceremonia ad horum Justificationem, sed veluti Catechismus quoddam disponens ad Baptismum Chri sicut docet S. Thom. p. 3. q. 38. a. 1. ad 1um. Praeludium sive proemium Evangelicae gratiae Jm Justitiam q. 39 ad Orthodoxos Introductorium ad perfectionem apud Cyrillum l. 2. in Joann. c. 89. 2um ratione formae. Nam Bapt. Chri conferitur cum invocatione Ss.mae Trinitatis, sed Baptismus Joannis tali forma non conferebatur, quia non continebat expressam fidei Evangelicae professionem. 3tium ratione Effectus; quia Baptismus Chri ex ope

operato conferri intrinsecam ac spiritualem ablutionem a Spiritu S. sed Bapt.
Joan. vi sua, sive ex opere operato solam externam ablutionem, sicut
Joann. testatur Cit. c. 1. Joan. Ego Baptizo in Aqua, et infra: Hic
est qui baptizat in Spiritu Sancto. Ad Effus discrimen et pertinet
Christi Baptismi Animae Caracterem indebilem imprimat, Joan.
a Bapt. nil tale efficere potuit. 4tum Bapt. Joannis insufficiens
fuit, quamobrem a Joanne Baptizati debebant Christi Baptismum postea
accipere sicut constat ex Cap. 19 Act. Adde quod ipsos quoque Apostolos
aliquos a Joanne baptizatos fuisse credibile sit, praesertim Andream
qui discipulus eius fuerat, et tamen omnes Apostoli baptizati postea fuerunt Bapt.
Christi. 5tum Ratione Ministerii differunt: quia Bapt. Christi non solum ab
ipso Christo et Discipulis eius, sed et ab aliis quibuscunque conferri potest: Bapt.
Joannis conferri debebat, quia ipse solus ad baptizandum Missus fuerat.
6 Ratione necessitatis. Nam Joan. Baptismus non fuit ad salutem
necessarius necessitate medii et fortasse nec necessitate Praecepti, sed solum in
consilio positus Mar. 1. sed Christi Bapt. necessarius est omnibus ad salutem, quamobrem
Christo mundo propositus est. Matth. ult. Euntes docete omnes et nemo
Bapt. Joan. soli populo Judaico. Ita Bell. l. 5. tr. de Sacro Bapt.
c. 2.

Dubium 2um

Quae sit Materia Baptismi.

Circa Con. 1. h. d. Notandum Inter aliorum Haereticorum sentias esse et

Jacobitarum sententiam, q. Mat. Bapt. sit Ignis, horum fundam est illud Matth. 3. Ipse vos baptizabit in Spu S. et igni. Hi a. non videntur negasse materiam Aquae, sed cum illa ignem coniungisse, fortasse ut utrumque locum S. Scripturae proprie illigerent.

R. Verba citata necessario sunt aliquam sui partem metaphorice illigenda esse, nec n. aliter potest illigi aliquem Spu S. aut Igne baptizari, lavari: Hinc alii pro Caeteris magis accomodate volunt per verba citata illigi verum Bapt. et per Spu S. et Ignem illi Effectum Bapt. scil. ferventem Charit. q. Ignis istar cor accendit, et pectori scoriam decoquit, ita S. Chrysostomus hom. 11 in Matth. Et haec expositio est magis litteralis et textui accomodatissima; quia ut patet Joannis 5. videtur Bapt. hic comparare Bapt. Christi suo, eiusque Effectus explicare.

Obiicitur contra verba illa: Nisi quis renatus sicut Isaiae 1. Lavamini, mundi Estote, verba sunt metaphorice illigenda; ita et verba illa Matth. citat.

R. Haec non pote praecepto Christi accomodari, mandabat n. Apostolis Aquam aliquam ab eis circa alios corporaliter et sensibiliter exercendam; loquebatur q. proprie de Baptis. sensibili, q. in Aqua sit, quam proprietatem et veritatem ipso usu paulo post Apostoli declararunt. Act. 8.

Ex utrum Aqua ex sale resoluta sit materia sufficiens baptismi. Ratio dub. est, q. videtur aqua esse naturalis eodem modo, quo Aqua resoluta ex nive, glacie, magis cum prius esset fuerit Aqua sufficiens ad Bapt. et ex eo quod sit salsa, non impeditur quo minus dicatur naturalis.

R. Nullo modo esse materiam sufficientem Bapt. eo q. non sit vera naturalis Aqua, quia Aqua ex perfecto mixto resoluta non est Aqua Elementaris, atque

aqua aq̃ sale resoluta ꝺ talꝭ, ꝑ a. resoluta aq̃ glacie b̃ mus Et etꝭ fuerit pria sufficiens, ꝑ tm postea, eꝺ q etꝭ pria sit aqua impura admixꝛa, hꝫ vapore aliqꝫ aereoꝝ et igneaꝝ qualitꝝ ꝑ tꝺ aq̃ hoc dejnit ꝺ elabi; etꝭ q̃ aqua illa conjuncta, vapore istꝭ igneꝭ cꝫ aqua magis conjungitur, et efficiunt verꝫ mixtꝫ, et aq̃ dꝫ alet Responsio ad rationꝫ dubitandi.

Contra Concluꝺ. ꝓmꝺ. Nõ jò sufficere ꝺ quelibet particula Panis ꝺ Consecrationẽ Euch. Nec ꝺ quelibet particula Aquæ ꝺ Bapt. R. Confirm. neg. Nõ Euch. n. tollit regula q̃ recte mata simplr ut sit vera panis, et quelibet panis particula vera ꝺ panis; ꝺ Bapt. autẽ ꝺ sufficit sola aqua, ꝙ necesse ꝺ ut applicet ꝙ modꝫ ablutionis aut aspersionis, q̃ ꝺ ꝙ moratꝫ fieri ꝓ vnica guttꝫ.

2ꝺ Quando impossibile ꝺ plura conferri, ꝺ valore Sti sufficit eꝫ, q̃ vnꝫ puta petrauit, Deꝰ vnꝫ ꝓctm mortale, q̃ aliꝰ tꝺ ꝺ sufficeret, q̃ ꝺ valorẽ Bapt. simul sufficit minor ablutio in necessitate, quã extra eam.

Neg. Cons. ꝓx q̃ talis confessio valeat ꝺ provenit aq̃ eo q̃ vnus casu ea confessio fit sufficiens nãa Sti, alius u. ꝺ C. nã ꝙ aliud nil obstarat valori Sti quoniã casu (unig. ꝓti confessio vera ꝺ sufficiens nãa Sti.) ꝙz vnus casu reliqua peta ꝙ vnus ꝓcto omittunt, alius casu cꝫ ꝓcto, et confessio in confessario dest dispositio ꝺ valore Sti requisita Concy.

Vica Concluꝺ. ꝓmꝺ. Nota jò aq̃ Becca. c. jo. ꝺ Sti in spẽ q̃ si Mat pregnans moriatꝰ ꝓbꝫ infantem ripsendi, et baptizari, ꝺ ante tempus Nativitatis; ꝙ ꝺ. ꝙ tm vicina morti ꝺ potest illa fieri, q̃ ꝺ ꝙ fadꝫ mala ut eveniant bona, ꝺ ꝙdiu vivit Mater ꝺ ꝙ ill. vita

Cenr aufferri vita, cum nemo sit tanq vitae illius. Quod si Iuste
damnata sit ad mortem regularis differendum est Matris sup-
plicium usq ad partum propter bonum prolis et praegnantis. Quod
si Infans ante partum credatur moriturus in utero licebit
anticipare supplicium servato Ordine Iuris, quantum fieri potest;
quia tunc nulli fit iniuria, et ex altera parte servatur Infans,
ne in aeternum pereat. Confir. Quia dilatio supplicii cum in
Iure concedatur non est in favorem Matris sed filii, cum maxime spe-
ctari debet utilitas filii: si ergo dilatio non esset filio utilis, sed
potius noxia non deberet differri supplicium Matris quia tunc
cessaret finis ob quem introducta est dilatio a Iure.
Dices cessante fine Legis in parti non cessat obligatio legis.
R. hoc verum esse quando finis Legis in parti cessat Negative tantum. /.
quando lex ad talem finem non amplius prodest: ut falsum esse quando cessat positive. /.
quando lex si servetur obest servanti, cui alioquin deberet prodesse, hoc autem fieret
in nostro casu: nam si lex illa de differendo supplicio Matris servaretur, quando Infans
putaretur moriturus ante partum, iam obesset Infanti:
Nota 2do Quod si Arte Obstetricis ad infantem ipsum in utero laten-
tem Aqua, modo quodam pervenire posset valeret Baptismus: Ratio est ex
Coninck q. 68. Art. ij. quia hic possent reperiri omnia essentialia ad Bapt.
requisita; quia ut quis possit per Baptismum renasci, sufficit ut ea prae-
cedat Nativitas qua quis de non homine fit homo, et modo possit lavari
ut patet in iis quae tantum manu exprimunt, aut eruuntur ex Matris mortuae
utero. Dices Baptizatus debet mox esse de foro Ecclesiae et subditus Ecclesiae, Infans a-
ille adhuc in utero latens non est de foro Ecclesiae, Ergo.

184

R. Maiorem veram esse ordinariè, non a. procedere ab ipsis ad extraordinarijs casib. sicut nec procedit de casu, quo theol. fatentur baptizari posse manum foris apparentem licet fieri possit ut retrahat sicut Sara Gen. 38. Et ideo actu baptizatus non tamen adhuc visibilis, nec proprie de foro Eccliae.

Obiec. ex Gam. q. 68 c. 2. fol. 289 si h realis contactus aquae ita particul. ad Essiam Baptismi, tunc Christus non probuit media vib. infantib. ad salutem sufficientia: Probat: Aliqua n. accidit ut moriantur in utero materno antequam in lucem prodeant.

R. Deum quidem vib. sufficientia media dedisse ad salutem per se loquendo, ea a. per accns. quae quidam nequeant baptizari, sicut per accns. est, quae quidam nequeant p. Orig. quia Embrio ante animationem corrumpitur et licet aliquando accidat ut ad eundem pervenire possint, propter particulares tamen et gravissimos casus Deus non mutat legem ordinem latam: Nisi quis renatus fuerit ex et licet merita Christi non possint applicari infantibus adhuc omnino inclusis utero materno, ita ut laudari nequeant quia tamen contrahunt p. Orig. inde tamen non sequitur quod vim meritorum Christi ex se ad minus efficacem aut valentem quae sit vis peccati Adami: nam sicut hoc mortificat omnes et solos naturali via natos ex Adamo, ita merita Christi solos et omnes vivificant quae spiritualiter regenerantur ex Christo, quae sit per Bapt. Coning. lit. p.

Disputant hic AA. Utrum Fratrem baptizetur Infans quem & quae Mater volens occidere, sed tamen ipsum baptizare proiicit in puteum dns: Ego de p. Multi in Cursu citati affirmant et nominatim Panormi. c. ut non apponeres, de Bapt. refert eum casum aliquando

contigisse et probr quia h. d debita fra et Intentio conferendi Intm
et supponitur in ipso casu, et d est ablutio necessaria ad salvam Bapt. q d validus
Bapt. Ant. probr quia ita proijciens vere illudit corpus Aquae, ita
ut ipsa p corpus moveatur, dum hoc p motum eam intrat, idq est tali modo
ut si corpus esset sordidum vere abluerentur, q hic d vera ablutio, omis a. ab-
lutio facta a Mro est sufficiens mea Baptismi.
Alij est in Cursu citati negant, quam sentiam varij variè probant: 1o qa
ibi n esset vera ablutio q requirit ut id p immergitur aquae, mergatur cum
aio educendi, ut patet in coib. ablutionibus. 2do qa ablutio
Baptismi ex sui institutione refertur ad vitam, hoc a. tendit ad mortem
3io qa per Baptismum configuramur n tam morti ac sepulturae Chri,
sed et resurrectioni, ad q requirit ipsa emersio ex aqua. 4to qa oportet, ut
baptizans l mediate l immediate attingat baptizandum, ut sit dici eum
abluere: neutro a. mo eum attingit, q eum in flumen l pateam proijcit q ex s
Ad primum, Reg. Assumptum, ut patet ex ratione ipsorum et confirmant,
q sordida pecora proijciunt in aquas, verè ea lavant, sm coem
modum loquendi, et tn n semp intendunt ea educere, s permittunt
ea p se enatare, q a. hoc p se enatent d p Actus ablutioni q solum
dicit motum aquae circa corpus ex se convenientem ad abstergendas sordes,
quare etsi pecora submergeantur n minus dicerentur abluta. Quod a.
coitus abluentes ea q n pnt p se emergere aquae immergamus cum aio
educendi, n ideo fit, quia alias n esset ablutio, s quia alias res ipsas perde-
remus, quas cupimus salvas.

186

Ad 2dum R. Ablutione Bapt. ex se tendere ad vitam spiritualem, non a-
ad corporalem, alias quod puerum valde aegrotum baptizando aquae frigidae
immergeret, atque ita ei mortem causaret, invalide eum baptizaret.
quod apte falsum.

Ad 3tium R. Sm. Apostolum Rom. 6. sicut in Bapt. configuramur morti Christi,
quia peccatis movimur, ita proprie configuramur resurrectioni, quia spiritualiter
regenerati incipimus Christo vivere ut clare patet ex toto contextu Apostoli
Quod a quidam Patr. Inter nos per in Baptismo per ipsam immersionem et emersionem
configurari sepulturae et resurrectioni Christi, mysticum est, nec sub sensu
litterale Apostoli, nec necessarium ad Bapt. alias dum quis baptizatus per
immersionem non perficeretur Bapt. donec egrederetur ex aqua, etsi per unum
diem in ea maneret quod est falsum.

Ad 4tum R. Cum quis proiicit alterum in aquam sufficiens eum attingere quia
alias non posset proiicere, et patet ex R. ja, de lavante pecora.
Haec Coning. q. 66. a. 7. d. 10 Ubi addit nunquam licere alterum bapti-
zando occidere, eo quod sit intrinsece malum per se a baptizante inten-
tum.

Neutra sententia est improbabilis.

Obiectio 1o. In bello miles oppugnans civitatem licite suffodit unam turrim
quam hoc ad victoriam est necrium etsi certo sciat se eius casu obruendum. 2do licite
diriguntur tormenta ad evertendas hostiles munitiones et in eam partem ubi
innocentes positi sunt cum certo eorum interitu; et similiter licet mihi, quando
aliter non possum evadere mortem et occidere invasorem etsi necrio eodem
ictu innocentem quo ille se protegit debeam occidere. Item ut possim imminen-

tem mihi ab hoste mortem fugere, etsi id fr̄e nequeat sn̄ periculo vitae
obvij pueri, quae equus cui insideo conculcabit, aut in profluente detur-
babit. Lessius et Justitia c. 9. d. 9. Ziò Mulier gravida licitè sumit
aliq̄ medicinam directè sanitati suae conducentem, cum certò periculo prolis
est Aiata, qn̄ alias necrio tn̄ ipsa q̄ proles antequam in lucem poēt edi, aut
baptizari eēnt moriturae. Idem Less. d. 10. cum tn̄ in oib. his casib. occida-
tur innocens. Et rao est qa licet n̄ liceat occidere innocentem ex directa
intentione, tn̄ sepe licet fr̄e nobis cum necrium est ad aliud finem honestum,
quem intendimus consequi, etsi ex eo necrio sequatur interitus innocentis. Quia
etsi tunc physice loq. h. et nunc cum tali Aoe coniuncta sit occisio innocentis,
atq̄ illam exercens necrio sit huius caa, moraliter tn̄ occisio p Acns tm̄
est coniuncta cum illo ope. Tum qa nullo mo neq̄ ut medium, neq̄
ut finis est intenta ab exercente illud opus, q̄ oi mo cuperet eam abeē.
Tum qa ille n̄ tenetur h. et nunc omittere illam aoem, ne occisio sequatur, atq̄
ita n̄ censetur huius moralis esse caa.
Similis est videtur rao projiciantis puerum in puteum, q̄ iam est moriturus
ut eum Baptizet, qn̄ nullus alius modus superest an̄ mortem eum Baptizandi,
qa talis n̄ intendit occidere puerum, qn̄ potius vitam illius vellet conser-
vare si poēt sn̄ salutis obnoe dispendio, sed directe intendit Pueri Bapt.
nec vult projectionem nisi quis est ad illum, medium hic et nunc necrium, cui
occisio est p Acns coniuncta. Imo hoc projectio pueri videtur magis licita,
quia est illi valde utilis, cum hoc mo vitam aeternam consequatur, et nullo modo
damnosa, cum sn̄ ea nihilominus eēt statim moriturus, q̄ a. uno quadrante
horae citius moriatur, nullius aestimationis in puero n̄ utente rao.

Ad diversam rationem in hac proiectione, atque in aliis actionib. dictis quia his sum se consideratis omnino per accidens coniuncta est occisio innocentis nam sine hac poterit eadem numero explosio si illi innocentes abessent, et similiter eadem numero fuga esset si puer a via abesset; et mulier illa idem pharmacum sumeret, etsi non esset prognans. Quare illis actionib. per accidens sunt, quia tales in iis circumstantiae positae sunt, ut sine eorum occisione illae actiones fieri nequeant. Secus est de proiectione illa pueri, quae sum se considerata, et seclusis omnib. extrinsecis circumstantiis fieri nequeat, neque sine pueri occisione; quare quia ea vult, necessario vult occisionem pueri, nec potest una ab alia proscindere efficaci voluntate.

Adaequate cum Coninck cit. et aliis: Posito casu quo baptizandus esset ita infirmus, ut non poterit ferre illam aspersionem aquae sine periculo vitae, utrum possit baptizari?

Respondeo cum aliquib. illum casum videri impossibile, quia exigua aquae aspersio praesertim si non nihil tepida sit, nullo modo potest saltem notabiliter nocere sanitati aegroti, quare quaeso quaeris.

Ad 2dum cum Vasq. D. 1 45 n. 25 Etsi forte poterit aliquo casu metaphysico accidere ut illa aspersio esset periculosa vitae baptizato, illud tamen periculum esse tam rarum, parvum et incertum ut nullius momenti sit nec in consideratione humana debeat venire, quare quaeso quaerere desine.

Dubium Tertium.

De tra Baptismi.

Q. An, an haec formae sint validae? Baptizet te Deus? Baptizeris a Deo, in nomine Patris &c.

R. ee veras, quia nil aliud volunt insinuare, quam quod Deus sit agens et causa principalis, ipse v. Mr. instrumentalis.

Dices Absurdum est ut Deus baptizet in suo proprio l. Christi nomine, sed valent, ergo. item est absurdum Deum baptizare cum invocatione Sanctae Trinitatis.

R. Ex modo loquendi est significari Deum aliquid fieri cum invocatione Sanctae Trinitatis, sed mera actio fieri cum invocatione Trinit. et virtute tribus personis communi, effectum tenti produci.

Obiectio contra Collect. 3. in 2 conclus. Si haec forma Baptismi: In Nomine Patris, in Nomine Filij, in nomine Dei valida, tunc sequitur quod et haec sit valida. In Nomine Patris et Filij, quia ex plurib. singul. plurale colligitur ut vile quid. Ergo

R. Neg. seq. Ma. Ad prob. dicitur Ingo ex plurib. singulare colligitur vile si illa singularia pro plurib. Dicitur supponant, Con. si pro uno tantum, ut hic, negatur.

Obiectio Si valet baptismus pluribus collatus dando: baptizo vos, valebit et baptismus collatus a 2 Mris, quorum alter infunderet aquam alter proferret formam dando, Nos te baptizamus.

R. Neg. Paritatem. Etenim pronomen Vos idem significare potest ac Te et Te, ac vero Partic. Nos, non potest significare Ego et Ego, sed solum Ego et Tu, Ego et ille.

Notetur Alterius hanc formam esse invalidam: In Nomine Omnipotentis, Sapientis et Doni S. Flaminis, quia in hoc invocatio Sanctae Trinit. reddit valde obscura, et aliena a communi usu Fidelium. Item quia per illas voces non significatur quod proprium singularum Personarum quamvis ex usu illiterarum praesertim sapientium contingat illigi, accipi per has voces ipsas Personas.

Obiectio. Etiam illa vox: Spiritus S. non est propria sed approbata ziae Personae nam in rigore loq. et Pater et Filius sunt Spiritus, et Sancti.

R. Jam illam vocem impositam esse ad significandam proprietatem ziae Personae

190 si spirationem passivam, quae est fratri sigfat, sub qua ratione hoc vox, quia aequivoca dici potest non convenit Patri et Filio, atque ita non est approbriata sed propria, Pater et Filius sunt quidem spirationes sed activae tantum.

Nota. Dicimus. Has similes fras: Ego te baptizo in virtute Authoritate esse valde dubias, et sub conditione iterandum eiusmodi baptisma, et gravissime tantum baptizans peccaret, et quamvis videantur eiusmodi voces synonimae cum Tomo nomine, tamen multo minus singulae seorsim significant. Nomine n. idem solum significat, quod significat omnes eiusdem voces sumptae, et consequenter singulae seorsim sumptae non tantum significat, quantum significat Tomo Nomine.

Dubium 4tum

An et quomodo Baptismus possit iterari?

Hoc totum dub. patet ex praxi, et prudentis iudicio pene totum relinqui potest et dicitur, unde vide Cursum.

Dub. 5tum

An Ritus Ecclesiastici in Baptismo convenient. utilesque sint?

Circa hoc Dub. notant DD. Coiter vocare eiusmodi ritus Sutalia, et probant ideo esse esse utiles quod sicut esse quaedam alia signa pia excitent nos ad pios actus exercendos, et consequenter saltem per Actus et ex opere operantis possunt nobis impetrare et conferre gratias praevenientes et remissionem peccatorum venialium.

Dubium 6tum De Divisione Baptismi.

Ex jo An et quo pacto Bapt. Flam. suppleat vicem Bapt. Fluminis?
R. Perfectam Dei Contritionem supplere vicem Baptismi, quoad remissionem
pcti tam originalis q Personalis; quoad grae virtutumq infusionem,
ac pene aeternae condonationem. n semp quoad totius pene relaxa-
tionem; nunq quoad Characteris impressionem. Prior pars affir-
mans est de fide qua constat peccatorem p actum perfecte Contritionis
iustificari an ullam susceptionem Sti. ut Trid. Definit sess. 14
c. 4. Translatio ab eo statu in quo ho nascitur filius jmi Ade
in statum grae et adoptionis filiorum Dei post Evangel. promulgatum
sn lavacro regenerationis aut eius voto fieri n pt. q. supponit Justificationem
n solum fieri p Bapt. Fluminis, sed et Flaminis: peccatoris a. Justifi-
catio ut Trid. definit sess. 6. c. 7 l. 3. includit intrinsecam Aiae sanctitatem
p voluntariam susceptionem inhaerentis grae et donorum p quam ho ex
iniusto et inimico fit iustus et Amicus et haeres vitae aeternae.
Igitur perfecta Animi Contritio vicem Bapt. supplet quoad remissionem
originalis pcti et personalis, et quoad grae virtutumq infusionem,
sn qua pctoris iustificatio n fit et pene aetnae, quae cum hoie iustifi-
cato stare n pt condonationem. Posterior pars negativa quoad pene
totius relaxationem probatur, saepe contritio n attingit illam perfectionis
gradum, quo contritus mereatur totius pene temporalis condonationem.
Cum n. condonatio pene temporalis in qua vrte iustificationis comutatur

aeterna, in Contritione fiat per modum condignae satisfactionis, nec
omnis Contritio sit adaequata satisfactio pro tota poena temporali,
non semper vice supplet Bapt. quoad relaxationem totius poenae.
Demum quoad impressionem Characteris constat; hic non imprimitur
nisi a Sacro, ade dicq sola contritione justificatus non teneretur immo
nec deberet Bapt. suscipere; cum hoc suscipi non possit, quia obes Characterem
Bapt. hoc, et non Bapt. iterabile Sacrum ratione Characteris. Item sequeretur
sola Contritione justificatum esse capacem reliquorum, scil. ratione
Characteris Baptismalis. Ex his
Colligitur, si Justificatus sola Contritione absque Bapt. moriatur, si postea
ad vitam revocetur, illum teneri ad Bapt. quia in Contritione
habuit votum saltem implicitum et virtuale illud suscipiendi, quoties
commoditas se offerret. Quae obligatio non extinguitur per mortem in eo
qui ex morte ad vitam revocatur. Pari modo Catechumenus per Martyrium
justificatus teneretur, si post mortem reviviscerent, ad Bapt.
non minus quam teneretur ad peccata confitenda si baptizatus martyrium subiret
cum aliquo peccato, quia inopia Confessarii ante Martyrium confiteri non potuit.
hic non teneretur si post lethalia vulnera pro Christo accepta, acquireret
Copiam Confessarii: ita si post mortem itaque ad vitam rediret, cum semper maneat
obligatio, quia in voto habuit servandi praecepta cum primum posset. Convenit
etiam Bapt. sanguinis cum Bapt. flaminis quoad Characteris
impressionem, nempe non Characteres imprimit. Imprimit tamen Martyrium
ut Alensis docet. 4. p. q. 8. mem. 9. a. 4. ad. 4. cum S. Thom. 3. p.
q. 54. a. 4. et Aug. 22 de Civit. c. 20. in Martyrum membris in quibus

pro Chro vulnera acceperunt, quendam singularem fulgorem in testi-
monium Heroicae Virtutis pro Chro exercitae, cui respondet speciale praemium,
et dr Aureola, q. teste S. Thoma, in 4 Dist. 49. q. 5. a. 1. d. praemium
Accidentale additum essentiali fundatum in ipso opere excellenti et heroico pro
Chro patrato, nempe singulare gaudium de tali ope in Dei obsequium exhibito.
Amicus. D. 2. N. 1.

Q. 3do An Bapt. sanguinis sufficiat ad salvandos Infantes?

R. Cum communi et certa Scholasticorum affirmatione; patet praecipue quia Ecclesia
indiscriminatim omnes ut Martyres venerets quae ab Herode occisi sunt.
cum hos Circumcisio non omnes consignavit. Et hoc licebit de aliis
dicendum Infantib. ob similem causam quae occiduntur.

Nota, sicut qui post Bapt. maiorem gratiam consequuntur quam Bapt. si pro
Chro occidantur, ita consequuntur non gratiam Bapt. Flum. et Sanguinis.
ita Infantes occisi ab Herode maiorem gratiam acquisierunt quae erant cir-
cumcisi, quae quae non.

Circumcisio est actus virtutis, sed Infantes non sunt capaces virtuosi actus, ergo
R. Illud Matth. 10 huc à PP. accomodari; qui me confessus fuerit
iam etsi Infantes non ore, opere tamen confitentur, iuxta illud; non loquendo sed moriendo
confessi sunt. quare Dicitur de Martyr. quoad Actum virtutis extrinsecum intrinsecum, et quoad opus
externum mortis. Martyrium non salvat eos quae capaces sunt extrinsecae operis mortis,
quae propter realem conformitatem cum passione et morte Chri iustificat illos ex
opere operato.

Instas.

Ergo pari ratione poterit Martyrium solum quoad opus externum absque actu interno
iustificare adultum, ut quae nunquam de Martyrio cogitaverit, dormiens pro
Chro occideretur.

R. Neg. Cons. sicut n. Bapt. absq. actu interno n. iustificat adultum, q. tn. iustificat Infantem: ita nec Martyrium, q. Bapt. succedit absq. actu interno iustificat adultum, q. tn. n. adultum iustificat, eo q. plus requir. ab eo, q. est sui Juris et Libertatis, q. libertatis usum n. habet.

R. Ergo An Martyrium absq. Bapt. a. Poenitentia sufficiat ad iustificandos adultos? Resolutio huius quaest. dependet plerumq. ex parte a materia de fortitudine, ubi agitur de Martyrio ex instituto, tn. n. quantum fieri potest breviter adnotanda adnotabo. Itaq. —

R. longe probabilius et SS. a. a. conformius, Martyrium gratiam conferre ex opere operato, l. illam in Justo ultra meritum operantis augendo, l. in peccatore interdum primum conferendo ex verbis Chri. Matth. 10. Qui me confessus et Marci 8. Qui perdiderit aiam suam, q. in Apocalypsi Augustin. et alios SS. specialem Commissionem continent, facta gs. q. vitam pro Chro. eiusq. Doctrina exponunt. Quicunq. inquit Aug. 13 de Civit. c. 7. et n. praecepto Regenerationis lavacro pro Chri. confessione moriuntur, tm. eis valet ad dimittenda peccata, quantum si abluerentur sacro fonte baptismalis. Quin n. dixit Nisi quis renatus fuerit, et alias sententia istos facit exceptos, ubi n. minus generatur dixit: Qui me confessus et alio loco, q. perdiderit, quod n. praetiosius q. mors, et q. fit ut et delicta omnia dimittantur, et merita cumulatius augeantur? Confir: Ideo Martyrium a peccatis iustificat quia est realis imitatio Passionis et mortis Chri. Ita Rom. Rom. Rupertus et alii PP. et Scholastici: Id a. est Martyrium n. ratione actus interioris quem et n. Martyr habere potest, sed ratione actus et operis exterioris q. n. nisi Martyr habere potest. Ergo maxime ratione operis exterioris a peccatis iustificat.

Confirmar: Ideo ex sententia PP. Baptismus ratione operis exte-
rioris à peccatis iustificat, quia ratione eius est mystica configuratio bapti-
rati cum Christi morte et sepultura, quia cum Martyrium ratione exterioris
operis sit realis conformitas cum morte et passione Christi, ergo ratione
illius à peccatis iustificat.

Ex 4to Quaenam requirantur dispositio ad hoc ut Martyrium gratiam con-
ferat ex opere operato?

R. Necessariam esse aliquam Poenitentiam, et dolorem supernaturalem de peccatis. probatur jo:
ita Innoc. 3. c. Maiores de Bapt. ubi definit: Peccatum actuale, quod con-
sensu contrahitur, sine consensu minime relaxari. 2do constat à Paribus
Bapt. et Poenitentia quorum utrumque ut primam gratiam conferat ex opere
operato requirit dolorem supernaturalem de peccatis ut de Bapt. definit. Trid.
sess. 6. c. 6. de Poenitentia sess. 14. c. 3. et c. 4. et can. 4. à fortiori
hunc dolorem requiret Martyrium, quod non est jo per se institutum ut ea tanta
ad peccata delenda, sed hoc habet ex adiuncto privilegio.

Ex 5to Qualis debeat esse ista Poenitentia, seu dolor de peccatis in Martyrio?

R. jo Dolor de peccatis cum Martyrio ad iustificandum requisitus, per se non est Contritio,
sed sufficit Attritio. Assertio sequitur ex ja, qua probatur Martyrium ex
speciali privilegio et promissione Dei instar Bapt. conferre jam gratiam,
et ex Attrito reddere Martyrem contritum. dixi (Per se) nam per Actus
ratione alicuius praecepti tempore Martyrii occurrentis poterit Martyr
illo tempore obligari ad actum Contritionis de quo suo loco.
Cum jo Ex hac opinione sequeretur posse Martyrem ad Martyrium accedere
cum sola Attritione nota, sicut jam ad Bapt. et Poenit. accedi, quia ea

dispositione accedit; quia cum morte pro Christo tollerata sufficiens est ad remittenda peccata.

R. Con. seq. quantum est ex vi dispositionis ad effectum Martyrij consequendum requisitae; Hen. l. 2. de Bapt. c. 37. n. 1. An ac teneantur conari contritione elicere eo quod in Art. mortis homo semper teneatur tutiorem viam salutis amplecti; iam dicetur ad Obiect. 2do ex Trid. sess. 6. c. 4. Homo ante Bapt. a peccatis non iustificatur, nisi aut lavacro regenerationis, quod fit per Bapt. aut eius voto, post Bapt. non nisi Sancto Pontifice, aut eius voto; ergo Martyrium per se homine non iustificat, nisi vel in voto Bapt. quod baptizatus non est, vel in voto Sancto Pontifice quod baptizatus est.

R. Concilium cit. solum agere de Medijs ad iustificationem ordinarijs, cuiusmodi est Martyrium. Quod inde constat, quia nec ibi mentionem facit de iustificatione Infantium per Sanctificationem in Utero Matris, vel per mortem in odium Christi passa; cum et haec iustificent a peccato originali.

R. 2do ad 9. Ad effectum Martyrij consequendum interdum sufficit dolor et detestatio virtualis peccatorum, eminenter inclusa in actu formalis dilectionis Dei super omnia; ratio est dilectionis hominis quia Deum ex divina promissione secum affert dilectionem Dei quia homini, Luc. 7. Remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit mundum. Ioan. 14. Qui diligit me, diliget a Patre meo, et dari potest casus, quo Martyr excusetur a formali detestatione peccatorum; ergo tunc sufficiet solus dolor et detestatio virtualis ex aliquo potest quis amare Deum super omnia, et vi talis amoris vitam suam pro Christo profundere, et tamen diligi a Deo, contra cit. Ant. quoad Poster. partem probat: potest quis ardenti affectu Charitatis ferri in Deum, et vi talis affectus vitam suam in Dei honorem dari, et nihilominus a formali detestatione peccatorum excusari, vel quia tunc menti non occurrerent, propter subitam mortem, qua a tyranno pro-

venireth ꝺ poet contra illa fratel ꝺilectõe concipere. Qui hunc odiuit
damnabit! hoc casu vera pietas Sti Spiritꝰ, negantis ꝺ esse Martyrij consequẽs
oriri ꝺ fratel ꝺilectõ aut Cuiꝰ ꝺ pietꝰ; stim posse esse actũ Charitꝰ,
pro martyꝛ se offerẽtis ꝺ natura pro Xpõ patiendam. Stam aliꝰ regu
ad hoiem hꝝ actꝰ ꝺilectionis Dei esse stia, quia hoc statim solliciteth
ꝺ amicꝰ in que sp ꝺia festur amore amicitiꝰ. Ex ꝺictis
Inferitur ꝺ q̃uel voluẽs habit patiendi pro Xpõ morte et nunq̃ illã
retractauit, si in tempe suiꝺem pro Xpõ cu mort, cuiꝰ oppõtunit
praesit Ecclia, effu martyrij corpe cuꝛrunt sicut Baptismi; quia precedens
voluit nunq̃ retractatam nouam actꝰ p manere, ac pleneare.
Dicet, precẽtes voluit moueꝛi pro Xpõ extinctõ p subsequẽs mort. Ego
R. Neg. hat. Cuia ꝺ possibet mutata retractat pienciaꝰ actꝰ benefꝰ, ꝙ
tũ illũ cui gratꝛ opponit.
Contra hꝝ ꝺicta —
Obꝛ ꝙ sti martyriũ gratiam confert ex ope operãtis, cum q̃ sacta, et ꝺ sigmꝝ sacrã
sanctificanti hoiẽ.
Ko Neg. seq. Ad hoc n. requꝛ ut sit ꝺ humana à Deo cu certo ritu
et cremonia assumpta ad gratiã conferẽꝺ, sicut aute in ꝺiu Xpi à
Joanne illata ꝺ ad à Xpõ assumpta ad gratiam conferẽꝺ, sicut à Deo
missa, quã posta ex sua liberalite Deus ob conformitatẽ talis ꝺis
cu morte et passione Xpi gratiã confert Martyri ultra ipsiꝰ meritũ.
Ob ꝙ Martyꝛ. Tali gratiã confertꝰ.
R. Semptes ꝙ Martyriũ primã gratiã conferat attento ꝺ paulo ante
mortem, ꝙ martyꝛ lethali accepto mutuo ꝺ solui ꝺ ꝙ angly naatꝛ
viuere, placet sensib. nec tamẽ uti, tunc n. moratꝰ certꝰ consumatꝰ
nec Martyꝛ ꝙ angly gratiã Martyrij perꝺere, cuꝰ sit angly in statu

liberè operandi, ac proinde per peccatum acceptam gratiam amittendi; idque colligitur ex S. Th. 22. q. 124. a. 4. ad 4tum. Quod si divinitus adhuc impediretur quis ne posset mori, tunc puto non amissurum Martyrij coronam, eo quod Ecclesia celebret Festum S. Joannis Evang. sub ritu Martyris. quia ex parte Patientis fuisset omnia posita ad Martyrium vitam pro Christo effudisset, mortemque sustinuisset.

Obiectio 2do Voluntas efficax martyrij, et martyrium actu susceptum quoad essentialia non differunt; igitur si Martyrium actu susceptum sufficiens est sine contritione hominem iustificare, sufficiens quoque erit efficax eius voluntas absque Martyrio actu suscepto, proinde poterit peccator sola voluntate efficaci suscipiendi Martyrium absque contritione à peccatis iustificari. Ant. probatur Actus exterior nullam novam bonitatem superaddit actui interno, cum tota bonitas moralis formaliter salvetur in solo actu interno.

R. dnguo Ant. Efficax voluntas subeundi Martyrium, et Martyrium actu susceptum, quoad essentialia actuum internorum non differunt. Con. quoad opus externum cui ex pacto et lege Dei respondet gratia ultra meritum operantis, neg. Esto igitur nihil honestatis moralis addat opus externum actui interno (ut alij volunt.) adhuc aliqua gratia saltem ex privilegio rendere potest opi externo, quod non respondet actui interno. sicut de facto sudoris externo opi Martyrij respondet Aureola.

Obiectio 3io Mors patientis pro Christo tollerata non est sufficiens remittere in Heretico vel Schismatico peccatum Heresis aut Schismatis, quamdiu ita manent, quod sic de alijs peccatis arguitur.

R. Neg. Sequeli Hereticus n. quamdiu Hereticus manet, veram fidem habere non potest, sed qua Deo placere non potest; peccator autem potest peccatum retractare per

attritionem supernaturalem, et solum peccandi; et per opus privilegiatum Martyrij gratiam consequi, non minus quam per eandem attritionem et opus operatum Sancti gratiam adipisci.

Obiectio 4ta. Si quis mortale oppetat pro Christo ante Bapt. non iustificatur sine voto Baptis. si reipsa suscipere Bapt. non potest, quia nec post Bapt. si post Bapt. commisit aliquid mortale absque voto Sancti Pnciae si id reipsa suscipere non potest.

R. Neg. Cons. Nam Votum Bapt. et Pnciae non confert gratiam ex opere operato sed operantis, unde non iustificat saltem dispositive vacantem, nisi includat perfectam cordis contritionem. n. Martyrium (ut probatum) gratiam confert ad instar Bapt. et Pnciae ex opere operato; proinde ut Martyrem iustificet, requirit tantum attritionem, quia cum opere externo Martyrij primam gratiam confert.

Obiectio 5. Si tempore Martyrij se offerat commoditas Babismi non baptizato, confessionis non confesso et quia in peccato mortale est, tam ille tenetur ante mortem baptizari Martyrij, quam hic confiteri, quia deficiente copia Sancti, utique tenetur de commissis conteri, quia tenetur voto supplere virtutem Sancti, cuius inopia laborat. Neuter ea supplet actu attritionis, sed contritionis, ille n. actus vim Sancti supplet ad sufficiens de se ipso fore quod fratres Sanctum, si susciperetur; hic non est actus attritionis sed contritionis, hic n. tantum iuxta Trid. sess. 14. c. 4. extra Sanctum iustificat.

R. Conced. Ant. (non n. Martyrium ut supra, Martyrem obligat ab observatione praeceptorum, quae tempore Martyrij servari possunt.) Neg. Cons. quantum est ex

vi dispositionis ad Martyrium requisitae, quod sit, an ex alio capite teneatur
ad Contritionis actum. et quo suo loco. Ad prob. seq. Concedo solum
votum Attritionis supplere non potest vim effectus Sancti, nego non potest
simul cum Martyrio, quod ex divina promissione annexum sit privi-
legium conferendi gratiam ex opere operato cum attritione prima,
ut si in defectu Sancti Pontificis esset aliud Sanctum quod ex pro dia
promissione conferret gratiam primam, potest quis absque Sancto Pontifice in voto tantum
illius, cum hoc alio Sancto reipsa suscepto consequi primam gratiam. Sicut
potest quis iuxta dicta cum sola attritione probabiliter putata Contri-
tione, cum aliquo Sancto vivorum reipsa suscepto à peccato iustificari.
Caeterum Trid. loquitur et ordinario modo quo solent homines iustificari.
Dicendum an hoc Privilegium conferendi gratiam ultra meritum operantis con-
cessum sit Martyrib. ante Adventum Christi?
R. Affirmative. patet n. in Infantib. ab Herode occisis. licet n. promissio
à Christo necdum facta erat, tamen in illis Martyrium operatum est ex privi-
legio, sicut operatum est in reliquis Martyrib. post promissionem à Christo factam.
Dices: hoc Privilegium fundari in Passione Christi. Qui me Confessus est facta
non fuit Martyrib. ante Adventum Christi; Privilegium n. pendet à concessione
Principis, quae ante promulgationem nulli Jus dat eo fruendi.
R. Hoc Privilegium concessum Martyrio, fundari quidem in illa promissione
Christi, non quod tunc jam instituta est, sed quod tunc jam ore Christi explicata est, cum
antea esset fuerit, vel per traditionem, vel divinam inspirationem.
Obiicies 2do Ante Adventum Christi nullum Sanctum gratiam conferebat adulto ex opere
operato; ergo nec Martyrium, cum hoc modo conferendi gratiam sit peculiaris
Legis Evang. merita Christi actu exhibita.

R. Ista sunt moralia instrua Chri, q. gratiam non operantur, nisi ut assumpta à principali causa meritoria q. est Chrus: Instrumentum enim morale cum fre debeat unum cum causa principali assumente, ideoq. debeat per liberam voltem illius assumi, non potuerunt sancta gratiam operari ut moralia instrua Chri, antequam assumerentur per liberam voltem Chri: et consequenter non potuerunt ante Chri adventum gratiam operari ut moralia instrua Chri. Contra n. quia Martyrium gratiam non operatur ut morale instrumentum Chri, sed solum ex privilegio sibi à Deo concesso propter exalem conformitatem ipsius cum morte Chri, potuit ex ore Chrum natum, suum privilegiatum effectum operari. Amic. l. D. 12 per totum.

Quaestio 2da.

De Mnro Baptismi.

Dubium 1um.

Qui possint baptizare?

Contra id quod dicitur Diaconus ex commissione posse baptizare.

Obr. Non tantum Diaconus, sed quis inferior Clericus, imo et Laicus potest ex commissione Pontificis solennitate baptizare, quia munus hoc non est de Jure divino, sed Ecclesiastico, quod non est proprium Diaconi.

R. Con. Ant. Neg. Cons. Proprium n. Diaconi est ut possit ex commissione solius sacerdotis solennitate baptizare, quia non potest aliquis Diaconus inferiores nisi ex commissione summi ~~Pontifici~~ Pontificis.

Utrum Parochus Ep. sente suo Epo. tanq. Persona digniori, et aequè
Jurisdictionem habente possit baptizare?

R. Posse, nisi expresse prohiberet ab Epo.; si V. Epus nil contradiret poet
absolute; q. n. tacet consentire videtur. Alia ratio est si adesset Epus
alienae Diocesis, tunc n. est prohibitus ab Epo. poet licite baptizare, quia
extra suam Diocesin non habet jurisdictionem.

Dubium 2dum.

Utrum plures unum, et plures unus baptizari possit?

Obiectum contra jus modum, sint duo Judices quorum neuter in altero possit sententiam
ferre legitimam, adhuc neuter dicet unum illorum; Nos sententiam ferimus p. q. et
in Bapt. idem licebit dicere.

R. Negari disparitatem; nam in sententia à 2 Judicib. prae lata est aliquid q. activè
procedit à proferente sententiam. At n. nihil est q. activè procedit in externa
absolutione à proferente verba.

Instas 1o

Et in Bapt. est aliquid q. procedit ab ipso q. tamen formam profert: Bapt. n. est
tantum q. praeter ablutionem includit formam prolationem.

R. Dist. Ant. In Baptis. adaequate sumpto est aliquid q. procedit à forma proferen-
te Con. inadaequate sumpto pro sola ablutione, neg. Sed p. 1o Baptizo,
l. 1o Baptizamus sola externa ablutio significatur. Ad probationem Con.
Bapt. adaequate sumptum constante ex prolatione et ablutione esse tantum, sed
nego pro sola ablutione sumptum externa corporis ut p. verba Baptizamus sigfd.

Instas 2do

Qui profert formam l. verba intentia ponit formam tanti, q. ponit aliquid ab ipso procedens.

R. Dist. Cons. ponit aliqd circa signum verborum Neg. q tn fieri debet, ut verba verificarent, respu proferentis. Ponit verba ut signum ad placitum rei significatae, et tm Mat. non ponendo formale signum ipsorum, ut a verbis: Ego te Baptizo importatis: con.

Instas tertio

Matrimonium a duobus vicissim administrari; Item in Sto Pnia alij adhibet Mat. nim. Pns, alij fra, scil. Sacerdos, q idem fieri pt in Bapt.

R. ja. Neg. Cons. qa disparitas est q Matrm includat rationem Contractus, q non nisi inter duos fieri pt. In Pnia n. nemo pt se ipsum absolvere. In Antia tn non sunt plures Mari a Pctore dicendi, ubi tn in bapt. est.

Q. 3ia De suscipientibus Bapt.

Dubium 1um

An et qo Adultis l parvulis Bapt. sit necessarius?

Cont. Con. 2 h. d. Obr. jo Parentes non hnt pctm Orig. q nec filij; q dnt baptizari.

R. Parentes p carnalem generationem producendo filios ex semine Adam naam l subm administrare in q transfundi poit pctm Orig. non q effive producant aut coicent illud pctm suis filijs.

Obr. 2do j. Corinth. 7. sanctificatus est Vi infidelis p mulierem fidelem, et e contra, alioq filij nri immundi essent, ex quo loco colligit Calvinus filios sanctos eo q nascuntur ex parentibus fidelib., immundos ex infidelib.

R. Ex Bell. t. j. de Bapt. c. 4 cu S. Aug. quod significetur p hanc filiorum sanctitatem non pone ullo mo illigi q adversarij volunt: qa Aplus

eodem sensu dicit filios iustificari à parentib., quo dicit virum infi-
delem iustificari à muliere infideli; sed vir infidelis ex eo quod habet
mulierem fidelem non fit sanctus vera et interna sanctitate, quae sufficiat
ad salutem, alioquin nulla bona uxor haberet malum maritum, et è contra,
quod contra experientiam.

Obiectio 3ia. Fides non fuit maioris efficaciae in V.T. quam in novo, sed
in veteri sufficiebat fides Parentum applicata parvulis pro aliquo signum
externum, quod est in hoc novo sufficit.

R. In veteri sufficiebat sanctum fidei, quod est nunc sufficit, hoc tamen intelligendum,
quod sanctum fidei tunc non fuerit determinatum ad signum externum certum,
nunc autem determinatum sit ad ablutionem aquae.

Obiectio 4ta Sicut Joan. 3. dicitur: Nisi quis renatus fuerit ita est Joan. 6. dicitur:
nisi manducaveritis etc. Ergo Baptismus est necessarius sicut SS. Eucharistia.

R. Nego Cons. Disparitas est quod per Bapt. spiritualiter generemur Filii Dei;
per Eucharistiam spiritualiter nutriamur. Hinc sequitur 1o Bapt. omnibus iis esse
necessarium, quibus necessaria est vita spiritualis; omnibus autem tam adultis quam parvulis
hoc necessaria est, ergo etc. 2do Eucharistia iis esse necessaria quibus est necessaria nutritio
et conservatio vitae spiritualis, hoc autem infantibus necessaria non est, cum eam perdere
non possint. Ergo etc.

Antecedens quod si primum post Nativitatis Infantis alterutrum parens conversatus
ad fidem, altero adhuc infideli manente, putant multi non posse baptizari
infantem invito utroque Parente, eo quod partus sequuntur conditionem parentum
quae tempore Nativitatis Gelebant. Contraria tamen sententia videtur

Tannero probabilior, q̃ eẽ defendunt alij multi RR et probat: Quia parens iuxta praesentem statum nere subjectus Jurisdictioni Ecclesiae, q̃ tenetur iuxta praeceptum Ecclesiae filios educare, q̃ si hoc ipse nolit fre, facere loco eius poterit Ecclia.

Obr: Violare Jus divinum e contra legem Naturae, sed praeter hoc potestatem puniendi delicta, comissa contra legem Naturae, q̃ praeter potestatem hoc puniendi infideles sibi subditos, q̃ contra legem divinam prohibent, ne ipsorum infantes baptizentur; q̃ poterit in poenam eorum filios ex ipsorum parte abstrahere, eosq̃ invitis ipsis baptizare.

R. Dist. Ma. Violare Jus divinum naturale e contra legem Naturae, Con. Violare Jus divinum supernaturale, quale e Jus Bapt. e directe contra legem Naturae: neg. e n. directe tm contra legem supernaturalem, licet indirecte et consequenter sit et contra legem naturalem q̃ dictat nullum Jus esse violandum. Ad min. Nego Principem hre potestatem puniendi delicta q̃ directe tm sunt contra legem supernaturalem, sed solum q̃ directe sunt contra legem naturalem.

Nota posse Dnm hoc speciali intentione vendere servum ut libere possit filium baptizare, a Pre suo separatum. sed

Obr jo sic ius e naturali Patri, quo n pt ille privari.

R. duobus modis poe illigi hoc Jus esse naturale: jo quia hoc originem ab ipsa natura, 2do quia ipsum Jus Naturae obligat ut nullus possit hoc ius usurpare praeter parentem, aut illum coprivare, prior sensus e verus, posterior falsus.

Obr 2do Medium vendendi servum ut filius baptizetur, n e proportionatum tali fini, et ideo contra Naturae est unum pp alterum fre. Ant. patet. quia illa 2 pertinent ad diversos ordines, nam baptizare e Juris divini, ptas a. vendendi servum e Juris civilis, s. gentium, q̃ n pt una ad recte ad aliam ordinari.

Rx Obiectionem videri fundari in hoc, q ea q̃ sunt Juris humani aut mere temporalia n̄ liceat fr̄e ppr ea q̃ sunt Juris divini s. spualia. Hoc a. pnpiū ē oīo falsū, & nā q̃ sunt inferioris ordinis, convenientissime ordinantur ad ea q̃ sunt superioris ordinis, q̃ patet apertissimis exemplis. Temporale Regnū ē res humano iure introducta et tū convenientissime datū et summo Pontifici, ut optime et convenientissime poīt spuali pstate uti; imo nullus pt ee melior finis temporalis dominij et usus eius, q̃ ad salutē aīarū ut prosit.

Obr Ziō Est periculū ne cū huiusmodi Infantes adoleverint in Apostasiā declinent, si quos parentes habuerint, norint.

Rx Hoc n̄ ee morale pericul̄, alioq ēt casu moreretur Pr̄ servus n̄ liceret Dn̄o baptizare filiū, quia eēt idem pericul̄, imo hoc periculū poēt fere semp obtrudi. Sed si q̃d incōmodantia timerets, eorū fragilitati proveniri oporteret.

Rx Jo Utrū Dn̄i teneant suos servos curari baptizari?

Rx Affir. Tum quia Dn̄i succedunt in locū parentū, Parentes a. tenent

Rx Tum quia huiusmodi Pueri sunt de familia Dn̄i, q̃ tenet illis consulere in utroq foro.

Rx 2do. Utrū q̃ Dn̄i possint Parentib. aut alijs vendere servos nondū baptizatos pecunia accepta, aut facta compensaōe Chrianorū captivorū?

Rx Affir. Tum qa ēt Dn̄i succedant in jus paternū, tū n̄ succedunt cū eadem oīo obligaōe; tū quia si tenerent baptizare, tunc mxē ex Charitē, s. Charitas regular̄ n̄ obligat cū magno incomodo; Dn̄us a. si n̄ redderet filios Parentibus subiret incommodū in ijs alendis et

educandis; tum qa si Parentes n. hrent spem redimendi captivos magis sevirent in Christianos, et maiora mala et homicidia perpetrarent, q licitum videt infantes nondum baptizatos reddere infidelibus.

Dices: Tenemur parvulum in extrema necessitate baptizare, et cum periculo propriae vitae, q à fortiori falsum est. Ergo.

R. Neg. Cons. nam ex illo Ant. colligitur tmmodo baptizandum esse puerum qn in extrema necessitate, n. u. precisa necessitate, est cum tanto incommodo. Suarez D. 25. S. 6.

Dubium 3um

Utrum Baptismus sit differendus?

Contra Con. ja. Obr. Ex Bapt. sequitur, q si baptizati pervenerint ad annos discretionis, forte omittant sacra Christiana, l cogendi sunt ad fidem.

R. Non est contra Christianam libertatem, ut p Baptis. ingressi sunt in Ecclia, cogantur in illa manere: Tum qa Ecclia hoc Jus accepit à Chro tum quia cedit in utilitatem Christianorum; alter u. casus vix l rarissime accidit, cum plerumq à Pueritia instituantur in fide.

Contra Conclusionem Obr. q comisit pctm mortale n. tenetur statim confiteri aut conteri, q sacramentum nondum baptizatus n. tenetur statim baptizari.

R. Neg. Cons. qa pctor n. manet alienus ab Ecclia et confessio pcti n. est necessaria ad confessionem Fidei sicut Bapt. confessio item n. est spualis regeneratio nec fundum Christianae Religionis l ianua Ecclie ut Bapt.

Contra R. in fine huius Con. 3. ad quaesitum.

208

Obiicitur si Ecclia non pt directe cogere ad talem baptizandum, poterit tamen Deus Ecclesiae commissionem determinare tempus quo praeceptum obliget, quia ad hoc non indiget jurisdictione in eos. Confirmatur: quia Ecclia non pt praecise aut punire actus mere internos, et tamen determinando praeceptum divinum pt efficere ut nullo committat peccata mortalia nisi mere interna obligare, ut confiteatur intra annum, Ergo &c. Pro solutione ———

Nota 1mo posse Ecclesiam determinare Bapt. 1o Vere aliud sua determinatione obligandi, ut id quod aliquis tenetur facere, teneatur hic et nunc facere.
Et hoc fieri non pt sine aliqua jurisdictione, quia inducit praeceptum novum quidem circa rei substantiam sed circa modum eam exercendi, tam imponitur nova obligatio ab Ecclia quae ante non erat. 2do Nulla obligatione imponendo sed tantum definiendo hic et nunc id tempus, eas circumstantias, in quibus per se obligat praeceptum divinum; sicut si quis a Papa datus esset litigantibus arbiter, in dicaret unum teneri alteri solvere sed non imponeret proprie huic illam obligationem, sed tantum decerneret adesse jure tenetur natura, ita ut hic teneatur ei credere, non quia ejus praecepto obligatur sed Papae id. Tertio determinatione ea fieri pt per positionem alicujus conditionis, qua posita divinum praeceptum incipit per se obligare: sicut praecipientis. Tyrannus interrogando me, an sim Christianus ponit aliquam conditionem, qua posita ime statim et dico teneor profiteri fidem ———

Et hoc est modo pt determinare Ecclia praeceptum Bapt. offerendo alteri legitimam commoditatem ut baptizetur, quo jure dio teneri accipere. Alia ratio est in baptizato qui solum committit peccata mort. mere interna: non huic directe pt Ecclia cogere, ut quia tenetur aliquando confiteri, confiteatur nunc. nec exercet jurisd. circa actus internos quae nec punit hunc, nec praecipit, sed solum ponit conditionem necessariam, ut posit Ecclia tali externam actui subjectione praecipere.

4ta.

De Baptismi Effectibus.

Nam q. Bapt. institutus sit n solum ad delendum p. o. s. et personale et qdem p. se, s. principaliter ad originale tollendum, quia ab Bapt. perfecte regenerare hominem in Christo.

Obr. 1o. Gratia spualis Bapt. opponitur Carnali ex Adamo, s. per hanc solum p. o. contrahimus, et nulla pena, &c.

R. Nansequ., 1o. qa Virtus Christi in Bapt. est efficacior q. Peccatum Adami in generatione Carnali, iuxta illud Rom. 15. Iudicium quidem ex uno in condemnationem gratia a. ex multis delictis in iustificationem. 2do qa p. o. potest contrahi sine aliis n tamen tolli sine aliis, n n. tollitur nisi per gratiam iustificantem, q. cum nullo peccato mort. potest consistere.

Obr. 2do. si Bapt. tollit omnem poenam, tunc iniusti sunt Papes et Magistratus suspendentem furem aut latronem ob furta et latrocinia ante Bapt. commissa.

R. duplicem esse poenam, una est a Deo altera a. ab homine constituta, prior tollitur a Bapt. n vero posterior.

Obr. 3io. potest adultus ad Bapt. accedere cum dispositione sufficiente ad remissionem mortalium, n venialium, si nim. accederet cum attritione mortalium et complacia unius venialis quae n impediret remissionem mortalium, et qb. accederet attritus. &c.

R. 1o. cum dr Bapt. per se remittere omnem poenam peccato debitam, illius, ni Baptizandus ponat obicem.

R. 2do adhuc eo casu dici pot Baptm tollere pœnam tali pcto debitam, n. quidem actu s. virtute; accedente n. postea displicentia de tali pcto, vi suscepti Bapt. remittitur tota pœna ei debita. Sicut si qs ad Bapt. accederet cum dispositione sufficienti ad lnm, n. ad effm ipsius, consequenter refert remissionem pœnæ pctis debitæ, recedente postea fictione vi lnti suscepti. Quare Tempus Bapt. per se s. actu s. virtute remittit totam pœnam pctis debitam.

Nam Baptismum ratione suæ institutionis cum fundo in, ab n. tm extrinseca volte Dei remittere totam pœnam baptizato, indicat Trid. Ses. 14. c. 8. sane et diæ iustitiæ ratio exigere videtur, ut ab eo recipiatur qui ante Bapt. per ignorantiam aliquerit, atque u. qui semel à pcti et dæmonis servitute liberatus, et accepto Spus S. dono, sciens Dei templum violare et Spum S. contristare n. formidaverit. Et divinam Clementiam decet, ne ita nobis absque ulla satisfactione pcta dimittat.

Dices: neque via pcta baptizandi, sed per ignoriam commissa, neque hæc natura sua postulant, ut per solam attritionem cum Bapt. quoad totam pœnam remittantur, cum sint contra Deum, et à pctore, ut talia implicite saltem cognita, proinde merentur aliqua satisfactione saltem temporali sm iustitiæ leges puniri.

R. Omnia pcta quæ ante Bapt. committuntur, quia committuntur in statu ignorantiæ diæ legis et Evangelicæ illuminationis, per se dici pcta ignorantiæ, proinde per se mereri condonationem totius pœnæ; per Dns a. esse aliquid pctm qui in eo statu per malitiam committatur, ppter quod debuit Bapt. qui per se institutus est ad remittenda pcta in statu ignoriæ commissa mutari.

Cæterum etsi ratio remota cur tota pœna pctis ante Bapt. commissis per Bapt.

~~commissis~~ remittantur, sit ignoria, ex qua illa commissa sunt, proxima tamen satisfactio Christi, quae per Bapt. applicatur, quantum opus ad remissionem totius tam aeternae quam temporalis poenae, id exigentib. peccatis ignorantur commissis.

Ad fundum Vasq. concedo remissionem totius poenae in Bapt. non fieri ratione justificationis praecise, sed ratione talis justificationis, nempe peccatorum in statu ignoriae commissorum, quae ut Conc. testatur maiorem ex se potuerunt venire, quam peccata commissa in statu illuminationis, in quo etsi interdum aliqua peccata ignorantur committantur, id est per actus non ratione status, sed malitia peccatoris nolentis illuminari, utendo medijs quae in eo statu habet.

Instas

Ex si Gentilis ante Bapt. justificetur per actus Charitatis aut Contritionis, consequenter et remissione totius poenae, cum et talis justificatio sit de peccatis in statu ignoriae commissis.

R. Dupliciter duplex poenarum genus; alterum quod per se consequitur ex principijs Naturae, nisi aliunde illi subveniatur; alterum extrinsecum Naturae, taxatum ab extrinseca volte Judicis punientis, propter peccatum contractum. primum non tollitur per Bapt. tales n. poenae non retardant ab ingressu beatitudinis, sed potius relinquuntur in Baptizatis ad agonem et meritum ut Trid. sess. 5. Canone 5. remittitur 2dum genus poenarum, quae ab ingressu beatitudinis retardant. Citque ubi est ~~[illegible]~~ ipso remota causa removetur ~~[illegible]~~ effectus, sed causa harum poenalitatum est p. O. Ergo eo sublato, tolluntur et poenalitates.

R. Poenalitates ex parte poenae considerari, ipso quod sunt defectus ipsius naturales, et per se oriuntur ex principijs naturae; 2dum quod per actus oriuntur ex peccato primi Parentis; et hinc antequam reatum culpae originalis, priori modo manent, posteriori modo tolluntur.

Obr 2do. Sed Poenalites pertinent ad vetere hoie, q tollunt et p Bapt.

R. Pertinere eas ad vetere hoie quas oriuntur ex peccato, et hnt annexum reatum peti; et sic tollunt p Bapt. n a. ut sunt defectus naales.

2dus Effus de Collatione grae habitualis probe: Petrus Orig. consistit Fratr in privatione grae habitualis, nobis in origine debita ex quo sequitur illud remitti non pote nisi p infusione grae habitualis, cum nequeat privatio a subo expelli nisi p opposita forma.

Obr contra Effu 2ium Janua Coli aperta est p merita Chri, quod q Bapt. l quomodo bne dicis quod aperiat Regnum Colorum.

R. Quod Bapt. in tm baptizato Janua aperiat Regni Celestis, in quantum incorporat eum passioni Chri virtutem eius hoi applicando.

Nota sicut Anima se habet ad potias activas, ita grae ad habitus activos, ac proinde sicut Aia n pt fungi suo munere sn illu et alijs potijs, ita nec grae sn Fide, Spe, et Charitate.

Dices, sicut q voluntas et Illus n pnt ee sn Aia, ita Fides et Spes non poterunt ee sn grae. hoc a. falsum est, quia in hoie pctore pt ee Fides et Spes sn grae.

R. Non ee necesse ut proportio in oib. sit, et quidem in operatione, n tn in connexione. Itam sicut grae operatio p potias superadditas, ita grae p habitus superadditos, n tn sicut potia necessaria hnt connexione cum Aia, sic et habitus supradicti cum grae. hoc n. connexio est voluntaria et ex sola Dei ordinatione, illa u. est naalis et p naalem emanationem unius ab alio.

Nota amplius triplicem connexionem spectari posse inter gratiam et habitum supernaturales; ja est quoad infusionem, 2da quoad conservationem. 3tia quoad modum operandi meritoriae. Primo modo semper sunt connexi illi habitus secundum D. Thom. licet non secundum alios, quia quando justificatur tunc sunt accipit fidem, spem, et charitatem et gratiam justificantem. 2do modo non semper sunt connexi, quia per quilibet peccatum mortale amittitur Caritas et gratia non tamen fides et spes. 3tio modo sunt iterum sunt connexi, quia fides et spes non possunt meritoriae operari sine gratia et charitate. probatur: Ita per gratiam sanctificantem constituitur in esse quodam divino et supernaturali, efficitque adeo divinae consors Naturae 2. Pet. 1. Et convenientissimum est, ut simul et virtutes accipiat, ut modo quodam connaturali exercere possit operationes moralis esse illi divino consortes adeoque supernaturales. Sed ad hoc non sufficiunt virtutes acquisitae, eo quod hae non facilitent nisi ad actus fini hominis mere naturali proportionatos, et necesse est, ut ho ad finem supernaturalem ordinatus ab Authore rerum supernaturalium virtutem itidem supernaturalem accipiat, quemadmodum ab Authore Naturae accepit potius naturales ad operandum.

Obiectio. Nec infantibus nec adultis videtur conferri habitus fidei spei et charitatis; non infantibus quia non possunt illis uti; non adultis, quia experiuntur eandem difficultatem operandi post Bapt. quam habebant.

Respondeo Primo tamen illis supernaturalibus habitibus uti cum adolescunt. Sicut et potentia illectiva aut generativa, adeoque frustra non sunt.

Respondeo Adulti experiuntur difficultatem in operando non ex defectu habituum, sed ob inordinatos motus concupiscentiae, quae non tolluntur per Baptismum. D. A. h.

De Intento Bapt. finis 17 Aug. 1665.

Tract. 3ius.

De Sntō Confirmationis.

Nota Confir. dici est complementum Bapt. non quia sine illa Baptismus non est perfectum et completum Sntm, sed quia dat ad accumentum gratiae, quae primam gratiam regenerativam per Bapt. collatam complet et perficit. Nam etsi continuo transituris sufficiant regenerationis beneficia, victuris tamen necessaria confirmationis auxilia, quia ~~quia~~ in Bapt. abluimur quidem, post Bapt. a. roboramur. Confirmatio siquidem armat et instruit ad agones mundi huius et probia reservandos. Amic. D. 3.

Prima de institutione huius Sntis

Amicus ex Scoto docet hoc Sntm absolute institutum fuisse ipsa Nocte Coenae, qua Christus Apostolos instruxit de hoc et aliis Sntis ministrandis. probatur enim in Cursu ex Epla ex Decreto Fabiani Papae. et ipse Pontifex sua Authoritate hanc sententiam non solum confirmat, sed insuper et illam ex Traditione Apostolica descendere per testatur. Sed Nota pro obiect. ~~Verum~~ esto non potuerit ab Apostolis in ultima Coena hoc Sntm fidelib. administrari, potuit tamen tunc institui, ut suo tempore administraretur. Probabile est hoc Sntm nunquam fuisse institutum administratum ante Ascensionem, qua in hoc Sntō datur plenitudo Spus S. quae dari non expediebat nisi Jesus esset glorificatus.

Q. 2da.

De Maa Sntj Confir.

Nota. Etsi utraq sentia (cit. dispensaoe Pontificis an vid. Possit Conse-
crao ~~Pontificis~~ Chrysmatis simplici sacerdoti committi an non. ut legr
à B. Gregorio commissa administrao aliqd q maiq e :) probabilis sit
nunq tn affirmiua sentia satisfit dicto: qa in Administrae legimq, aliqd
dispensatu ee nda - in consecraoe Maae p hoc n. n probat ptatis de-
fectu, sz negaoem duntaxat facti, et maiore congruiam qua Eccia
in consecraoe Maae nunq dispensauerit, a in Mnro ppr maiore difi-
cultatem hndi Epos. Deinde aduertendu e an Chrysm sit negatiuu.
Et Florentinu de tm dicit q factu e, n tn negasse id fieri n potuisse.
Deinde amplius Cathecismus dicit Epm tm Mnrm (: l saltem subiligit, l ita
dl explicari :) ordinariu huius Sntj n essialem.
Colligr disparitas inr bndictione aquae baptismalis, et bndictione et Chris-
matis quo baptizandi ungur. na primu e sntale ab Eccia institutu,
sicut et bndictio Chrysmatis quo ungur baptizandi, na hoc bndi-
ctio n fuit à Chro instituta, sz ab Eccia ordinata; et consequr
poterit sn illa validu ee Sntm Bapt: neq nouu e ut aliqd sit sub-
stiale respu unius Sntj, et acntale respu alterius; etenim aqua
e essialis Baptismo. Acntalis nero Maae Calicis. Expressa inuo
SS. Trinitatis. e essialis Fre Bapt. Acntalis a. Fris Religiosorum
Sntorum. Amic: cit. p.

Ezia

De Fra Confir.

1 Per Tō signo de signo crucis exprimitur militaris nota, q̄ confirmandus à Pont. accipit in fronte ubi est sedes Verecundiae et Audaciae.

2 Per Tō Confirmo de Chrysmate, significat mā sub qua, et p q̄ crucis signum dat, q̄ p se idonea est denotare intrinsecum ai robur et firmitatem.

robur Sicut namq̄ Chrysma ex oleo et balsamo confectum roborat corpus et consolidat, ita et se aptum est significare ai robur et firmitatem.

3. Confirmo, non solum denotat externam unctionem, sed et internam ai firmitatem.

4 Per Tō salutis indicatur ai sanctitas, q̄ p hoc lutum confertur.

5 Per reliqua verba exprimitur propositum obum fidei, ad q̄ tuendum confirmandus accipit hoc militare vexillum, una cum interioribus armis gratiae et fortitudinis.

1. Tō Chrismate salutis est ad essentiam fraem, quia non includitur in Tō Confirmo sicut aqua in Tō Baptizo, unde non dicitur Baptizo te aqua, sed solitarie sumitur; Confirmo a. indifferens est ad significandam quamcunq̄ mānam.

2. Adverte, quia verba sunt adiuncta lutis ut explicite significent ipsorum operationes, ideo non sufficit exercita ad ungendi, absq̄ verbo illam exprimente, quod est proportionaliter in Bapt. accidit.

Ubi superfluum est alterutrum verbum signo Confirmo cum unum tm̄ est duob. sufficiat.

R. Neg. Ant. Verum n. est necessarium; alterum ad exprimendum extrinsecum signum crucis, alterum ad internum robur et fortitudinem. Hoc est sententia fuit Coiorgium q̄ cursus sequitur, sed aliter sentiemus in sequentib.

Forma Graecorum latinis reddita talis erit: Signum l sigillum l signaculum
Spiritus S. Ergo et latinis est valida, quia non licita, probatur ab antiquitate
ipsius Traditionis, et quia haec Florentino multo est antiquior, nec unquam
est revocata. Ergo.

Infero: In forma latina hoc tantum perfici ante expressionem divinarum 1
personarum, cum talis expressio in ea forma non sit essentialis.

Nec est eadem ratio de forma baptismi quia cum per baptismum renascimur ad fidem 2
~~[illegible]~~, debet ipsius principale mysterium ei explicite proponi ut credendum.
Per Confir. a. cum hominem supponatur ad fidem renatus, et ad Religionem
Christianam admissus per explicitam divinarum personarum professionem, non est amplius
earundem expressa ~~[illegible]~~ professio necessaria.

Dein quia quidam expressam invocationem Sanctissimae Trinit. requirunt, ut Catechis. 3
dicendum eam tantum requiri sub praecepto in Ecclesia latina.

Ad formam tantum sufficit, ut implicite tantum materiam tantum sufficere sufficit, ut fit 4
in forma graeca in qua implicite per signaculum doni Spiritus Sancti exprimit
naturam huius Sancti, quae est dicta roborare contra Tyrranni insultus, et simul coniuncta
cum externo symbolo Unctionis determinate exprimit illud. Subiungitur a. in
hac forma l imperativum verbum, Accipe, l substantivum, Est.

Ergo ex hac dictis infertur quod valide est Bapt. conferri
potest sub hac forma: Abluto Animae in Nomine Patris &c.

Neg. sequel. quia forma Bapt. determinata est quoad speciem a Christo Math. ult.
Forma a. Confirmatur habemus quoad speciem a Christo determinatam. 2do Maior est ratio ut
potius in Bapt. exprimatur Persona baptizata, quam in Confirmatione.

Ex 6ta

Quis sit Mnr Sntī Confirmaois?

Nota q solus Epus sit Mnr ordinarius huius Sntī, quia p hoc Sntm hō adscribitur in Militiam Chri, in Militia a. adscribere, n est unius, cuiusq, sed exercitij ducum, quales in exercitu Ecclesiaco sunt Epi q Aplis succedunt.

Dices Mnr d Caa extrinseca, q modo ponat ponenda, Sntm irritare n poterit.

R. Quid tu, d tn necrio requisita Caa ex Volte Chri.

Obr amplius. Confirmare l convenit Epo Raoe Ordinis l Raoe Jurisdictionis? si Raoe Ordinis; nullo mo pt id concedi eis, q n hnt eu Ordinem ut patet in Sntibus; nec n. pt ulla dispensaoe fieri, ut Diaconus consecret Eucharia. si Raoe Jurisdictionis, q poet Epus n consecratus confirmare; quia hnt ipse Ordinem Presbyteratus et Jurisdictionem Epalem.

R. Confirmare ee actum Ordinis, et eu Ordinem ee et in Presbytero saltem inchoatum et imperfectum. Observandum n. e cu Charactere Epali coniunctam ee ptatem absolutam, pfectam et independentem conferendi Sntm Confir. et Ordinis, et ideo n solu poe Epm sn alia dispensaoe confirmare et ordinare, sed n poe impediri ab ulla ptate Jupiori, quin revera Snta ista conferat, si velit, licet peccet, si id Sntm prohibente Summo Pont.; Characterem a. sacerdotalem hre quidem ptatem absolutam, pfectam et independentem quoad Sntm Bapt. et Euch. Sntm a.

inchoatam, imperfectam et independentem a volte superioris quoad sententiam confirmationis, quae circa nisi perficiatur per dispensationem superioris ea potestas Presbyteri confirmando nihil ageret.

Quoad Deiq ritibus.

Circa id quod in Cursu scilicet ex antiqua consuetudine et extra casum necessitatis Patrinum confirmandum esse dictum a Patrino Bapt. notat Silvester consuetudinem iam contrarium obtinere, ut nimirum et extra necessitatem sit idem Patrinus Bapt. et Confirmationis. In Pontificali legimus quod moneantur confirmati ut ante ultimam Benedictionem Episcopalem e loco non discedant, quae tamen admonitio inter mitti debet, si tantus populus confluat, vel alii aliis succedere debeant. Profecto necessarium videtur esse, si Episcopus ad confirmandos fideles longo tempore non accesserit ut modus aliis teneatur succurrendi, ne ob tantum concursum hominis deliquia patiantur, infantes comprimantur.

Haec de Sancto Confirmationis.

Cum Aug. Ao 1665.

Gloria sit Patri, Nato, cum Flamine in aevum.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg

restauriert Juli 1914, Kr.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

restaurier 4, Kr.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST